

ODPADOVÉ *forum*

CENA 55 Kč

7-8

ČERVENEC - SRPEN
2001

ODBORNÝ MĚSÍČNÍK O VŠEM, CO SOUVISÍ S ODPADY

Ročenka odpadového hospodářství

- Deset let právního prostředí v odpadovém hospodářství u nás, deset let odborného tisku
- Režim do změn v odpadovém hospodářství
- Stav zpracování krajských koncepcí
- Produkce vybraných druhů odpadů
- Surovinová politika a druhotné suroviny
- SFŽP - Programy pomoci průmyslu
- Vývoz a dovoz odpadů
- Zahraniční obchod s druhotnými surovinami
- ČIŽP v roce 2000
- Centrum pro hospodaření s odpady
- Relevantní dokumenty ES
- Přehled norem
- Projekty zpracované pro odbor odpadů MŽP
- Plán pro nakládání s nebezpečnými odpady

■ dále z obsahu

- Metodický pokyn odboru odpadů MŽP k nakládání se stavebními odpady
- Optimismus v recyklaci stavebních odpadů

■ legislativní příloha

Rukověť odpadového hospodářství

- Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech

nabízí výrobcům a dovozcům obalů
a obalových materiálů, zajištění povinnosti
zpětného odběru a využití (recyklace)
použitých obalů
v rámci

Integrovaného systému separovaného sběru využitelných složek komunálních odpadů

APUSO plus, a. s. , jako dohodce na komoditní burze
nabízí **obcím** zprostředkování obchodu
s odpady a vytříděnými složkami
komunálních odpadů

APUSO plus, a. s.
Pod šancemi 444/1, 180 77 Praha 9
tel.: 02/66 00 82 09, fax: 02/66 31 77 44,
e-mail: apuso@apuso.cz

další informace viz strana 34

A-TEC servis s.r.o.
Orlovská 22
713 00 Ostrava
tel. 069/622 3041-44
fax. 069/622 3049
e-mail: info@a-tec.cz

Naše společnost Vám nabízí následující produkty a služby:

● **Vozidla pro svoz odpadu HALLER**

nástavby o objemu 15–28 m³ pro nádoby 110 litrů – 7 m³ vhodné pro
svoz domácího a průmyslového odpadu

● **ZAMETACÍ STROJE KROLL A SCARAB**

nástavby o objemu nádrže na smetí 2–6 m³ se širokou škálou dalších
přídavných zařízení, dodávky jsou možné také včetně výměnného
systému a dodávek nástaveb pro zimní údržbu chodníků a komunikací

● **Vozidla MULTICAR M 26**

včetně veškerých nástaveb, ve spojení s výměnnou zametací nástavbou
SCARAB a nástavbami pro zimní údržbu představují špičkový produkt
pro celoroční údržbu chodníků a komunikací

● **Opravy zametacích strojů IFA**

provádíme veškeré opravy samosběrných strojů IFA všech provedení
včetně zásilkového prodeje ND

VITARO s.r.o.

SPOLEČNÁ JISTOTA A PROFIT

Čím se zabýváme:

- recyklace, rafinace, přepracování

Co nabízíme:

- recyklaci veškerého elektronického a elektrotechnického odpadu: relé, kontakty, konektory, monitory, plošné spoje, počítače, kabely, stykače, atd.)
- recyklaci telefonních ústředěn (reléové i digitální)
- recyklaci či přepracování průmyslových drahokovových odpadů
- zpracování stěrů

Kde nás kontaktovat: VITARO s.r.o.
Poděbradská 1091
289 12 Sadská
Tel/fax: 0325/ 594 325
E-mail: kovy@vitaro.cz URL: www.vitaro.cz

RUKOVĚŤ odpadového hospodářství

Sestavte si sami praktickou příručku
z legislativních stránek časopisu

ODPADOVÉ forum

Postupně v rukověti otiskneme:

- komentář k zákonu o odpadech,
  - všechny prováděcí vyhlášky,
  - zákon o obalech, vyhlášky a komentář,
  - znění příslušných paragrafů předpisů citovaných uvedenými zákony a vyhláškami,
- a další důležité materiály.

Předplatné zajišťuje:
DUPRESS,
Podolská 110, 147 00 Praha 4
E-mail: dupress@tnet.cz

OBSAH

I spektrum

Spalovny v Británii	4
Envitec 2001	5
Mezinárodní konference ODPADY 21 - závěry a doporučení	6
Sanační technologie IV.....	7

I ročenka

Ročenka odpadového hospodářství	8
Deset let právního prostředí v odpadovém hospodářství u nás, deset let odborného tisku	8
Řádný režim do změn v odpadovém hospodářství	10
Stav zpracování krajských koncepcí hospodaření s odpady.....	11
Produkce vybraných druhů odpadů v roce 1999.....	12
Surovinová politika a druhotné suroviny.....	14
Státní fond životního prostředí - Programy pomoci průmyslu, internetová adresa www.sfzp.cz	15
Vývoz a dovoz odpadů	16
Zahraniční obchod s druhotnými surovinami.....	17
ČÍŽP v roce 2000.....	18
Centrum pro hospodaření s odpady - Twinning projekt	19
Relevantní dokumenty Evropského společenství	20
Přehled norem z oblasti odpadového hospodářství.....	21
Projekty zpracované pro odbor odpadů MŽP v roce 2000.....	22
Národní plán nakládání s nebezpečnými odpady.....	22
Uzavřena Kapitola 22: Životní prostředí.....	22
Nový zákon o odpadech č. 223/2001. Zz.....	23

I řízení

Metodický pokyn odboru odpadů MŽP k zákonu o odpadech týkající se nakládání se stavebními a demoličními odpady.....	24
Nakládání se stavebními a demoličními odpady - přístup MŽP....	26
Konečné optimismus v recyklaci stavebních odpadů	29

I servis

Zpravodaj ČAOH.....	30
Nabídka a poptávka odpadů v reálném čase	31
Recyklace na internetu - www.recyklace.net	33
Integrovaný systém v rámci separovaného sběru využitelných složek komunálního odpadu	34
Nová třídírna papíru v Praze	35

I resumé.....

I legislativní stránky časopisu

- volně vložená příloha

RUKOVĚT ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ 2/2001

Zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých zákonů (úplný text)

FOTO NA TITULNÍ STRANĚ ARCHIV EKO-KOM, A. S.

EDIČNÍ PLÁN

Aktualizovaný ediční plán časopisu ODPADOVÉ FÓRUM na druhé pololetí roku 2001 (a začátek roku 2002)

Číslo	Hlavní téma	Redakční uzávěrka	Uzávěrka příjmu inzerce	Termín expedice časopisu
9	Elektrotechnický odpad Environmentální manažerské systémy ODPADY - Luhačovice 2001	6. 8.	13. 8.	5. 9.
10	Analytika odpadů EnviBrno	3. 9.	10. 9.	3. 10.
11	Odpadový hospodář	8. 10.	15. 10.	7. 11.
12	Energetické využití odpadů	5. 11.	12. 11.	5. 12.
1/2002	Kaly, Čištění průmyslových odpadních vod	3. 12.	10. 12.	9. 1. 2002

Třídím, třídíš, třídíme

Na jedné zahraniční exkurzi jsme vyfasovali plastické špunty do uší. Jejich účelnost jsem si uvědomil hned v zápětí u velkého bunkru, kam se za neskutečného, až bolestného rachotu sypaly střepy z velkokapacitního návěsu. Potom nás již pohltila ohromná, nad únosnou míru hlomozící hala.

V ní se, jako ve vědeckofantastickém filmu desítky transportních pásů zakrytých i otevřených všelijak křížily, přecházely, podcházely z jedné strany na druhou, ze shora dolů a naopak. Desítky násypek a kapotovaných zařízení byly napájeny nekonečnou řadou pásů. Na první pohled nezasvěcenému mohlo připadat, že v chaotickém seskupení jsou zcela nelogicky na sebe naházeny tony železa. Vše to však mělo jeden účel. Ze směsi různého skla vytvořit roztříděnou, využitelnou a obchodně zajímavou surovinu. Na začátku byla směsice dovezených různých střepů. Na konci úhledné hromady barevné a druhově roztříděného skla. Mezi tím střepy prošly ruční, mechanickou, pneumatickou, optickou a snad i další úpravou, aby měly potřebnou kvalitu.

Byly jsme údajně v největším závodě toho druhu v Evropě. I laik musel obdivovat, co vše se dá se střepy dělat, jakou technologií musejí projít, aby z nich vznikla použitelná druhotná surovina. Odborníka jistě napadlo, kolik ta všechna zařízení musela stát, ale hlavně kolik energie se muselo vložit do shromáždění a úpravy střepů před jeho dalším použitím. Stojí to vůbec za to? Průvodce nás ubezpečil, že ztrátové to není a to mimo jiné proto, že ekonomika je postavena na recyklačních poplatcích a na ceně za kvalitně roztříděné sklo, které se též vyváží. Jak jednoduché. Musí však být zvolen ten správný logistický promyšlený systém zahrnující celý uzavřený proces vzniku, výroby použití a následného využití skla jako odpadů. Což platí nejenom o sklu.

Jan Matěj Křiváček

Po uzávěrce

Zákon o obalech v parlamentu

Dne 6. června vláda České republiky schválila vládní návrh zákona o obalech a o změně některých dalších zákonů a postoupila jej Parlamentu k projednání. Schválené znění zákona je oproti návrhu předloženému Ministerstvem životního prostředí upravené o připomínky legislativní rady vlády. Upravený text i přepracovaná důvodová zpráva a další doprovodné materiály jsou zveřejněny jako sněmovní tisk č. 962 a jsou dostupné na serveru Poslanecké sněmovny (www.psp.cz). Tento text ve formě MS WORD souboru má rovněž k dispozici redakce (forum@cemc.cz).

První čtení zákona je zařazeno zatím jako 40. bod programu na pořad 37. schůze PSP, která by měla začít 26. 6. 2001 ve 14 hod. Zpravodajem pro tento zákon byl navržen poslanec Ing. Rudolf Tomíček ze Sokolova (tomicek@psp.cz), místopředseda Výboru pro veřejnou správu, územní plánování a životní prostředí a člen klubu ČSSD v Poslanecké sněmovně. V případě, že poslanci zákon v prvním čtení schválí, druhé a následně pak třetí čtení může být nejdříve až v následující 38. schůzi PSP, která začne až 15. října 2001!

Zatím se stále počítá s tím, že by zákon o obalech měl začít platit od 1. 1. 2002, ale je otázka, zda se to stihne vzhledem k termínu druhého čtení a novosti a složitosti projednávaného problému.

Škvára pro stavbu silnic

Projekt EU na optimalizované zpracování škváry ze spalování odpadu zpracovala francouzská firma S.E.C. ve spolupráci s rakouskou firmou SBM Wageneder. Při spalování domovního odpadu vznikají zbytkové látky - škvára, železné a neželezné kovy. Velikost částic může při spečení činit až 500 mm. Cílem projektu bylo zvýšit hospodárnost zařízení na zhodnocování těchto zbytkových látek. Firma S.E.C. zjistila, že ideální by byla konečná frakce 0/40 mm bez obsahu kovů - tuto zmitost lze ideálně využít při stavbě silnic, jako násypnou vrstvu apod. Firma SBM realizovala zařízení, kte-

ré tyto požadavky S.E.C. splňuje. Škvára se zpracovává v bunkru s hydraulickým roštem výsledkem je frakce 0/40 zbavená železných i neželezných kovů.

*Baustoff Recycling
Deponietechnik, 16, 2000,
č. 3, s. 34*

Recyklace textilu bez preferencí?

Do poloviny roku 1999 bylo možno vyvážet staré oblečení ze zemí EU do východní Evropy a zemí třetího světa se zvýhodněním, byla na ně vyřazována osvědčení o původu. V polovině září 1999 se situace změnila - na jednání

o preferencích v Regensburgu, kterého se zúčastnili zástupci EU a partnerských zemí Polska, Maďarska, Slovinska a Švýcarska, bylo rozhodnuto, že na použité oblečení ze sbírek se nadále nesmí vztahovat preference, protože nelze prokázat, zda bylo skutečně vyrobeno v Evropě. Toto rozhodnutí bude mít za následek velké omezení vývozu starých oděvů do východní Evropy. Protože tento právní stav je platný pro celou EU, bude se rozhodnutí týkat několika set tisíc tun starého textilu a bude ohroženo více než 100 tisíc pracovních míst v oboru recyklace textilu.

*Recycling Magazin, 55, 2000,
č. 3, s. 10-12*

Nové perspektivy recyklace zinku

Při výrobě i recyklaci zinku se používají kyseliny, při jejichž neutralizaci vzniká sádra. Společnost Ruhr-Zink GmbH používá nový postup zpracování odpadní vody, při němž se ušetří ročně asi 6 tisíc tun sádry. Z asi 110 tisíc tun čistého zinku, který podnik ročně vyrobí, pochází asi třetina ze zpracování odpadů s obsahem zinku.

Nejdůležitějším zdrojem zinku je prach z filtrů z oceláren, který obsahuje zinek z roztaveného šrotu. Nabídka prachu z filtrů stoupá. V EU vzniká ročně asi 800 tisíc tun takového prachu z filtrů, který obsahuje až 15 procent zinku. V současné době se ještě asi polovina tohoto prachu skládá, ale tento způsob zneškodňování bude v dohledné době omezen zákonnými opatřeními. Navíc lze počítat se zvýšením celkového množství, protože v budoucích letech se zvýší množství šrotu z pozinkovaných výrobků, např. starých karoserií.

Recycling Magazin, 55, 2000,

Třídění podlahových krytin

V roce 1998 byla založena společnost Carpet recycling Europe CRE, která sdružuje 86 evropských výrobců kobercových podlahových krytin, te-

dy asi 75 procent celkového evropského trhu. Hlavní prioritou CRE je záruka odběru a recyklace koberců, získávání hodnotných surovin polyamidu a vlny. Společnost také zavedla celosvětově první zařízení na třídění starých kobercových podlahových krytin, které se nachází v Ginsheimu-Gustavsburgu v SRN a má roční kapacitu 25 tisíc tun. CRE plánuje v následujících pěti letech stavbu více než 10 dalších automatických třídících zařízení.

*Recycling Magazin, 55, 2000,
č. 4, s. 14-15*

Recyklace utěrek na čištění

Dosud ojedinělý systém recyklace utěrek na čištění z průmyslových podniků a dílen bude zaveden i v Německu. Systém recyklace vyvinula belgická firma DHG a zavádí jej nyní v SRN ve spolupráci s německou Nordvlies Hygiene GmbH v Bargtheide u Hamburgu. Utěrky znečištěné škodlivými látkami se sbírají v podnicích do speciálních pytlů z plastické hmoty. Speciální materiál - vlies - v zásadě umožňuje i opětovné použití těchto utěrek. Sebrané utěrky se odvázejí na recyklaci. Přepravu utěrek celoplošně po SRN převzala mnichovská firma CCR AG. Podle odhadu bude ročně sebráno a zhodnoceno několik tisíc tun utěrek. Cílem firmy CCR je dostat se na vedoucí pozici průmyslové logistiky zneškodňování v Evropě.

*Recycling Magazin, 55, 2000,
č. 4, s. 13*

Rakouská ekologická politika

Vedoucí oddělení environmentální politiky Rakouské hospodářské komory se domnívá, že Rakousko bude profitovat z rozšíření EU na východ. 15 procent emisí oxidu dusíku v Rakousku pochází ze země samotné, 16 procent z kandidátských zemí EU, 59 procent z EU a 10 procent z jiných států. Podobná je situace v odpadovém hospodářství. Ve východní Evropě se dostává 90 procent odpadů bez zpracování na skládku,

Spalovny v Británii

Agentura pro životní prostředí v Londýně oznámila, že v letech 1999 a 2000 deset anglických spaloven komunálního odpadu porušilo 553 krát předpisy určující maximální množství škodlivin vypouštěných do ovzduší. Podle britského kabinetu lze očekávat pododobných situací předejitím moderních technologií a vláda proto hodlá vybudovat až 100 nových spaloven. S tím ovšem nesouhlasí nerůznější aktivisté.

Hnutí Greenpeace ve své zprávě, která byla zveřejněna zhruba ve stejnou dobu jako dokumenty Agentury pro životní prostředí, tvrdí, že nejhorší spalovnou komunálního odpadu v Británii je zařízení v Sheffieldu. To údajně porušilo ve zmíněných letech předpisy 156krát. Městský úřad, který spalovnu provozuje, však dostal pokutu pouze jednou, a to 18 000 liber v prosinci 1999. Město se hodlá spalovny zbavit a chce ji prodat francouzské nadnárodní společnosti Onyx, která již vlastní zařízení v jiholondýnském Lewishamu a Tysley v Birminghamu. Obě dvě lokality dosáhly daleko lepších výsledků než Sheffield. Tysley porušil předpisy pouze patnáctkrát a Lewisham se se svými devíti případy zařadil mezi „nejlepší“ v Británii.

Greenpeace protestuje proti budování dalších spaloven. Ve své zprávě píše: „Tato zařízení odpad nelikvidují, ale pouze jej přeměňují do jiné formy - plynů, popílku a prachu. Tento způsob zbařování se odpadu je proto nebezpečný a nespolehlivý. Současný regulační režim je nedostatečný a měl by být značně zpřísněn.“ Aktivisté hnutí Greenpeace však svůj protest nedávají najevo pouze na papíře, ale např. na konci května se jich několik připojilo k jeřábům v sheffeldské spalovně a vylezlo na pětasedmdesátimetrový komín.

Agentura pro životní prostředí tvrdí, že provoz spaloven sleduje velmi pečlivě a uděluje pokuty tam, kde je to potřeba. Podle zmíněné instituce však zařízení v drtivé většině případů porušila dané předpisy pouze krátkodobě, takže prý nebyl důvod je finančně trestat.

Evropská unie tlačí na britskou vládu, aby omezila množství odpadu ukládaného na skládky a doporučuje spalování jako vhodný způsob odstraňování. Přísnější direktivy EU týkající se spalování začnou platit na konci roku 2002 pro všechna nová a v roce 2005 pro již existující zařízení.

The Guardian, BBC

spalovny existují pouze v Čechách, na Slovensku a v Maďarsku. Polovina odpadů na zneškodnění ve východní Evropě pochází z Polska, následuje Maďarsko a Česká republika. Velké problémy mají východoevropské kandidátské státy s odpadními vodami, je zde velká potřeba čistíren a zařízení na biologické zpracování odpadních vod.

Předepsaný vysoký ekologický standard vyvolá v kandidátských zemích boom tzv. zelených investic. Celkově bude třeba investovat v nejbližších letech 120 miliard Euro, z toho 50 miliard v oblasti vzduchu a vody, zbytek na zlepšení managementu odpadů. Z toho mohou vyspělé státy profitovat.

A3 Umwelt, 13, 2000, č. 3/4, s. 10-11

Postup studené recyklace

Ve švábském Trossingen bylo nutno opravit několik silně poškozených cest a silnic. Jednalo se především o trhliny na povrchu vozovky a jako vhodný postup opravy byla zvolena recyklace za studena, při níž lze stavební materiál na 100 procent opětovně využít. Materiál se zpracovává přímo na místě a přidáním pojiv se cíleně vylepší jeho vlastnosti. Další výhodou je krátká doba zpracování. V tomto konkrétním případě byla nosná vrstva a asfaltová vrstva recyklována s přidáním cementu. K recyklaci byl použit recyklační stroj + stabilizátor půdy Wirtgen WR 2500 firmy Kutter GmbH. Stroj je vybaven frézovacím a míchacím rotorem a může zpracovávat půdu do hloubky 50 cm.

Baustoff Recycling Deponietechnik, 16, 2000, č. 4, s. 42-44

Efektivní utváření logistických procesů demontáže

Vysoké náklady na logistiku při demontáži šrotu z elektroniky (asi 30 procent obratu) a velké množství starých přístrojů (1,5 mil. až 2 mil. t ročně) vyžadují změnu logistických procesů. Přenesení vyzkoušených strategií optimali-

zace z výroby na demontáž je zdánlivě správné, ovšem je nutné přizpůsobení rozdílným rámcovým podmínkám.

V rámci výzkumného projektu byl vyvinut katalog opatření na podporu utváření logistických procesů v systémech demontáže. Katalog opatření podporuje zejména malé a střední demontážní podniky při plánování a optimalizaci vlastních toků materiálu a informací. Zacházení s katalogem usnadňují příklady z praxe, na nichž je detailně vysvětleno uplatňování konkrétních doporučení.

Umwelt, 30, 2000, č. 3, s. 20-32

Spalování odpadů společně s jinými látkami

Při využívání odpadů jako levné náhrady paliv u průmyslových zařízení s velkou spotřebou energie je nutno dodržovat přísná kritéria k omezení negativního vlivu na životní prostředí. Jednou z možností je závazné zavedení kritérií kvality pro používaná náhradní paliva. V Severním Porýní-Vestfálsku se tato kritéria v současné době zpracovávají a budou sloužit schvalovacím úřadům ve formě příručky.

V Severním Porýní-Vestfálsku spaluje celkem 29 průmyslových zařízení více než 648 tisíc tun odpadů. Z tohoto celkového množství spalují největší část elektrárny (58 procent), cementárny 41 procent. Paleta odpadů je u obou druhů zařízení odlišná. Elektrárny často sídlí v chemických továrnách a spalují chemické odpady, zatímco cementárny kupují na trhu odpady s dostatečnou výhřevností. Podíl odpadů spalovaný ve vysokých pecích je velmi nízký, činí jedno procento.

Umwelt, 30, 2000, č. 3, s. 36-37

Centrálně nebo decentrálně

Tepelné zhodnocení odpadů přináší řadu problémů - odpor veřejnosti, otázku logistiky a také často diskutovaný problém centrálního nebo decent-

rálního tepelného zhodnocení. Účelně lze provozovat pouze zařízení, v němž se spálí nejméně 50 000 t ročně. Směrnice EU jsou orientovány spíše centralisticky, přesto má podle autorů smysl i decentrální tepelné zhodnocování odpadů, protože nenastane monopolní postavení několika málo velkých zařízení.

Decentrální spalování znamená zpravidla menší celkovou zátěž životního prostředí, protože odpad se nepřepravuje na velkou vzdálenost. Pro toto řešení hovoří také skutečnost, že bude nutno rychle a včas respektovat zákaz skládkování odpadů a zbytko-

vých látek od roku 2004. I z hlediska vnitropodnikového hospodářství je výhodné decentralní řešení. Většina těchto zařízení je vedena jako průmyslový podnik, proto se musejí vyplatit a jsou provozována s co nejnižšími náklady, za doručování zákonem stanovených podmínek.

A3 Umwelt, 13, 2000, č. 3/4, s. 20-21

Neoznačené příspěvky z databázi SVIS pro ŽP Českého ekologického ústavu vybrala a sestavila HV.

Envitec 2001

Letošní veletrh ENVITEC v Düsseldu (14.-17. 5.), jedna ze tří nejvýznamnějších pravidelně se střídajících mezinárodních přehlídek techniky pro životní prostředí v Německu, byl překvapivě malý. Zahrnoval jen necelé tři výstavní haly, celková obsazená výstavní plocha byla 19 tisíc metrů čtverečních, z toho více než 15 tisíc m² byli domácí vystavovatelé.

Pokles zájmu vystavovatelů o veletrh lze demonstrovat na jejich počtu. Zatímco minule, v roce 1998 se zúčastnilo 1158 vystavovatelů, letos jich bylo jen téměř polovina (!) 614 a z toho 458 bylo z Německa. Těžko říci, zda se jedná o specifiku düsseldufského veletrhu, či zda jde o krizi celého oboru techniky pro životní prostředí. Nezajímavost březnového veletrhu podobného zaměření Terratec v Lipsku by nasvědčovala tomu druhému. Odpověď nám možná dá Pollutec letos v prosinci v Paříži nebo až veletrh IFAT příští rok v Mnichově.

Zmenšený rozsah letošního Envitecu mu však neubral na zajímavosti. I když to nemám podchyceno statistickými údaji, mám dojem, že ubýlo především vystavovatelů z oblasti vodního hospodářství. Zklamání také jistě byli ti, které zajímají svozové vozy a nádoby. Potvrzuje se trend zpracování elektro i jiného odpadu v Německu - rozemřít

a drť strojně roztřídit. Výrobci drtičů a třídících zařízení v části věnované odpadům dominovali. Značná pozornost byla věnována zpracování kalů. Jednotlivým exponátům či představovaným technologiím, které byly buď deklarovány jako novinka, nebo nějakým způsobem zaujaly, se budeme postupně věnovat na tomto místě v dalších číslech.

Česká republika měla tentokrát mezi vystavovateli pouze jediného, zato důstojného zástupce. Byl jím moravská firma STRA, s. r. o., jejíž aligátorové nůžky na kov ve své kategorii v mnoha ohledech předčily konkurenční výrobky. Také se ukázalo, že představy „o nás každý z oboru ví“ neplatí a že neškodí, když o firmě vědí lidi i z dalších oborů. Konkrétně se řada českých a slovenských účastníků zájezdu cestovní kanceláře BVV Fair Travel s uvedenou firmou setkala na Envitecu poprvé. Ukázalo se, že některý z typů uvedených nůžek může najít uplatnění i v našich sběrných dvorech ke zmenšování některých rozměrných kusů odpadu. Vedle aligátorových nůžek firma vyrábí také páračky kabelů.

Příští veletrh Envitec by měl být v Düsselduf v roce 2004. Bude pokračovat propad nebo nastane oživení?

(op)

Mezinárodní konference ODPADY 21

ZÁVĚRY A DOPORUČENÍ

Ve dnech 23. až 25. 5. 2001 se konal v Ostravě I. ročník mezinárodní konference ODPADY 21, věnovaný odpadovému hospodářství středoevropských zemí v kontextu restrukturalizace průmyslových regionů.

Konference vznikla z potřeby široké odborné diskuse k problémům odpadového hospodářství a restrukturalizace průmyslových regionů v období příprav zemí střední Evropy (Visegrádské skupiny) na vstup do Evropské unie. Místem konání byla Ostrava, která je centrem kraje silně ekologicky zatíženého s probíhající restrukturalizací těžkého průmyslu.

Záštitu nad konáním konference převzali RNDr. Miloš Kužvart - ministr životního prostředí, Ing. Evžen Tošenovský - hejtmán Ostravského kraje, prof. Ing. Vítězslav Zamarský, CSc., - vládní zmocněnec pro Ostravsko a Mezinárodní Visegrádský fond v rámci projektu Samospráva V4 na cestě do EU.

Organizátory mezinárodní konference ODPADY 21 byly Sdružení pro obnovu a rozvoj severní Moravy a Slezska a člen tohoto sdružení akciová společnost FITE z Ostravy. Na organizaci dále spolupracovali Ministerstvo životního prostředí, Český ekologický ústav, VŠB TU Ostrava, Regionální hospodářská komora Ostrava, Agentura pro regionální rozvoj a. s. Ostrava, BIC Ostrava s. r. o., firmy EKOKOM a. s., Praha, a ECOTrend s. r. o., Praha. Odborným garantem celé konference byla náměstkyně ministra životního prostředí Ing. Eva Tylová.

První ročník této konference byl zahájen úvodním blokem před zcela zaplněným sálem o celkové kapacitě 170 lidí, s významnou zahraniční účastí 40 odborníků z Polska, Slovenska, Rakouska a Dánska. Součástí konference byly i prezentace firm z oblasti odpadového hospodářství a z oblastí dalších.

V zahajovacím bloku vystoupili primátor města Ostravy Ing. Čestmír Vlček, ředitelka odboru odpadů MŽP RNDr. Vlastimila Mikulová v oficiálním zastoupení ministra životního prostředí RNDr. Miloše Kužvarta a s uvedením jeho projevu na videosnímku. Hejtmán Ostravského kraje Ing. Evžen Tošenovský se zaměřil na problematiku

Ostravského kraje z pohledu ekologie a nakládání s odpady. Dále rektor VŠB-TU Ostrava prof. Ing. Václav Roubíček, CSc., přišel s principiálním námětem na možnosti a potřeby recyklace odpadů.

Účastníci konference rovněž ocenili střední exkursi, které využílo asi 70 zájemců. Ti si ověřili způsob, jak se provádí asanace a rekultivace území Karolina v centru města, poznali jednu z největších ekologických zátěží v ČR - Laguny Ostramo, ale i moderní technologii na termické zneškodňování nebezpečných odpadů v Aliachem a. s., odštěpném závodě MCHZ a výrobu náhradního paliva pro cementárnu z vyříděného komunálního a průmyslového odpadu ve firmě OZO s. r. o. Ostrava.

Závěry I. tematického okruhu Harmonizace a implementace právních předpisů v oblasti odpadového hospodářství

V I. tematickém okruhu bylo předneseno celkem 7 přednášek, 6 diskusních příspěvků a proběhla bohatá diskuse k dané problematice.

Je možno konstatovat, že stávající úroveň odpadového hospodářství v ČR již respektuje základní environmentální požadavky a vytváří dobré podmínky pro nastávající proces zkvalitňování ochrany životního prostředí.

Při nadcházejícím rozvoji a intenzifikaci stávajících systémů nakládání s odpady se doporučuje v maximální míře využívat stávající zařízení, prvky a systémy sloužící k nakládání s odpady a toto zakomponovat do koncepčních prací.

Účastníci konference doporučují:

- Pokračovat ve výměně zkušeností a hledat společná řešení problémů souvisejících s implementací právních předpisů v oblasti odpadového hospodářství středoevropských zemí, včetně Visegrádské čtyřky.
- Získávat zkušenosti z vyspělých zemí EU v oblasti nakládání s odpady a tyto vhodně využívat při zavádění nových právních předpisů do praxe a při vytváření a zavádění nových koncepčních systémů nakládání s odpady.

Závěry II. tematického okruhu Koncepce a plány v odpadovém hospodářství

Ve II. tematickém okruhu bylo předneseno celkem 9 přednášek a 7 diskusních příspěvků.

Velký zájem přednášejících i diskutujících prokázal aktuálnost projednávaného tématu, který navazoval na řešený projekt Sdružení POR SMS a firmy FITE a. s., Koncepce nakládání s odpady v Ostravském kraji.

Účastníci konference doporučují:

- Tato problematika bude velmi aktuální i v následujících letech, kde se ze stávajících koncepčních prací přejde na zpracování předepsaných plánů odpadového hospodářství a následně na jejich realizaci.
- Pro objektivní a srovnatelné podmínky při zpracovávání koncepčních podkladů a plánů odpadového hospodářství zejména v oblasti komunálního odpadu urychleně dopracovat jednotnou metodiku sledování a vyhodnocování komunálního odpadu a odpadu jemu podobného, včetně jednotného systému praktického ověřování sledovaných údajů. Zvážit vhodnost a reálnost sjednocení této metodiky a uvedených postupů v rámci středoevropských zemí.
- Věnovat pozornost tomu, že v oblasti odpadového hospodářství nejsou jasné stanoveny vztahy a kompetence mezi obcemi a kraji, což může vytvářet problémy. První zkušenosti ze zpracování koncepčních prací ukazují potřebu praktického rozdělení kompetencí, kdy obcím spíše přísluší oblast separovaného sběru u obyvatel a svoz směsného komunálního odpadu a krajům pak oblast využívání a zneškodňování odpadu.
- Pro realizaci krajské infrastruktury nakládání s komunálními odpady, zejména pro budování dotřídňovacích linek, překládacích stanic a kompostáren stanovit způsob finanční podpory ze strany kraje. Jako jeden z potenciálních finančních zdrojů se jeví možnost využívat části poplatků za ukládání odpadů na skládky

Závěry III. tematického okruhu Restrukturalizace průmyslových regionů z pohledu samosprávy

Tohoto tematického okruhu se zúčastnili zástupci samosprávy příhraničních regionů Česka, Polska a Slovenska, bylo předneseno celkem 5 přednášek a 4 diskusní příspěvky.

Účastníci konference doporučují:

- Projednávané téma vzhledem ke své závažnosti a rozsahu přesahuje možnosti vymezené konferencí ODPADY 21. Navrhuje se proto organizovat v následujícím období samostatnou mezinárodní konferenci k danému tématu. Do programu takto koncipované konference zařadit i řešení využívání opuštěných průmyslových areálů.

Závěry IV. tematického okruhu Výzkum a vývoj v oblasti odpadového hospodářství

V tomto tematickém okruhu bylo předneseno celkem 6 přednášek a 6 diskusních příspěvků.

V ČR je produkováno nadměrné množství průmyslových odpadů a obecnou slabostí je nízká míra využívání odpadů jako vstupních surovin ve výrobě, což způsobuje nemalé společensko-hospodářské problémy. Jednou z možností řešení je aktivace a konkrétní zaměření vědy a výzkumu na aktuální problémy odpadového hospodářství

Účastníci konference doporučují:

- Organizovat formou konferencí či jinými způsoby setkání odborníků z oblasti vědy a vývoje s odborníky zabývajícími se praktickým nakládáním s odpady, kdy může vznikat řada námětů k řešení ze strany vě-

dy a výzkumu oproti potřebám praxe. Další setkávání odborníků se jeví jako velmi užitečné a může prospět k lepší provázanosti mezi vědou a výzkumem a praxí.

- Věnovat pozornost aktuální problematice využívání čistírenských kalů a biodegradčních procesů obecně, včetně kompostování.

- Zpracovat aktualizaci terminologie, názvosloví a výklad pojmů v odpadovém hospodářství. Zavádění nové legislativy odpadářského charakteru a přejímání některých osvědčených systémů z vyspělých zemí EU přináší značné změny v názvosloví a způsobuje problémy v chápání některých pojmů a termínů. Jako užitečné a výhodné by bylo sjednocení tohoto názvosloví v celém středoevropském prostoru, včetně vydání příslušných odborných slovníků.

Závěry V. tematického okruhu Nutnost ekologické výchovy a vzdělávání s důrazem na odpadové hospodářství

V daném tématu bylo předneseno 5 přednášek a 7 diskusních příspěvků.

Jednající účastníci konference ve svých přednáškách a diskusních příspěvcích naznačili širší a význam problematiky, její současnou aktuálnost, ale i potřebu trvalého hledání optimálních cest vedoucích ke zvýšení environmentálního vědomí občanů.

Účastníci konference doporučují:

- Více se soustředit na praktické dopady realizace dílčích systémů environmentální výchovy a vzdělávání občanů a tyto konfrontovat s některými řešeními přednesenými v tomto tematickém okruhu konference.

- Zvážit účelnost zařazení samostatného

tematického okruhu Agenda 21 na příští konferenci v roce 2002.

- Lépe koordinovat jednotlivé akce, zejména ty, které jsou napojeny na čerpání státních financí, s orgány místní samosprávy, se svozovými a odpadářskými firmami při respektování místních a regionálních zájmů. Základem výchovy a vzdělávání občanů musí být organizovaně řízené efektivní systémy v zodpovědnosti státní správy, doplněné o spolupráci a účast nevládnoucích organizací a občanských sdružení.

Souhrnné zhodnocení

Z průběhu konference jasně vyplynulo, že většina tematických okruhů by měla být zařazena do programu mezinárodní konference ODPADY 21 v roce 2002. Určitou výjimku tvoří III. tematický okruh - Restrukturalizace průmyslových regionů z pohledu samosprávy, který by měl být náplní samostatné konference.

V průběhu konference bylo připomenuto, že prakticky ve stejném termínu, před deseti lety byl schválen první zákon o odpadech. Tato skutečnost vedla k malému bilancování a hodnocení odpadového hospodářství v ČR. Obecně bylo konstatováno, že za toto období byl vykonán v odpadovém hospodářství značný kus práce a že současný stav nakládání s odpady v podstatě přímo neohrožuje životní prostředí. Tím je vytvořen dobrý předpoklad pro nadcházející dlouhodobý proces tvorby moderního environmentálního systému nakládání s odpady v intencích trvale udržitelného rozvoje a zvyklostí a požadavků Evropské unie.

Podstatný výtah závěrečného zhodnocení zpracovaný organizačním výborem konference ODPADY 21 pod vedením Ing. Pavla Bartoše

Sanační technologie IV

Již počtvrté se konalo setkání odborníků specializovaných na postupy používané při čištění kontaminovaného horninového prostředí. Organizátorům akce ze společnosti Vodní zdroje Ekomonitor Chrudim se podařilo získat a vybrat celkem 25 přednášek. Letošního ročníku se zúčastnilo přes dvě stě odborníků včetně zahraničních hostů ze Slovenska, SRN a USA.

Odborné příspěvky byly zaměřeny na metody průzkumné (především geofyzikální), matematické modelování, sanační technologie a postupy pro likvidaci průmyslových odpadů. Opravdu inovační postupy však byly prezentovány jen v oblasti biologických metod. Za zmínku stojí přednáška o anaerobním bioventingu využívající zcela nových poznatků v oblasti podpory biologického odbourá-

vání s využitím plyných donorů elektronů a příspěvek o aplikaci methanogenních bakterií, které pro využití při sanacích nejsou stále ještě dostatečně doceněny. Pozornost si zasloužila i přednáška o možnostech karotáže pro supervizní činnost a řešení některých problémů životního prostředí.

Účastníci získali bezesporu množství užitečných informací a konferenci Sanační tech-

nologie IV lze považovat za úspěšnou.

Jediným nedostatkem tohoto odborného setkání byla neúčast některého ze známých odborníků pořadající společnosti, o níž je známo, že uplatňuje množství netradičních sanačních přístupů i inovačních technologií při praktických sanačních zásadách na mnoha lokalitách v České republice i v cizině.

Ing. Vít Matějů

ROČENKA odpadového hospodářství

Ročenka odpadového hospodářství, kterou vám předkládáme, je již čtvrtou ročenkou tohoto oboru po sobě. V letech 1998 a 1999 jsme ji připravovali pro časopis ODPADY a od loňského ročníku pak pro ODPADOVÉ FÓRUM.

Vedle notoricky známé a fakticky málo významné skutečnosti, že se nacházíme v prvním roce nového století a dokonce tisíciletí, tu je významnější fakt, který dělá tuto ročenku výjimečnější. V květnu tohoto roku to totiž bylo deset let, co byl u nás schválen první zákon o odpadech a současně začal vycházet první odborný časopis pro tuto oblast. Tomuto výročí je také věnován úvodní přehledový článek ročenky. Následující články pak odpovídají tradičnímu obsahu ročenky. Z obvyklého

zaměření ročenkových příspěvků na nedávnou minulost (produkce odpadů, vývoz a dovoz, zprávy o činnosti významných státních institucí) poněkud vybočuje článek Řádný režim do změn odpadového hospodářství, který hledí naopak do nejbližší budoucnosti.

Z přehledů uvádíme letos pouze doplňky v loňské ročence otištěných seznamů příslušných českých norem a právních předpisů Evropského společenství. Oproti tomu přehledy řešených projektů z Centrální evidence projektů a obhájených diplomových prací tentokrát uvedeme až v zářijovém nebo říjnovém čísle v připravované nové příloze Z VĚDY A VÝZKUMU, o které vás podrobně informujeme na jiném místě.

Tomáš Rezníček, Ondřej Procházka

Deset let právního prostředí v odpadovém hospodářství u nás, deset let odborného tisku

Málokdo si dnes pravděpodobně uvědomuje, že 22. května 1991 byl, tehdy ve Federálním shromáždění České a Slovenské Federativní Republiky, schválen první zákon o odpadech, a to s číslem 238. Je to tedy deset let, co se řídíme novodobým právním řádem, i když o jeho úplnosti a funkčnosti stále intenzivně diskutujeme. Při této příležitosti je vhodné zdůraznit, že odpadové hospodářství, tato neodmyslitelná součást našeho národního hospodářství, ale i společenského života, prošlo významným vývojem a dosáhlo kvality, za kterou se nemusíme v žádném případě stydět.

Z historie

Aniž bych se chtěl pouštět do podrobných historických reminiscencí, je vhodné připomenout, že aktivity v odpadovém hos-

podářství začaly již dlouho před rokem 1972. Již tehdy péčí některých obcí a měst bylo odpadovému hospodářství věnováno dosti pozornosti. Z větších akcí připomeňme uvedení do provozu spalovny s výrobou elektrické energie v Brně v roce 1911 a spalovny v Praze v roce 1934, kde se vedle tepelné energie využívala i škvára a popílek.

Rok 1972 je začátkem **nedávné historie**, která je ovlivněna především uspořádáním ustavujícího kongresu mezinárodní nevládní organizace ISWA (Mezinárodní asociace pro odstraňování odpadů a čistění měst) v Praze. Již tehdy byly formulovány základní principy odpadového hospodářství. Jmenujme alespoň nutnost regionálních organizací pro nakládání s komunálními odpady, nezbytnost právní úpravy, kontrola nakládání s odpady, informační

zajištění, koordinace spolupráce na národní i mezinárodní úrovni.

Kongres ISWA měl v bývalé ČSSR bezprostřední a pozitivní dopad na mnoho oblastí odpadového hospodářství. Rozvíjí se řada aktivit jak v technologiích a technikách či ve vývoji a výzkumu, tak i v organizaci odpadového hospodářství. Vedle toho se rozšiřují kontakty se zahraničím, které vyústí v přijetí světových a evropských standardů odpadového hospodářství. Příslušné předpisy a akty Evropských společenství se již tehdy staly podkladem pro přípravu zákona č. 238/1991 Sb., o odpadech, který odstartoval současný legislativní proces u nás.

O historii, bilancích, technickém vývoji a organizačním zabezpečení odpadového hospodářství do roku 1997 je možno se podrobněji dozvědět například z příspěvku

B. Beneše, Odpadové hospodářství ČR v procesu přidružení k Evropské unii, Rukověť odpadového hospodářství, 1997-98.

Poslední vývoj od roku 1998 **do dnešních dnů**, to znamená zkušenosti s aplikací druhého zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech a příprava nového, již třetího zákona byl analyzován v řadě materiálů a dokumentů v souvislosti s přípravou koncepčních a plánovacích podkladů zvláště v posledních dvou letech.

Roste náročnost

Ve snaze, aby nové právní úpravy byly co nejúplnější a zahrnovaly všechny požadavky Evropských směrnic, stává se proces přípravy jednotlivých předpisů stále komplikovanější a tím jsou jednotlivé právní předpisy stále rozsáhlejší. O tom svědčí malá statistika účelově rozdělující **právní prostředí v odpadovém hospodářství od roku 1991 na tři etapy**:

I. etapa - období 1991 až 1997.

V tomto období byl přijat první zákon o odpadech (č. 238/1991 Sb.), šest dalších přímo souvisejících zákonů, jedno opatření FVŽP, dvě vyhlášky MŽP, jedna vyhláška Českého báňského úřadu, dvě nařízení vlády, jedno sdělení MZV (Basilejská úmluva), čtyři metodické pokyny MŽP a řada Sdělení rozkladové komise MŽP.

II. etapa - období 1997 až 2001.

V tomto období byl přijat druhý zákon o odpadech (č. 125/1997 Sb.) platný dodnes a dále čtyři vyhlášky a jedna jejich novela, tři novely zákona, jedno nařízení vlády, dva metodické pokyny a desítky Sdělení odboru odpadů MŽP a Sdělení rozkladové komise MŽP.

III. etapa - období 2001 a dále

je charakterizována končící legislativní přípravou a schválením již třetího zákona o odpadech (zákon č. 185/2001 Sb.) a zcela nového zákona o obalech.

Stoupající náročnost a rozsah právních předpisů dokládá též statistické srovnání počtu paragrafů, odkazů na související předpisy a příloh u všech tří zákonů. Zatímco první zákon č. 238/1991 Sb. měl pouhých 17 paragrafů a 15 odkazů, druhý zákon má již 45 paragrafů, 25 odkazů a 3 přílohy. Právě schválený nový zákon č. 185/2001 Sb. má již 89 paragrafů, 49 odkazů a 6 příloh, přičemž je nutno vzít ještě v úvahu, že se současně připravuje i zákon o obalech, jehož text schválený vládou má 53 paragrafů, 23 odkazů a 4 přílohy.

I když vyšší počet paragrafů či odkazů na související předpisy nemusí automaticky znamenat lepší kvalitu, jisté hledisko to je. S rostoucím počtem uvedených prvků však

naopak klesá doba přípravy, projednávání a schvalování zákonných předpisů. Ukazuje to na profesionálnější a odpovědnější přístup k celému legislativnímu procesu přípravy. Opět statistický příklad. Zatímco závěrečné konečné schvalování zákona č. 238/1991 Sb. trvalo ve Federálním shromáždění přes tři hodiny, zákon č. 125/1997 Sb., byl v Poslanecké sněmovně schválen za jednu hodinu a poslední zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, za deset minut!

Odborný tisk

Začátkem roku 1991, v době kdy vrcholila příprava prvního zákona o odpadech, byl z podnětu Ministerstva životního prostředí České republiky, ve spolupráci s Federálním výborem pro životní prostředí a v koordinaci se Slovenskou komisí pro životní prostředí založen odborný časopis pro odpadové hospodářství s názvem **Odpady**. Vzhledem ke svému zaměření, odbornému zaujetí redakce, zájmu redakční rady a především čtenářů se časopis okamžitě stal významným informačním zdrojem a tím i svým způsobem kronikou odpadového hospodářství mapující postupně všechny aktivity v této oblasti a přinášející zkušenosti ze zahraničí.

Eventuálně prostudování všech čísel vydaných do dnešní doby by nemělo jen historicko-badatelský význam, ale konkrétně by doložilo, jak již v době schválení prvního zákona o odpadech se aktivně přistupovalo k aplikaci strategických směrů, k řešení dílčích způsobů nakládání s odpady, k hledání toho nejhodnějšího způsobu nakládání s jednotlivými druhy odpadů.

V roce 1993 časopis změnil vydavatele, neboť Ministerstvo životního prostředí v rámci úsporných opatření rozhodlo o ukončení vydávání tohoto, i dalších titulů. Zájem redakce, redakční rady, ale především řady čtenářů o zachování časopisu, vedly k tomu, že původní redakce založila Nadaci REVIA pro podporu přípravy časopisu, který tím bez přestávky pokračoval ve vycházení. Časopis by však, alespoň ze začátku, nemohl vycházet bez podpory řady sponzorů, jejichž aktivní přístup k tiskovým informacím nutno i s odstupem času ocenit. V roce 1993 se sponzory časopisu staly firmy Schiestl, s. r. o., BOS, Česká spořitelna, a. s., AQUATEST SG, a. s., ELBECO, a. s., A.S.A., s. r. o. a Hydroprojekt Praha, a. s.

Koncem roku 1995 se Nadace REVIA dostala do určitých provozních potíží a proto využila nabídky vydavatelského domu *Economia, a. s.*, který od roku 1996 převzal vydávání časopisu. Původní redaktoři pokračovali v osvědčeném a ověřeném scénáři odborného titulu. V této souvislosti časopis získal novou grafiku a kvalitnější papír

a zvýšil se i počet předplatitelů.

Během roku 1999 však došlo u vydavatele ke změně názoru na další zaměření odborného titulu, což vyústilo personálními změnami, nucenému odchodu šéfredaktora a propuštěním odborného redaktora. Zatímco titul *Odpady* byl zachován a vychází dále v a. s. *Economia*, původní redaktoři nabídli své zkušenosti s časopisem novému vydavateli.

Od roku 2000 se vydavatelem nového odborného měsíčníku s názvem **Odpadové fórum** stalo České ekologické manažerské centrum. Náplň časopisu vychází z dlouholetých zkušeností redakce a z požadavků čtenářů. Redakce *Odpadového fóra* zvyšuje odbornost periodika, rozšiřuje náplň o různé speciální tematické přílohy, aktivně se věnuje novým právním předpisům a cíleně spolupracuje s významnými subjekty odpadového hospodářství. Nejnovější, ale jistě ne poslední, akcí je příprava legislativních stránek časopisu jako samostatné přílohy ve formě již tradiční *Rukověti odpadového hospodářství*.

Od roku 1991 do začátku května tohoto roku bylo vydáno celkem 108 čísel časopisu *Odpady* a od ledna 2000 do dnešní doby již 17 čísel časopisu *Odpadové fórum*. Takovouto tradicí odborného odpadářského tisku se v evropských státech mimo EU nemůže pochlubit žádná země.

Vstříc do dalšího desetiletí

I při letmém prolistování jednotlivých čísel odborného časopisu pro odpadové hospodářství zjistíme, jakým významným vývojem se od roku 1991 odpadové hospodářství u nás ubíralo. To, co se dnes již konečně realizuje a co je bráno jako samozřejmost, o tom se diskutovalo a vědělo již tehdy. Každý rok uplynulého desetiletí přinesl něco nového do nakládání s odpady. Odborný tisk odpadového hospodářství se tak stal skutečnou kronikou tohoto oboru.

Stručně popsany vývoj odpadového hospodářství v posledních deseti letech na pozadí dvou uvedených subjektů - právního prostředí a odborného tisku - zcela jasně dokládá, že díky neumdlévajícímu entuziasmu odborníků se tento obor u nás dostal na úroveň, která dnes jistě nebude překážkou sblížení s evropskými standardy, ba právě naopak. Je to též záruka, že se i přes stálou ignoraci ze strany některých spoluobčanů neutopíme v odpadech, že se průmysl druhotných surovin stane prosperujícím odvětvím a že současně ochráníme naše prostředí před další devastací.

T. Řezníček

Řádný režim do změn v odpadovém hospodářství

Nový zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech, schválený Parlamentem ČR v květnu letošního roku zavádí proces plánování v odpadovém hospodářství. Česká republika se tak přibližuje způsobem řízení změn vyspělým zemím. S ohledem na rozsáhlé změny právních předpisů a nezbytnost jejich postupného zavádění do praxe je cílené řízení a přiměřené plánování jedinou možností jak účelně vynakládat finanční prostředky a lokalizovat je tak, aby přinášely očekávané výsledky a nezbytné přeměny v odpadovém hospodářství. Pro plánování v odpadovém hospodářství přitom obecné metodologické zásady uplatňované v procesech plánování, programování a rozpočtování, označované PPB.

Celá sedmá část nového zákona o odpadech je věnována procesu plánování v odpadovém hospodářství. **Plán odpadového hospodářství** se zpracovává za účelem vytváření podmínek pro předcházení vzniku odpadů a nakládání s nimi podle

nově přijatého zákona. Zákon svěřuje odpovědnost za proces přípravy, zpracování, vyhlášení a kontroly plánu odpadového hospodářství příslušným subjektům veřejné správy i podnikové sféry.

Přehled zpracovatelů a lhůt zpracování plánů odpadového hospodářství je uveden v *tabulce*.

Některé nezbytné základní věcné a časové vazby spojené s přípravou plánů odpa-

dového hospodářství jsou uvedeny na *obrázku*.

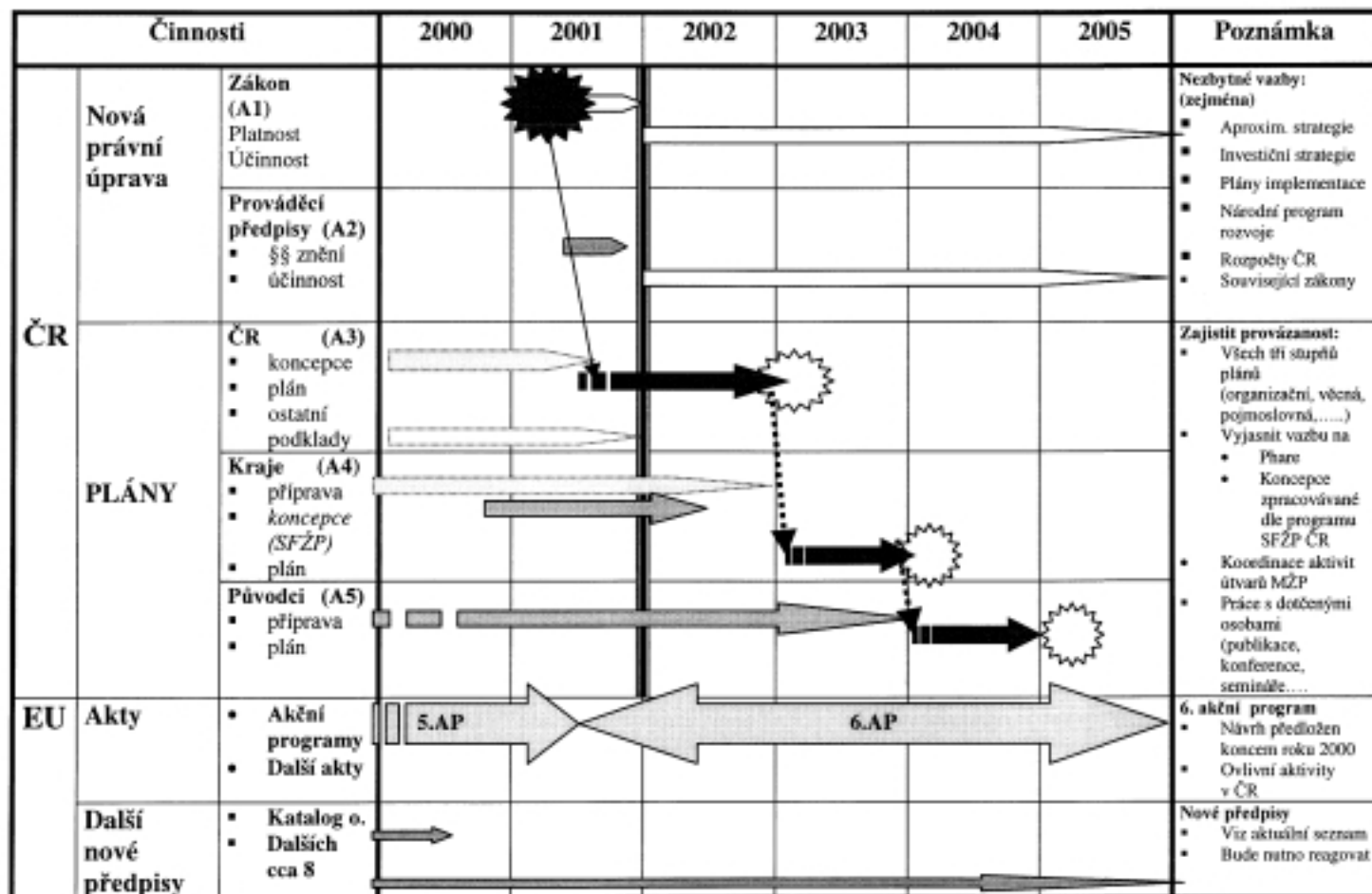
Pouze koncepčnost a důsledná provázanost všech stupňů plánu může přinést efekt, který je od celého procesu změn v odpadovém hospodářství vyvolaných novým zákonem očekáván.

Ing. Bohumil Beneš
Ekologické poradenství

Tabulka: Přehled zpracovatelů a lhůt zpracování plánů odpadového hospodářství

Úroveň plánu	Zpracovatel	Lhůta zpracování
ČR	Ministerstvo životního prostředí předloží vládě ke schválení návrh plánu odpadového hospodářství ČR	Do jednoho roku ode dne nabytí účinnosti zákona (§ 83, odst. 10)
Kraj	Kraj v samostatné působnosti zpracovává plán odpadového hospodářství kraje pro jím spravované území (§ 43, odst.1)	Do jednoho roku od uveřejnění závazné části Plánu OH ČR ve Sbírce zákonů (§ 43, odst. 6). Závaznou část vyhlásí kraj obecně závaznou vyhláškou (§ 43, odst. 11)
Původce	Původci odpadů, kteří produkují ročně více než 10 tun nebezpečného odpadu nebo 1 000 tun ostatního odpadu (§ 44, odst. 1)	Do jednoho roku od vyhlášení závazné části řešení Plánu OH kraje (§ 44, odst. 4)

Obrázek: Výhled prací na přípravě plánů OH

Stav zpracování krajských koncepcí hospodářství s odpady

Stav prací na zpracování krajských koncepcí se obtížně kvantifikuje. V současné době, kdy někde se na nich intenzivně pracuje, někde se teprve začíná a jinde se ještě vůbec nezačalo, si lze o stavu zpracování udělat částečný přehled podle žádostí o podporu ze Státního fondu životního prostředí ČR, který pro tento účel poskytuje prostředky v rámci programu 4.3. Tabulka uvádí stav k 14. 5. 2001. Zdroj: Český ekologický ústav

Kraj	Registrace žádosti o podporu	Žadatel o podporu	Zpracovatel	Podpis Rozhodnutí ministra o podpoře	Uzavřena smlouva o podpoře	Poznámka
Brněnský	Leden 2001	Regionální rozvojová agentura jižní Moravy, Výstaviště 1, 648 00 Brno	ECO-Management, s. r. o., Herčíkova 14, 612 00 Brno	20. 4. 2001	dosud neuzavřena	
Budějovický						Zpracovává se, ale bez podpory SFŽP ČR
Jihlavský	Leden 2001	Regionální rozvojová agentura Vysočina, Křížová 2, 586 01 Jihlava	Dekont Umwelttechnik, s. r. o., Letná 2086, 760 01 Zlín	20. 4. 2001	dosud neuzavřena	
Karlovarský						
Královohradecký	Leden 2001	Okresní hospodářská komora v Jičíně, Havičkova 177, 506 01 Jičín	ISES, s. r. o., Sokolovská 95, 186 00 Praha 8	20. 4. 2001	dosud neuzavřena	
Liberecký						
Olomoucký						
Ostravský	Září 2000	Sdružení pro obnovu a rozvoj severní Moravy a Slezska, Nemocniční 13, 701 00 Ostrava 1	FITE, a. s., Výstavní 8, 709 51 Ostrava-Mariánské Hory	20. 11. 2000	dosud neuzavřena	
Pardubický	Leden 2001	Sdružení obcí a měst Orlice, Masarykovo nám. 166, 564 01 Žamberk	ISES, s. r. o., Sokolovská 95, 186 00 Praha 8	20. 4. 2001	dosud neuzavřena	
Pízeňský						
Středočeský	Prosinec 2000	Regionální rozvojová agentura Střední Čechy, nám. Sítiná 3105, 272 01 Kladno	ISES, s. r. o., Sokolovská 95, 186 00 Praha 8 a SKS, s. r. o., nám. Starosy Pavla 13, 272 00 Kladno	20. 4. 2001	dosud neuzavřena	
Ústecký	Září 2000	SESO, Mezibořská 764, 436 00 Litvínov	Regionální rozvojová agentura, a. s., Budovatelů 2830, 434 37 Most	20. 11. 2000	28. 3. 2001	
Zlínský	Leden 2001	Statutární město Zlín, náměstí Míru 12, 760 40 Zlín	Dekont Umwelttechnik, s. r. o., Letná 2086, 760 01 Zlín	Rozhodnutí záporné ze dne 20. 4. 2001		

Produkce vybraných druhů odpadů v roce 1999

Český ekologický ústav na základě zákona o odpadech č. 125/1997 Sb. a prováděcích vyhlášek provozuje pro potřeby orgánů státní správy i dalších uživatelů Informační systém o odpadech (ISO). Data do tohoto systému se získávají z hlášení o produkci a nakládání s odpady, které původci a oprávněné osoby k nakládání s odpady zasílají na okresní úřady.

Z databáze ISO jsme vybrali údaje o evidované produkci obalových odpadů (*tabulka 1*) a dalších vybraných odpadových komodit (*tabulka 2*). Byly pro tento účel vybrány takové skupiny odpadů, které mají obdobné charakteristiky nebo vlastnosti. V *tabulce 3* pak je uveden seznam spaloven komunálních a průmyslových odpadů (nebezpečných), včetně cementáren, které ve své technologii spalují odpady.

**Ing. Pavel Vejnar, CSc.,
Ing. Jaroslava Mlnaříková
Český ekologický ústav**

Tabulka 1: Produkce odpadů obalů v roce 1999 (t.rok¹)

Kraj/Kód odpadu	Papír	Plasty	Sklo
	15 01 01, 20 01 01	15 01 02, 20 01 03, 20 01 04	20 01 02
Hlavní město Praha	15 877	3 452	3 381
Středočeský	90 950	17 769	49 138
Budějovický	14 236	176 565	16 004
Plzeňský	5 505	2 277	7 042
Karlovarský	7 934	935	15 936
Ústecký	7 896	4 590	1 656
Liberecký	1 908	747	864
Královehradecký	2 665	861	13 233
Pardubický	4 621	2 226	12 781
Jihlavský	4 758	1 127	2 309
Brněnský	11 065	3 562	2 760
Olomoucký	4 612	1 709	2 078
Ostravský	6 951	3 030	8 693
Zlínský	4 168	2 439	1 926

Tabulka 2: Produkce vybraných komodit odpadů v roce 1999 (t.rok-1)

Kraj	Baterie	PCB	Odpadní oleje	Pneumatiky	Ledničky	Zářivky, výbojky	Kaly (ČOV, septiky, žumpy)	Odpady azbestu	Odpady elektrotechniky	Autovraky
Hlavní město Praha	545	13	5 609	932	27	45	64 651	10	336	71
Středočeský	3 967	44	9 985	6 094	166	133	48 146	3 370	295	664
Budějovický	888	7	4 827	5 432	84	55	81 030	3 509	266	128
Plzeňský	11 830	9	5 014	2 485	79	31	55 813	120	501	90
Karlovarský	348	10	2 215	375	44	335	26 784	813	121	122
Ústecký	1 024	109	9 035	2 052	464	35	54 848	3 798	491	58
Liberecký	557	5	2 897	394	58	9	11 213	333	55	98
Královehradecký	630	24	3 591	1 023	11	239	20 319	64	224	45
Pardubický	1 166	17	3 412	1 932	76	14	155 130	242	234	99
Jihlavský	1 262	3	6 849	1 901	51	43	29 049	81	1 596	23
Brněnský	1 514	18	6 111	16 282	84	61	84 852	206	522	286
Olomoucký	2 548	11	2 837	1 726	101	23	46 990	186	277	88
Ostravský	1 471	19	9 102	2 171	81	558	45 013	785	687	296
Zlínský	635	4	4 313	5 187	875	359	26 725	13	3 259	479

Vysvětlivky:

Odpad	Kód odpadu	Pneumatiky	16 01 03
Baterie	16 06 01, 16 06 02, 16 06 03, 16 06 04, 16 06 05, 20 01 20	Ledničky	16 02 03, 20 01 23
PCB	13 01 01, 13 03 01, 16 02 01	Zářivky, výbojky	20 01 21
Odpadní oleje	12 01 06, 12 01 07, 12 01 08, 12 01 09, 12 01 10, 13 01 02, 13 01 03, 13 01 04, 13 01 05, 13 01 06, 13 01 07, 13 02 01, 13 02 02, 13 02 03, 13 03 02, 13 03 03, 13 03 05, 13 04 01, 13 04 03, 13 06 01	Kaly z ČOV, septiků a žump	19 08 05, 19 06 01, 19 06 02
		Odpady azbestu	10 13 02, 16 02 04, 16 02 06, 17 01 05, 17 06 01
		Odpady elektrotechniky	16 02 02, 20 01 24
		Autovraky	16 01 04, 20 03 05

Tabulka 3: Přehled spaloven odpadů včetně cementáren zneškodňujících odpady v technologickém procesu v roce 2000

Zařízení	Místo nakládání	Projektovaná kapacita t.rok ⁻¹	Využití tepla
SPALOVNY KOMUNÁLNÍCH ODPADŮ			
PRAŽSKÉ SLUŽBY, A. S.	Praha 10	310 000	Ano
TERMIZO, A. S.	Liberec	96 000	Ano
SPALOVNA A KOMUNÁLNÍ ODPADY BRNO, A. S.	Brno	240 000	Ano
SPALOVNY PRŮMYSLOVÝCH ODPADŮ			
INSTITUT KLINICKÉ A EXPERIMENTÁLNÍ MEDICÍNY	Praha 4	700	Ano
FAKULTNÍ NEMOCNICE S POLIKLINIKOU V PRAZE 5-MOTOLE	Praha 5	1 920	Ano
HYGIENICKÁ STANICE HL. M. PRAHY	Praha 8	250	Ano
ČKD PRAHA DIZ, A. S.	Praha 9	300	Ne
LÉČIVA, A. S.	Praha-Dolní Měcholupy	1 650	Ano
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU V BEROUNĚ, PŘÍSP. ORGANIZACE	Beroun	350	Ano
KLAUDIÁNOVA NEMOCNICE	Kamenné Žehrovice	200	Ano
LUČEBNÍ ZÁVODY DRASLOVKA, A. S. KOLÍN	Mladá Boleslav	.	Ano
MOGUL SERVIS, A. S.	Kolín	3 000	Ano
EKO - PARTNER, S. R. O.	Čáslav	280	Ano
KAUČUK, A. S. SPALOVNA	Kralupy nad Vltavou	10 000	Ano
ICN CZECH REPUBLIC, A. S.	Roztoky	6 800	Ano
EKOKOMBEK, S. R. O.	České Budějovice	1 000	Ano
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU III. TYPU ČESKÉ BUDĚJOVICE	České Budějovice	1 000	Ano
NEMOCNICE S AMBULANTNÍ ČÁSTÍ, JINDŘICHŮV HRADEC	Jindřichův Hradec	85	Ano
KNOFLÍKÁŘSKÝ PRŮMYSL ŽIROVNICE, A. S.	Žirovnice	600	Ano
RUMPOLD (FEZKO), S.	Strakonice	1 000	Ano
VĚZEŇSKÁ SLUŽBA ČR	Ostrov nad Ohří	700	Ne
FAKULTNÍ NEMOCNICE	Pízeň 1	876	Ano
SPALOVNA NO PLZEŇ A T.O.P. EKO, spol s r.o.	Pízeň 3	3 100	Ano
NEMOCNICE SOKOLOV	Sokolov	280	Ne
STROJPLAST, A. S.	Tachov	300	Ano
EKOBANO, S. R. O.	Kadaň	560	Ano
ZKL KLÁŠTEREC NAD OHŘÍ, A. S.	Kláštepec nad Ohří	2 950	Ano
NEMOCNICE LIBEREC	Liberec	400	Ano
MOSTECKÁ UHELNÁ SPOLEČNOST, A. S.	Most	700	Ano
SPOLEK PRO CHEMICKOU A HUTNÍ VÝROBU, A. S.	Ústí nad Labem-město	4 000	Ano
SPOLIO, A. S.	Ústí nad Labem-město	9 000	Ano
ELO HRADEC KRÁLOVÉ	Hradec Králové	800	Ano
FAKULTNÍ NEMOCNICE	Hradec Králové	800	Ano
HAMZOVA DĚTSKÁ LÉČEBNA LUŽE-KOŠUMBERK	Luže	350	Ano
ČEPRO, A. S.	Cerekvice nad Bystřicí	715	Ano
ALIACHEM, A. S.	Rybitví	14 700	Ano
NEMOCNICE PARDUBICE	Pardubice	750	Ano
ORLICKÁ NEMOCNICE PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE	Rychnov nad Kněžnou	0	Ano
VŠEOBECNÁ MASARYKOVA NEMOCNICE	Trutnov	100	Ano
NEMOCNICE V ÚSTÍ NAD ORLICÍ	Ústí nad Orlicí	240	Ano
DEZA, A. S..	Valašské Meziříčí	.	
ALBA - SERVIS, SPOL. S R. O.	Břeclav	350	Ano
IGGT Otrokovice	Otrokovice	1 350	Ano
EMSEKO, S. R. O.	Zlín	3 200	Ano
STS STROJNÍ STANICE, S. R. O. HODONÍN	Hodonín	250	Ano
MOTORPAL, A. S., JIHLAVA	Jihlava	410	Ano
SNAHA, KOŽEDĚLNÉ DRUŽSTVO V JIHLAVĚ	Brtnice	700	Ano
ENERGETIKA CHROPYNĚ, A. S. (Aliachem)	Chropyně	2 250	Ano
Compec (KAME-EKO, A. S.)	Prostějov	5 000	Ano
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU UHERSKÉ HRADIŠTĚ	Uherské Hradiště	350	Ano
EKOTERMEX, A. S., VYŠKOV	Pustiměř	975	Ano
EKOTERMEX, A. S., VYŠKOV	Pustiměř	1 500	Ano

Zařízení	Místo nakládání	Projektovaná kapacita t.rok ⁻¹	Využití tepla
OKRESNÍ NEMOCNICE S POLIKLINIKOU	Znojmo	750	Ano
SPORTEN, A. S.	Nové Město na Moravě	780	Ano
KOVHUTĚ BŘIDLIČNÁ, A. S.	Břidličná	2 000	Ano
SPALOVNA PRŮMYSLVÝCH ODPADŮ VÁLCOVEN PLECHU, S.R.O.	Frýdek-Místek	1600	Ano
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU	Havířov-město	200	Ne
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU	Karviná	750	Ano
ŽELEZÁRNY A DRÁTOVNY BOHUMÍN, A. S.	Bohumín	1 420	Ano
AUTOPAL, S. R. O.	Nový Jičín	800	Ano
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU	Nový Jičín	200	Ano
VOJENSKÝ OPRAVÁRENSKÝ PODNIK 025, S. P.	Nový Jičín	1 000	Ano
ECOWAY s.r.o. Olomouc	Olomouc	750	Ano
FARMAK, A. S.	Olomouc	2 500	Ano
INTERNATIONAL HOLDING ENVI, A. S.	Olomouc	750	Ano
PETR JAROŠ (Unex)	Uničov	1 400	Ano
ALIACHEM, A. S.	Mariánské Hory a Hulváky	10 000	Ano
ESMO MOHELNICE, S. R. O.	Mohelnice	37	Ano
ESMO MOHELNICE, S. R. O.	Mohelnice	600	Ano
ESMO MOHELNICE, S. R. O.	Mohelnice	600	Ano
NEMOCNICE S POLIKLINIKOU VSETÍN	Vsetín	210	Ano
CEMENTÁRNY			
ČESKOMORAVSKÝ CEMENT, A.S.	Praha-Radotín		
ČESKOMORAVSKÝ CEMENT, A.S.	Králův Dvůr		
ČESKOMORAVSKÝ CEMENT, A.S.	Mokrá		
LAFARGE CEMENT, A. S.	Čížkovice		

Surovinová politika a druhotné suroviny

Surovinová politika v oblasti nerostných surovin a jejich zdrojů je společným dokumentem Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO) a Ministerstva životního prostředí (MŽP) schváleným vládou České republiky 13. prosince 1999 (**Usnesení vlády č. 1311/1999**). Předmětem politiky nerostných surovin jsou palivoenergetické, rudní, nerudní a stavební suroviny, a to jak z prvotních, tak i z druhotných zdrojů.

V příloze usnesení vlády jsou uvedeny úkoly k realizaci hlavních cílů Surovinové politiky, jejichž realizaci koordinuje MPO a zajišťuje MPO, MŽP, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo financí, Český statistický úřad, Český báňský úřad a Správa státních hmotných rezerv. Některé z úkolů se oblasti druhotných surovin dotýkají konkrétně nebo alespoň částečně.

Dne 30. května t. r. se uskutečnila kontrola plnění jednotlivých úkolů.

Úkol č. 4

S využitím kapacit Státní geologické služby a Státní báňské správy rozpracovat surovinovou politiku do konkrétních podmínek regionů a lokalit pro účely rozhodování v území.

Na základě výsledku veřejné obchodní soutěže zpracovává v letošním roce Český

geologický ústav projekt Analýza využívání nerostných surovin, včetně druhotných surovin, v Olomouckém a Jihlavském kraji.

Úkol č. 5

V programech podpory podnikání, výzkumu a vývoje, energetických úspor a regionálních podpor rozšířit podporu vyššího využití druhotných surovin a recyklace, energetických úspor a vyššího využití obnovitelných zdrojů energie s cílem dosažení úrovně EU v nižším čerpání neobnovitelných zdrojů nerostných surovin a prodloužení jejich životnosti.

V rámci podpory malého a středního podnikání vyhlašuje MPO každoročně své podpůrné programy, které však pro oblast druhotných surovin nenacházejí mezi podnikateli odezvu.

V případě programů výzkumu a vývoje naplňují dle úkolu programy CENTRA a TECHNOS. V minulém roce byly v rámci programu CENTRA podpořeny projekty firm Gumotex, a. s., Eprona, a. s., Výzkumný ústav pro hnědé uhlí, a. s., Kovohutě Příbram, a. s., VUES Brno, a. s., Ateko, a. s., ŽDB, a. s., Vítkovice, a. s., VÚHŽ, a. s., v celkové výši 67 200 tis. Kč. V rámci programu TECHNOS byl podpořen program firmy VÚK-Kovohutě, s. r. o. ve výši 3 000 tis. Kč.

Podprogram podpory vyššího využití obnovitelných a druhotných zdrojů energie zajišťovaný Českou energetickou agenturou v roce 2000 podpořil 25 projektů (malé vodní elektrárny, biomasa, tepelná čerpadla a kombinace) částkou 16 305 tis. Kč.

Úkol č. 7

Vyhodnocovat výsledky sledování množství a pohybu vybraných druhotných surovin a zpracovat jejich bilanci v ČR.

Jedná se o periodický úkol s termínem plnění k 30. 6. Jsou využívány výsledky statistického šetření výkazu Odp5-01. První výstup byl sestaven v roce 2000 za rok 1999 a byl zveřejněn v publikaci Beneš, B. a kol. Praktická příručka odpadového hospodářství. Výstup za rok 2000 bude k dispozici do konce měsíce června. Současně s tím byla zadána studie zaměřená na optimální využívání dat získaných z tohoto šetření.

Asociaci pro rozvoj recyklace stavebních materiálů v ČR byla zadána studie, která zdokumentuje aktuální stav v nakládání se stavebními odpady a druhotnými stavebními materiály v České republice.

Ing. Igor Tyleček
Ministerstvo průmyslu a obchodu,
odbor surovinové politiky

STÁTNÍ FOND ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Programy pomoci průmyslu

O programech z oblasti nakládání s odpady jsme v posledním půl roce na stránkách časopisu dosti podrobně informovali. Zanedbali jsme přitom oblast **5 TECHNOLOGIE A VÝROBA**, v jehož rámci lze také podat žádost o podporu, a to v rámci třech programů:

5.1. Program nejlepších dostupných technik (BAT)

Cílem programu je podpora a stimulace zavádění nejlepších dostupných technik v českém průmyslu. Tento program navazuje na Program čistší produkce a představuje podporu strategie prevence a integrovaných řešení.

Označení „nejlepší dostupná technika“ (BAT - Best Available Technique) je definováno Směrnicí rady (ES) 96/61/EC o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC - Integrated Pollution Prevention and Control) následně:

- pod pojmem „nejlepší“ se rozumí nejeffektivnější technika z hlediska dosažení vysoké úrovně ochrany životního prostředí jako celku ;
- „dostupnou“ se rozumí technika, která byla vyvinuta v měřítku, jež umožňuje její realizaci v příslušném průmyslovém oboru za ekonomicky a technicky přijatelných podmínek se zřetelem na náklady a přednosti, ať již tato technika je, nebo není v dotyčném členském státě používána či vyráběna, pokud je provozovateli vhodně dostupná ;
- pod pojmem „technika“ se rozumí jak používaná technologie, tak způsob, jakým je zařízení navrženo, vybudováno, provozováno a vyřazeno z činnosti.

Směrnice IPPC definuje podle průmyslových sektorů a kapacity procesů (případně dalších parametrů), které činnosti pod Směrnicí IPPC spadají. Z tohoto programu bude podporováno:

- inovační opatření technologického rázu integrovaná do stávajících procesů, je-

jichž zavedení umožní snížení množství znečištění a současné zvýšení ekonomické efektivity procesu,

- zavádění nových technologií, které budou mít parametry nejlepších dostupných technik (BAT).

5.2. Program zavádění systému řízení podniků a auditů z hlediska životního prostředí (program EMAS)

Cílem programu je podpora zavádění Programu EMAS ve smyslu usnesení vlády ČR č. 466/1998 především v malých a středních podnicích a dále ve zdravotnictví a službách. Podpora je určena jako příspěvek na náklady spojené s projektem aplikace EMAS včetně vzdělávání až do fáze ověření prohlášení o stavu životního prostředí.

Podmínkou pro poskytnutí podpory je splnění jedné z následujících podmínek:

- zavedení a certifikace systému environmentálního managementu v podniku podle norem řady ISO 14000,
- zavedení a certifikace systému environmentálního managementu v podniku v souladu s požadavky Programu EMAS,
- zavedení a certifikace systému řízení jakosti podle norem řady ISO 9000 akreditovanými orgány a akreditovanými environmentálními ověřovateli pro Program EMAS.

Certifikace musí být vydána certifikačním orgánem akreditovaným signatářem Evropské mnohostranné dohody o akreditaci (MLA EA).

5.3. Program na podporu vybudování infrastruktury ekologizované MHD

Cílem programu je podpora rozšíření MHD provozované na zemní plyn nebo s elektrickým pohonem, a to vybudováním nebo rozšířením technického zázemí, tj. výstavbou plicních nebo dobíjecích stanic apod.

Internetová adresa www.sfzp.cz

Jednou z možností, jak získat informace o **Státním fondu životního prostředí České republiky** a jeho činnosti, jsou internetové stránky fondu. Zveřejněny jsou zde **možnosti finančních podpor pro projekty a akce na ochranu životního prostředí, výroční zprávy** za běžný rok, které obsahují základní údaje hospodaření v členění podle jednotlivých složek životního prostředí (voda, ovzduší, odpady, příroda a krajina), podle regionů, resp. od roku 2001 krajů, a podle jednotlivých programů.

V plném znění je zde uvedena **Směrnice MŽP o poskytování finančních prostředků ze SFŽP**. Konkretizaci podmínek pro jednotlivé programy obsahují dokumenty Příloha I. a Příloha II.

Příloha I. specifikuje opatření, na něž SFŽP přijímá žádosti o finanční podporu v oblasti ochrany vod, ochrany ovzduší, včetně freonového programu, ochrany přírody a krajiny, ochrany půdy a využívání přírodních zdrojů, nakládání s odpady, v oblasti technologií, výrobků a obnovitelných zdrojů.

Příloha II. specifikuje opatření v rámci Státního programu na podporu úspor energie a využití obnovitelných zdrojů platné od 1. ledna 2001.

Na www-stránkách SFŽP ČR je také uveden přehled všech kladných i záporných **rozhodnutí o udělení podpory** podle jednotlivých programů za celou dobu působení fondu v členění podle roků a podle okresů.

Zájemci (obce, města, podnikatelské subjekty, fyzické osoby aj.) o finanční podporu projektů a akcí ze SFŽP na webových stránkách fondu také naleznou **postup při předkládání žádostí** pro právnické i fyzické osoby, získají **kontakty** na SFŽP a jeho odborné útvary a na **jeho krajská pracoviště**.

Z podkladů SFŽP ČR vybrala redakce

Vývoz a dovoz odpadů

Podle zákona o odpadech č. 125/1997 Sb. je dovoz odpadů za účelem jejich zneškodnění v ČR zakázán. Proto se uskutečňoval pouze dovoz odpadů za účelem jejich dalšího využití a zpracování. Dovoz a vývoz odpadů od roku 1998 probíhá podle vyhlášky MŽP č. 337/1997 Sb., kterou se vydává Katalog a další seznamy odpadů, která byla novelizována vyhláškou č. 334/1999 Sb. Vyhláška MŽP č. 337/1997 Sb. zavedla do právního systému ČR po vzoru OECD a EU tzv. barevné seznamy odpadů, které určují režim kontroly odpadu při pohybu přes hranice. Odpady uvedené na Zeleném seznamu odpadů jsou volně obchodovatelné a nepodléhají ani oznamovací povinnosti. Odpady uvedené na Žlutém a Červeném seznamu odpadů vyžadují, aby pohyb přes hranice ČR byl schválen MŽP.

V České republice byla uplatněna možnost odchylek od barevných seznamů OECD s tím, že některé odpady Zeleného seznamu OECD byly uvedeny na Žlutém seznamu ČR a některé ze Žlutého seznamu OECD byly na Červeném seznamu ČR. Vyhláškou č. 334/1999 Sb. byla provedena novela těchto seznamů. Tím se česká legislativa dále přiblížila předpisům OECD a EU. Dále se pohyb odpadů řídil Basilejskou úmluvou o kontrole pohybu nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodňování, platná pro ČR od 1. 1. 1993.

V tabulkách 1 a 2 je uveden přehled o dovozu a vývozu odpadů v letech 1998 až 2000 kontrolovaných podle Žlutého a Červeného seznamu odpadů ČR. Celkový objem dovezených odpadů v roce 2000 zůstal prakticky stejný jako v roce 1999, změnila se pouze skladba. V roce 2000 bylo celkem dovezeno 37 011 tun odpadů, největší položky v tom představují popílek ze spalování uhlí a pneumatiky. Výrazně se snížilo množství dovezených starých oděvů a textilních odpadů. Vyvezeno bylo v roce 2000 celkem 18 588 tun odpadů. Největší položky v tom tvoří plasty, hliníkové stěry, autovraky a odpad kabelů.

V tabulce 3 je uveden pohyb odpadů přes hranice ČR v členění podle kategorií odpadu. V dovozu nebezpečných odpadů v roce 2000 největší položku tvoří popílek ze spalování uhlí, který podle české legislativy je považován za nebezpečný odpad.

Ing. Pavel Vejnar, CSC.

Tabulka 1: Dovoz odpadů do ČR evidovaných v databázi ČEÚ v letech 1998 až 2000 (t)

Komodita	1998	1999	2000
Odpady železa a oceli	6 376 ^{a)}		
Odpady neželezných kovů	1 965 ^{a)}		
Odpady papíru a lepenky	250 ^{a)}		
Sběrové sklo	56 258 ^{a)}		
Odpad z tříslučiněných usní			73
Použité tonerové kazety			11
Fotografický film			142
Odpady plastů	7 764	5 110	1 345
Textilní odpady a oděvy	17 409	14 933	3 998
Hliníkové stěry			1 075
Pneumatiky	9 253	10 892	11 473
Popílek ze spalování uhlí		4 292	18 238
Olověný akumulátor			656
Ostatní	2 841	1 530	
Celkem	102 116	36 757	37 011

^{a)} Jedná se o množství dovezené v roce 1998 na souhlasy vydané MŽP v roce 1997 s platností přesahující do roku 1998 (komodity zařazené od 1. 1. 1998 na Zelený seznam odpadů)

Tabulka 2: Vývoz odpadů evidovaných v databázi ČEÚ z ČR v letech 1998 až 2000 (t)

Komodita	1998	1999	2000
Oleje s obsahem PCB	28	53	19
Transformátor, kondensátor s obsahem PCB	227	228	212
Znečištěné odpadní pohonné hmoty a oleje	254	-	
Odpadní organická rozpouštědla	170	388	407
Hliníkové stěry	883	756	2 078
Popel, struska, škvára ze spalovacích zařízení		20 150	
Plasty		1 451	11 985
Oděvy a textilní materiál		1 639	316
Amoniakální roztok na leptání mědi			51
Autovrak			1 400
Kal ze srážecích procesů			43
Odpad tištěných spojů			41
Odpad kabelů			1 074
Odpad z povrchové úpravy kovů bez kyanidů			53
Odřezky hovězí kůže			4
Popel a zbytky obsahující měď			604
Popel a zbytky obsahující zinek			294
Výřazené chladničky			7
Ostatní odpady	1 164	235	
Celkem	2 726	24 900	18 588

Tabulka 3: Dovoz a vývoz odpadů v členění podle kategorií v letech 1998 až 2000

Kategorie odpadu	Dovoz (t)			Vývoz (t)		
	1998	1999	2000	1998	1999	2000
Nebezpečné odpady	542	4 798	19 969	2 057	1 556	3 768
Ostatní odpady	101 574	31 958	17 042	669	23 314	14 820
ČR celkem	102 116	36 756	37 011	2 726	24 870	18 588

Zahraniční obchod s druhotnými surovinami

Druhotné suroviny, jako vytríděný a upravený odpad způsobený přímým vstupem do výroby, jsou při realizaci citlivější na obecné výkyvy hospodářského vývoje než mnohý jiný materiál či výrobek.

Tento fakt lze snadno ověřit na vývoji trhu druhotných surovin (dále jen DS) v posledním desetiletí, kdy se výrazně střídala konjunktura s recesí. Skutečně příznivé období s plynulým prodejem za dobré ceny však byla vždy kratší než opačný stav odbytí.

Zahraniční obchod s DS je již od poloviny 70. let významnou součástí možnosti uplatnění celkového množství těchto využitelných odpadů. Jestliže však bylo do roku 1990 poměrně snadné v tuzemsku neprodejné objemy uplatnit na rakouském, německém či jugoslávském trhu vzhledem k uzavřenosti naší ekonomiky, tak spolu s jejím propojováním s evropskou, nastala jiná situace. I když dosud nejsme součástí Evropského hospodářského společenství, je odvětví DS výrazně ovlivňováno konjunkturálním vývojem na evropském trhu.

To se také projevilo v zahraničním obchodě s DS v roce 2000. Hospodářské oživení v ČR a Evropě znamenalo vyšší objemy vzájemné výměny druhotných materiálů pro potřeby průmyslových vstupů, jak u kovových, tak i nekovových DS. Po dvou letech velmi špatných podmínek z hlediska cen i poptávky se trh celkově uvolnil, což se projevilo v dynamice vývozu i dovozu, jak ukazuje *tabulka*. U jednotlivých komodit se projevovaly tyto hlavní vlivy:

Železný šrot - zvýšená poptávka při nárůstu cen umožnila dosáhnout vývozu téměř 1 mil. tun. Takový objem vývozu je mj. odrazem situace v českém hutnictví před jeho restrukturalizací. Dovozy představují speciální materiál. Vyšší než v minulých letech jsou dodávky paketovaného šrotu z Polska z důvodů přepravních a cenových. Ve vývozu jsou hlavními cílovými zeměmi Německo a Rakousko, dovozu dominují Slovensko a Polsko.

Barevné kovy - trh je trvale podmíněn pohybem cen, jenž je především ovlivňován stavy na hlavních komoditních burzách.

Skleněné střepy - pro sběrové firmy jsou nabídky pro vývoz určovány obchodními podmínkami dvou hlavních tuzemských odběratelů. Celkově však reálné tuzemské zdroje nekryjí poptávku, o čemž svědčí více jak 30% nárůst dovozů především z Německa. Vývoz jde hlavně na Slovensko. Problematika obrátu objemů skleněných střepů spočívá jednak v poměru

spotřebitelských obalů mezi sklem a plasty, jednak v míře a systému vratnosti skleněných obalů. To se z hlediska zahraničí týká obchodu s Německem, kde se připravuje opatření k zavedení záloh na jednocestné nápojové obaly, což by mohlo ovlivnit obchodovaná množství.

Sběrový papír - obchod se vyvíjel velmi dobře pouze tři čtvrtletí roku, kdy u plynulých dodávek bylo dosahováno příznivých cen. Ve IV. čtvrtletí však poptávka ochabla spolu s reálným poklesem cen v průměru o 20 %. Očekávání nižšího hospodářského růstu až stagnace spolu s nižší spotřebou především v Německu způsobilo spolu s poklesem cen celulózy i pro počátek roku 2001 sníženou poptávku. Celkově však dynamika vývozu v roce 2000 činila téměř 20 % při stagnujícím dovozu. Poměr mezi dovozem a vývozem byl dán cenovými relacemi a dostupností některých druhů, jako např. bílých bezdřevých a sulfátových papírů, či vytríděných lepenek na tuzemském trhu. Vývoz směřuje hlavně na Slovensko a do Německa, dovozy jsou z Německa a Rakouska, ale i Polska.

Plasty - zahraniční obchod se soustřeďuje na vývoz definovatelných druhů odpadů

PET lahví a polyetylenu. Především PET lahve představují rozhodující podíl na 1,5 krát vyšším objemu vývozu. Hlavními cílovými zeměmi jsou Německo, Čína a USA.

Textil - obchodování se soustřeďuje na tzv. second-hand s výkyvy v jednotlivých letech v závislosti na úrovni domácí poptávky u dovozů z Německa, Švýcarska a Nizozemí, vývoz je určen pro charitativní účely.

Rok 2001

V roce 2001 zcela nepokračuje dosavadní příznivý vývoj obchodování s DS. Jak bylo konstatováno na jarním kongresu mezinárodní nevládní organizace BIR v Madridu, příznivý stav a prognóza ještě trvá v obchodování s kovovými DS. U sběrového papíru v obavě z omezování spotřebitelské poptávky, v důsledku cen ropy ovlivňujících obchod mimo Evropu a vlivem poměrně nízké ceny celulózy, nelze pro nejbližší období očekávat odpovídající poptávku a lze očekávat tlak na ceny. To platí v plné míře i pro zahraniční obchod ČR.

Opět se tedy potvrzuje, že stabilita obchodu s DS je stále nízká. Plná závislost i na méně významných změnách konjunkturálního vývoje tuzemského i evropského hospodářství trvá. Přesto však, vzhledem ke zvyšujícímu se tlaku profesních nadnárodních organizací na průmyslovou lobby, by již na mezinárodním trhu nemělo dojít k takovým propadům trhu s DS jako v minulých letech.

**Ing. Miroslav Horák,
SPDS-APOREKO**

Tabulka: Přehled dovozů a vývozu druhotných surovin v letech 1999-2000

Zboží	Celní sazebník č.	Dovoz (t)		Vývoz (t)	
		rok 2000	rok 1999	rok 2000	rok 1999
Šrot ocelový	7204	182 992	134 550	987 452	852 585
Šrot měděný	7404	3 133	1 878	37 392	32 304
Šrot niklový	7503	13	—	218	899
Šrot hliníkový	7602	34 678	35 917	26 241	25 891
Šrot olověný	7802	656	—	4 152	3 313
Šrot zinkový	7902	16	22	2 750	2 607
Šrot cínový	8002	—	1	16	12
Střepy skleněné	7001	48 838	36 808	14 512	7 991
Papír sběrový	4707	51 923	52 656	81 091	68 143
Drahé kovy	7112	19	3	8	11
Plasty	3915	14 112	12 158	13 309	5 091
Textil (oděvy)	6309	22 712	32 344	4 894	6 260

ČIŽP v roce 2000

Zaměření činnosti oddělení odpadového hospodářství České inspekce životního prostředí roce 2000 bylo orientováno na kontroly dodržování zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon). V roce 2000 vykonali inspektoři oddělení odpadového hospodářství oblastních inspektorátů 3 214 kontrol. Bylo vydáno 562 rozhodnutí o pokutách v celkové výši cca 14 140 000 Kč.

Stěžejší akcí koordinovanou oddělením odpadového hospodářství ředitelství ČIŽP, byl úkol s názvem:

- **Kontrola podezřelých lokalit z jednotlivých územních odborů podle požadavku porady vedení MŽP, která byla dále členěna na tyto okruhy:**
  - a) **Kontrola nakládání s odpady ve vybraných zdravotnických zařízeních**
  - b) **Průmyslové čistírny odpadních vod**
- a tři složkové úkoly:
- **Kontrola provozovaných skládek (mimo skládek zkontrolovaných v roce 1999) zaměřená na provozní řády a jejich dodržování a na vytváření finančních rezerv pro následné rekultivace, zajištění péče o skládky a asanace po ukončení jejich provozu**
- **Kontrola nakládání s odpady ze zdravotnických zařízení a jejich následné zneškodňování**
- **Kontrola značení obalů a výrobků podle zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech a zákona č. 157/1998 Sb., o chemických látkách a chemických přípravcích, která probíhala ve spolupráci s Českou obchodní inspekcí.**

Kontrola nakládání s odpady ve vybraných zdravotnických zařízeních

Předmětem kontroly bylo dodržování a plnění povinností vyplývajících ze zákona a předpisů souvisejících při nakládání se specifickými odpady ze zdravotnických zařízení (skupina 18 01 00 podle vyhlášky MŽP č. 337/97 Sb.). Ke kontrole bylo vybráno pracovníky územních odborů MŽP a ČIŽP 20 zdravotnických zařízení.

Při kontrole byly v některých případech zjištěny nedostatky při nakládání s odpady. V rámci této části prověrky byla uložena pokuta 6 zdravotnickým zařízením za poru-

šení zákona, zejména za nedostatečné třídění a vedení evidence odpadů a v jednom případě nakládání s nebezpečnými odpady bez souhlasu okresního úřadu. Je třeba zdůraznit spolupráci ČIŽP s hygienickými orgány, které kontrolují dodržování svých vnitřních předpisů, týkajících se třídění odpadů přímo na pracovištích, kde tyto specifické zdravotnické odpady vznikají.

Prověrka nakládání s odpady ve vybraných zdravotnických zařízeních byla pokračováním dřívější prověrky s tím, že jednotlivé OI ČIŽP zařadily do přezkoumání další zdravotnická zařízení podle vlastního uvážení. V rámci tohoto složkového úkolu byla provedena kontrola celkem 83 zdravotnických zařízení, z čehož vyplynulo správné řízení o uložení pokuty ve 23 případech. V několika případech dokonce za porušení více povinností vyplývajících ze zákona.

Z výsledků kontroly vyplývá, že v 10 případech zdravotnické zařízení nakládalo s nebezpečnými odpady zcela bez příslušného souhlasu okresního úřadu, v dalších 8 případech bylo nakládáno s jinými druhy nebezpečného odpadu nad rámec vydaného souhlasu okresního úřadu, v 6 případech nebylo prováděno řádné třídění odpadu podle druhu a kategorie, ve 12 případech nebyla řádně plněna povinnost vedení evidence odpadů. Při kontrole právního stavu bylo zjištěno, že 27 kontrolovaným subjektům byl vydán souhlas okresního úřadu k upuštění od třídění specifických odpadů ze zdravotnictví podle druhu.

Z výsledků prověrky vyplývá trend zdravotnických zařízení využívat služeb specializovaných oprávněných osob pro přepravu a zneškodnění vlastních specifických nebezpečných odpadů (84,3 % kontrolovaných subjektů), pouze 10,9 % kontrolova-

ných zdravotnických zařízení provozuje vlastní spalovnu odpadů a 4,8 % provádí úpravu tohoto odpadu dekontaminací s následným uložením na skládku nebo spálením. Tento trend souvisí s privatizací ve zdravotnickém sektoru a „rozdrobením“ velkých zdravotnických komplexů spolu s nárůstem požadavků na technické zabezpečení spaloven odpadů z hlediska ochrany ovzduší. Z toho důvodu došlo k uzavření provozu řady dříve provozovaných spaloven nemocničního odpadu.

Průmyslové čistírny odpadních vod

Byly vybrány 4 průmyslové čistírny odpadních vod (ČOV), které byly zahrnuty do prověrky nakládání s průmyslovými čistírenskými kaly. Cílem kontroly bylo zjištění aktuálního stavu nakládání s odpadními kaly z čistění průmyslových odpadních vod ve vytypovaných problematických ČOV a způsobu jejich dalšího využití nebo zneškodnění.

Kontroly měly za úkol zjistit a zhodnotit, s jakými druhy kalů a jakým způsobem je nakládáno, včetně kontroly následného způsobu nakládání s nimi ve smyslu plnění zákona. Dále pak zjistit a provést kontrolu subjektů přebírajících kaly od kontrolovaných ČOV, včetně specifikace jejich druhů a množství.

V kontrolovaných čistírnách odpadních vod byly odpadní kaly zařazeny podle Katalogu odpadů jako odpad kat. č. 19 02 01 - kal ze srážecích procesů, kategorie N a dále pak pod kat. č. 19 08 04 - kal z čistění průmyslových odpadních vod, kategorie N. Ve dvou případech byl odpad kat. č. 19 08 04 zařazen na základě vydaného Osvědčení o nebezpečných vlastnostech odpadů do kat. N/O. Na základě kontroly bylo zjištěno, že jedno osvědčení vykazuje vážné nedostatky. Z tohoto důvodu bylo vedeno správní řízení o pozastavení platnosti osvědčení, které již nabylo právní moci, vydaného pověřenou osobou. Druhé osvědčení je v současné době prověřováno.

Kal je zpracováván buď stabilizací s následným využitím pro přípravu základkových směsí v dolech, jako rekultivační ma-

Tabulka: Neplnění právních předpisů při kontrole skládek

	Žádné nedostatky	§ 7 odst. 4a)	§ 7 odst. 4h)	§ 7 odst. 2
Počet	113	6	4	4
Podíl v %	89	4,8	3,1	3,1

terál na skládky odpadů nebo se používá k technické rekultivaci vytěženého prostoru. Jiný způsob nakládání se vzniklým kalem je spalování ve spalovně. V případě odstávky spalovny je ukládán upravený kal do kazety spalitelných odpadů.

Kontrola provozovaných skládek

Kontrola provozovaných skládek (mimo skládek prověřených v roce 1999) byla zaměřena na provozní řády a jejich dodržování a na vytváření finančních rezerv pro následné rekultivace, zajištění péče o skládky a asanace po ukončení jejich provozu. Bylo zkontrolováno celkem 127 zařízení ke zneškodňování odpadů, z tohoto počtu bylo zkontrolováno 13 odkališť a 114 skládek.

Všechny skládky jsou provozovány podle provozního řádu odsouhlaseného podle zákona. Z celkového počtu 13 odkališť jsou podle zákona provozovány pouze 4. Ostatní jsou provozovány podle zákona č. 138/1973 Sb., o vodách.

Kontroly zjistily, že 23 skládek je provozováno jako skupina SI, 20 jako skupina SII, 58 jako skupina SIII a 13 skládek jako skupina SIV.

Bylo zjištěno neplnění právních předpisů u 14 provozovatelů skládek, přičemž nejčastější nedostatky jsou:

- nedodržování provozního řádu podle § 7 odst. 4 písm. a) zákona,
- nevedení finanční rezervy podle § 7 odst. 4 písm. h) zákona,

- nedostatky ve vedení evidence podle § 7 odst. 2 zákona.

Kontrola nakládání s vyřazenými zařízeními obsahujícími chlorfluoruhlodivky

Kontrola nakládání s vyřazenými zařízeními obsahujícími chlorfluoruhlodivky proběhla v roce 2000 postupně v několika etapách podle požadavků porady vedení MŽP. Při prověrce byla provedena kontrola celkem 50 subjektů, z toho v 9 případech bylo (respektive je) vedeno správní řízení o uložení pokuty za porušení zákona při nakládání s nebezpečným odpadem bez souhlasu okresního úřadu, resp. nevedení evidence odpadů. Při kontrole bylo zjištěno, že 34 kontrolovaných subjektů neprovádí žádnou úpravu uvedeného odpadu, 3 provádějí demontáž, 4 odčerpání chladicího média, 1 subjekt přečištění chladicího média, 4 subjekty vůbec nenakládají s tímto druhem odpadu.

Z výsledků prověrky vyplývá, že převážná část kontrolovaných subjektů (68 %) neprovádí žádnou úpravu předmětného odpadu, u 12 % úprava spočívá v odsátí chladicího média a pouze 6 % provádí demontáž.

Kontrola značení obalů a výrobků

V období červenec - srpen 2000 bylo provedeno 67 kontrol výrobců, dovozců

a zejména distributorů nebezpečných chemických látek a přípravků společně s inspektory České obchodní inspekce. Vzhledem ke změně kompetencí České obchodní inspekce byly dále prováděny kontroly samotné a to u dalších 57 subjektů.

Celkem bylo zkontrolováno balení a značení 604 nebezpečných látek a přípravků převážně distribuovaných do maloobchodní sítě. Ve více než 50 % případů (325 výrobků) bylo zjištěno, že nejsou zabaleny a označeny v souladu s požadavky zákona č. 157/1998 Sb. Nejčastěji nebyly na obalech uvedeny R- a S-věty, grafický symbol nebezpečnosti, názvy chemických látek zapříčínujících nebezpečnost a pokyny pro předlékařskou první pomoc.

Správní řízení za nedodržení ustanovení chemického zákona bylo zahájeno ve 48 případech, bylo uloženo 20 pokut v celkové výši 352 000 Kč. Kontrola zaměřená na dodržování zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech, ve znění pozdějších předpisů ukázala, že na více než polovině (306) obalů nebylo uvedeno značení materiálové identifikace nebo pokyny pro nakládání s použitým obalem.

Zjištěné nedostatky byly poté předány k dořešení místně příslušným inspektorátům, v jejichž působnosti mají sídlo výrobci a dovozci nedostatečně značených obalů. V kontrolách je pokračováno nadále i v průběhu roku 2001.

Ing. Dana Sládková
Ředitelství ČIŽP Praha

Centrum pro hospodaření s odpady

TWINNING PROJEKT

TWINNING projekty jsou projekty hrazené částečně z prostředků Phare a částečně ze státního rozpočtu ČR. V případě projektu Centra pro hospodaření s odpady je příjemcem projektu Ministerstvo životního prostředí a vedoucím partnerem z členské země rakouské Spolkové ministerstvo zemědělství, lesnictví, životního prostředí a vodního hospodářství.

Hlavním cílem projektu je pomoc se zřízením Centra pro hospodaření s odpady v rámci implementace odpadové legislativy EU. Centrum bude podpůrnou základnou Ministerstva životního prostředí pro řízení procesu nakládání s odpady. Dalším významným výstupem tohoto projektu bude i zdokonalení mezinárodních kontaktů ve vztahu k Evropské komisi, Eurostatu, EEA a OECD.

V dlouhodobém výhledu je Centrum pro hospodaření s odpady plánováno jako organizace se sto pracovníky, dostatečně technicky vybavená a s vlastní administrativou.

Projekt je rozčleněn do několika fází:

- Definování úkolů a zodpovědností Centra
- Zřízení Centra
- Školení expertů
- Přebudování informačního systému o odpadech
- Kontrola a dohled nad činností Centra.

Jednotlivé předměty školení expertů v problematice odpadů byly rozděleny mezi partnerské země twinning projektu. Nejvyšší prioritu mezi tématy školení mají záležitosti odpadů, obaly, kaly a autovraky.

Příprava projektu Centra pro hospodaření s odpady je v současné době ve fázi

před podepsáním covenantu (úmluvy). Evropská komise obdržela od vedoucího realizátora projektu - rakouské agentury pro ochranu životního prostředí UBA - druhý návrh úmluvy se zapracovanými připomínkami.

Po přijetí tohoto návrhu dojde pravděpodobně během června k podepsání covenantu všemi partnery projektu, tj. zástupci Ministerstva životního prostředí, Spolkového ministerstva životního prostředí Rakouska, rakouské agentury UBA, Centrální finanční a smluvní jednotky Ministerstva financí a vedoucím delegatury Evropské komise v Praze. Za přidružené partnerské země projektu, tj. Francii a Itálii, mají hlavní zodpovědnost za příslušné části projektu francouzská firma BRGM a italská Province of Turin.

(pen)

Relevantní dokumenty Evropského společenství

NAKLÁDÁNÍ S ODPADY - DOPLNĚNÍ SEZNAMU UVEDENÉHO V ROČENCE
ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ Z ČERVENCE-SRPNA 2000, STAV K 30. 4. 2001

Commission Regulation (EC) No 354/2000 of 16 February 2000 amending Regulation (EC) No 1547/1999 as regards the control procedures to apply to shipments of certain types of waste to China

Nařízení Komise (EC) 354/2000 ze 16. 2. 2000 pozměňující nařízení (EC) 1547/1999 týkající se kontrolních postupů uplatňovaných při transportech určitých druhů odpadů do Číny

Commission Regulation (EC) No 1552/2000 of 14 July 2000 amending Regulation (EC) No 1547/1999 as regards the control procedures to apply to shipments of certain types of waste to : Estonia, Hong Kong, Hungary, Indonesia, Lithuania, San Marino, and Thailand

Nařízení Komise (EC) 1552/2000 ze 16. 2. 2000 pozměňující nařízení (EC) 1547/1999 týkající se kontrolních postupů uplatňovaných při transportech určitých druhů odpadů do: Estonska, Hong Kongu, Maďarska, Indonésie, Litvy, San Marina a Thajska

Directive 2000/53/EC of the European Parliament and of the Council of 18 September 2000 on end of life vehicles

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/53/EC z 18. 9. 2000 o vyřazených vozidlech

Commission Decision 2000/738/EC of 17 November 2000 concerning a questionnaire for Member States reports on the implementation of Directive 1999/31/EC on the landfill of waste

Rozhodnutí Komise 2000/738/EC ze 17. listopadu 2000 týkající se dotazníku pro zprávy členských států o provádění směrnice 1999/31/ES o skládkách odpadů

Directive of the European Parliament and of the Council 2000/76/EC of 4 December 2000 on the incineration of waste

Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2000/76/EC ze 4. prosince 2000 o spalování odpadů

Commission Decision 2000/532/EC of 3 May 2000 replacing Decision 94/3/EC establishing a list of wastes pursuant to Article 1(a) of Council Directive 75/442/EEC on waste and Council Decision 94/904/EC establishing a list of hazardous waste pursuant to Article 1(4) of Council Directive 91/689/EEC on hazardous waste

Rozhodnutí Komise 2000/532/EC ze 3. 5. 2000 nahrazující rozhodnutí 94/3/EC zavádějící seznam odpadů v souladu s článkem 1(a) směrnice Rady 75/442/EEC o odpadech a rozhodnutí Rady 94/904/EC zavádějící seznam nebezpečných odpadů v souladu s čl. 1(4) směrnice Rady 91/689/EEC o nebezpečných odpadech

Commission Decision 2001/118/EC of 16 January 2001 amending Decision 2000/532/EC as regards the list of wastes

Rozhodnutí Komise 2001/118/EC ze 16. 1. 2001 pozměňující rozhodnutí 2000/532/ES týkající se seznamu odpadů

Commission Decision 2001/119/EC of 22 January 2001 amending Decision 2000/532/EC replacing Decision 94/3/EC establishing a list of wastes pursuant to Article 1(a) of Council Directive 75/442/EEC on waste and Council Decision 94/904/EC establishing a list of hazardous waste pursuant to Article 1(4) of Council Directive 91/689/EEC on hazardous waste

Rozhodnutí Komise 2001/119/EC z 22. ledna 2001 pozměňující rozhodnutí 2000/532/EC nahrazující rozhodnutí 94/3/ES zavádějící seznam odpadů v souladu s čl. 1(a) směrnice Rady 75/442/EEC o odpadech a rozhodnutí Rady 94/904/ES zavádějící seznam nebezpečných odpadů v souladu s čl. 1(4) směrnice Rady 91/689/EEC o nebezpečných odpadech

Commission Regulation (EC) No 334/2000 of 14 February 2000 amending Regulation (EC) No 1547/1999 as regards the control procedures to apply to shipments of certain types of waste to Malaysia

Nařízení Komise (EC) ze 14. 2. 2000 pozměňující nařízení (EC) 1547/1999 týkající se kontrolních postupů uplatňovaných při transportech určitých druhů odpadů do Malajsie

Commission Decision 1999/816/EC of 24 November 1999 adapting, pursuant to Articles 16(1) and 42(3), Annexes II, III, IV and V to Council Regulation (EEC) No 259/93 on the supervision and control of shipments of waste within, into and out of the European Community

Rozhodnutí Komise 1999/816/EC z 24. 11. 1999 upravující podle čl. 16(1) a 42(3) přílohy II, III, IV a V k nařízení 259/93 o dozoru a kontrole transportů odpadu v rámci, do a z Společenství

Directive 2000/59/EC of the European Parliament and of the Council of 27 November 2000 on port reception facilities for ship-generated waste and cargo residues

Směrnice 2000/59/EC Evropského parlamentu a Rady z 27. listopadu 2000 o přístavních zařízeních pro odpady pocházející z lodí a zbytky nákladů

Council Regulation (EC) No 2630/2000 of 30 November 2000 amending Council Regulation (EC) No 1420/1999 establishing common rules and procedures to apply to shipments of certain types of waste from the European Community to Bahrain, Haiti, Honduras, Libya, Namibia, Qatar, Uzbekistan and the Vatican City

Nařízení Rady (EC) 2630/2000 z 30. listopadu 2000 pozměňující nařízení Rady (EC) č. 1420/1999 zavádějící obecná pravidla a postupy uplatňované u transportů určitých druhů odpadů z Evropského společenství do Bahrajnu, Haiti, Hondurasu, Libye, Namibie, Kataru, Uzbekistánu a Vatikánu

Commission Decision 2001/68/EC of 16 January 2001 establishing two reference methods of measurement for PCBs pursuant to Article 10(a) of Council Directive 96/59/EC on the disposal of polychlorinated biphenyls and polychlorinated terphenyls (PCBs/PCTs)

Rozhodnutí Komise 2001/68/EC ze 16. ledna 2001 zavádějící dvě referenční metody měření PCB v souladu s čl. 10(a) směrnice Rady 96/59/ES o odstraňování polychlorovaných bifenyly a polychlorovaných terfenylů (PCB/PCT)

Commission Regulation (EC) No 77/2001 of 5 January 2001 amending the Annexes to Regulation (EC) No 1547/1999 and Council Regulation (EC) No 1420/1999 as regards shipments of certain types of waste to Albania, Brazil, Bulgaria, Burundi, Jamaica, Morocco, Nigeria, Peru, Romania, Tunisia and Zimbabwe

Nařízení Komise (EC) 77/2001 z 5. ledna 2001 pozměňující přílohy k nařízení 1547/1999 a 1420/1999 týkající se transportů určitých druhů odpadů do Albánie, Brazílie, Bulharska, Burundi, Jamajky, Maroka, Nigérie, Peru, Rumunska, Tuniska a Zimbabwe

Commission Decision 2001/171/EC of 19 February 2001 establishing the conditions for a derogation for glass packaging in relation to the heavy metal concentration levels established in Directive 94/62/EC on packaging and packaging waste

Rozhodnutí Komise 2001/171/EC z 19. února 2001 ustanovující podmínky pro odchylky u skleněných obalů ve vztahu k míře koncentrace těžkých kovů stanovených ve směrnici 94/62/ES o obalech a obalových odpadech

Přehled norem

Z OBLASTI ODPADOVÉHO HOSPODÁŘSTVÍ

Seznam norem týkajících se problematiky nakládání s odpady byl uveřejněn v Odpadovém fóru č. 7-8/2000. Nyní uvádíme

pouze ty normy, které nebyly v loňském přehledu uvedené, příp. normy nové, změny a doplňky. (jk)

ČSN 01 0964	Pokyn pro začlenění environmentálních aspektů do norem výrobků	ČSN EN ISO 14040	Environmentální management - Posuzování životního cyklu - Zásady a osnova
ČSN ISO 10155	Stacionární zdroje emisí - Automatizovaný monitoring hmotnostní koncentrace částic - Charakteristiky, zkušební metody a specifikace	ČSN EN ISO 14041	Environmentální management - Posuzování životního cyklu - Stanovení cíle a rozsahu a inventarizační analýza
ČSN ISO 10348	Fotografie - Odpadní vody po zpracování - Stanovení obsahu stříbra	ČSN EN 50225	Předpis pro bezpečné užití plně zapouzdřených elektrických zařízení plněných olejem, která mohou být kontaminována PCB v praxi
ČSN ISO 10381-6	Kvalita půdy - Odběr vzorků - Část 6: Pokyny pro odběr, manipulaci a uchovávání půdních vzorků určených pro studium aerobních mikrobiálních procesů v laboratoři	ČSN EN 61429	Značení akumulátorových článků a baterií mezinárodní recyklační značkou ISO 7000-1135. Změna 1
ČSN ISO 10396	Stacionární zdroje emisí - Odběr vzorků pro automatizované stanovení hmotnostních koncentrací plynných složek	ČSN ISO 6849	Fotografie - Odpadní vody po zpracování - Stanovení boru
ČSN ISO 10780	Stacionární zdroje emisí - Měření rychlosti a průtoku plynů v potrubí	ČSN ISO 6850	Fotografie - Odpadní vody po zpracování - Stanovení dusičnanů spektrometrickou metodou za použití brucinu
ČSN ISO 10849	Stacionární zdroje emisí - Stanovení hmotnostní koncentrace emisí oxidů dusíku - Charakteristiky automatizovaných měřících metod	ČSN ISO 7766-1	Fotografie - Odpadní vody po zpracování - Analýza kyanidů - Část 1: Stanovení hexakvano-železnatanu a hexakvanoželezitanu spektroskopicky
ČSN ISO 11048	Kvalita půdy - Stanovení síranů rozpustných ve vodě a síranů rozpustných v kyselině	ČSN ISO 7934	Stacionární zdroje emisí - Stanovení hmotnostní koncentrace emisí oxidu siřičitého - Odměrné stanovení chloristanem barnatým
ČSN ISO 11260	Kvalita půdy - Stanovení kationtové výměnné kapacity při pH půdy a výměnných kationtů za použití roztoku chloridu barnatého	ČSN ISO 7935	Stacionární zdroje emisí - Stanovení hmotnostní koncentrace emisí oxidu siřičitého - Charakteristiky automatizovaných měřících metod
ČSN ISO 11261	Kvalita půdy - Stanovení celkového dusíku - Modifikovaná Kjeldahlova met.	ČSN 83 5030	Účinky a posuzování pachů - Stanovení parametrů obtěžování dotazováním panelového vzorku obyvatel
ČSN ISO 11263	Kvalita půdy - Stanovení fosforu - Spektrofotometrické stanovení fosforu rozpustného v roztoku hydrogenuhličitanu sodného	ČSN 83 5031	Stanovení pachových látek ve venkovním ovzduší terénním průzkumem
ČSN ISO 11464	Kvalita půdy - Příprava vzorků pro fyzikálně-chemické rozbor	ČSN 83 8001	Názvosloví odpadů. Změna 1
ČSN EN 12176	Charakterizace kalů - Stanovení pH	ČSN 83 8034	Skládkování odpadů - Odplynění skládek
ČSN EN 12461	Biotechnologie - Velkovýroba a výroba - Pokyny pro manipulaci, inaktivaci a zkoušení odpadu	ČSN EN 840-5	Pojízdné kontejnery na odpady - Část 5: Požadavky na provedení a zkušební postupy. Změna A1
ČSN P ENV 12506	Charakterizace odpadů - Analýza eluátů - Stanovení pH, As, Cd, Cr (VI), Cu, Ni, Pb, Zn, Cl, NO, SO	ČSN EN 840-6	Pojízdné kontejnery na odpady - Část 6: Požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví. Změna A1
ČSN EN 12740	Biotechnologie - Laboratoře pro výzkum, vývoj a analýzu - Pokyny pro nakládání s odpady, jejich zneškodňování a zkoušení	ČSN ISO 9096	Stacionární zdroje emisí - Stanovení hmotnostní koncentrace a hmotnostního toku tuhých částic v potrubí - Manuální gravimetrická metoda
ČSN EN 13095	Biotechnologie - Kritéria účinnosti systémů na odstraňování odpadních plynů		

Projekty zpracované pro odbor odpadů MŽP v roce 2000

Vstupní údaje pro návrh cílů využití odpadů z obalů

(Podklad pro vyhlášku MŽP a postup při autorizacích)

Praha, MSB Logistik, s. r. o.

Analýza evropských norem vypracovaných na podporu základních požadavků směrnice 94/62/EC „Obaly a obalový odpad“ - pro potřeby jejich uvádění do praxe

Lukešová, J., Praha, J.L.L.LOGISTIKA - Ing. Jana Lukešová

Možnosti podpory opakovaně používaných a zvýšení recyklace nápojových obalů v České republice

Praha, EKOVEL

Zhodnocení legislativních řešení otázky přístupu ČR k Protokolu o odpovědnosti a náhradách škod vzniklých v důsledku přeshraničních pohybů nebezpečných odpadů a jejich zneškodňování (k Úmluvě o řízení nebezpečných odpadů přes hranice států a jejich zneškodnění - Basilej, 1989)

Damohorský, M., Praha

Podpora činnosti odborné pracovní skupiny pro zařazování odpadů podle Katalogu odpadů v souvislosti s § 4 odst. 1 zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech

Zimová, M., Praha

Výkladový slovník nakládání s odpady

Praha, Česká společnost pro životní prostředí

Pokyny pro zařazování odpadů na Zelený seznam

Vejnár, P., Praha, OTR odpady, technologie, realizace 2000.

Zpracování implementačního plánu na směrnici 2000/53/EC z 18. 9. 2000 o vozidlech po skončení životnosti

Christianová, A., Praha, České centrum čistší produkce

Rozbor potřeby harmonizace norem, týkajících se skládek, se směrnicí Rady ES č. 31/1999 a požadavky na úpravu těchto norem

Morch, V. - Kudrnová, L. - Veverková, M. - Novotný, J., Praha

Odborné posouzení studií zpracovaných na zadání Evropské Komise k problematice PVC včetně Zelené knihy k této problematice přijaté

Kuraš, M. - Ducháček, V. - Gros, I. - Straka, F., Praha, VŠCHT

Vypracování technických podkladů pro prováděcí předpisy k zákonu o odpadech

Veverková, M., Praha, UNIVERZA

Národní plán nakládání s nebezpečnými odpady

Projekt je hrazen z prostředků nizozemské vlády, nositelem projektu je DHV Nizozemí, spolunositelem firma MEURS. Česká strana je zastoupena DHV Praha a Českým ekologickým ústavem. Příjemcem projektu je Ministerstvo životního prostředí.

- **Cílem projektu** je asistovat Ministerstvu životního prostředí při přípravě a implementaci Národního plánu pro nakládání s nebezpečnými odpady.

Projekt si klade za cíl posílit kapacitu orgánů státní správy v jejich kontrolní činnosti a přispět ke snížení environmentálních rizik a škodlivých vlivů na zdraví způsobených nebezpečnými odpady. Zároveň by měl přispět k posílení spolupráce mezi orgány státní správy, nevládními organizacemi, zájmovými skupinami a vědeckými institucemi.

- **Zaměřením pilotního projektu** jsou odpadní oleje.

Důvodem zaměření projektu na oblast odpadních olejů je ten, že implementace národního systému pro sběr a skladování odpadních olejů je považována českou vládou za jednu z hlavních priorit v oblasti nakládání s nebezpečnými odpady.

V rámci projektu se v dubnu 2001 uskutečnila pracovní cesta do sídla DHV Amersfoortu v Nizozemí zaměřená na přípravu národní-

ho plánu, základních principů a východisek tvorby. Druhá studijní cesta se uskuteční v říjnu 2001 k realizaci pilotního projektu.

Počátek projektu byl 1. 1. 2001, ukončení projektu je stanoveno na 31. 3. 2002. **Plán nakládání s nebezpečnými odpady přispěje k:**

- prohloubení implementační struktury pro opatření týkající se nebezpečných odpadů,
- prevenci vzniku nebezpečných odpadů,
- návrhu sofistikovaných způsobů pro nakládání s nebezpečnými odpady.

Plán bude zaměřen na následující oblasti:

- hodnocení a prognózu vztahující se k politice nakládání s nebezpečnými odpady v České republice,
- základní principy a legislativní prostředky (nařízení, povolovací systém, finanční stimuly, výzkum, vzdělávání atd.),
- prevenci,
- možnosti přepravy nebezpečných odpadů,
- posouzení možností jednotlivých článků v přepravním řetězci.

(vh)

Uzavřena kapitola 22: Životní prostředí

V rámci jednání s Evropskou unií uzavřela dne 1. června 2001 Česká republika jednu z nejobtížnějších a finančně nejnáročnějších kapitol - kapitolu 22: Životní prostředí. Evropská unie souhlasila s udělením **přechodných období** ČR:

1. **pro recyklaci obalů z plastů a znovuvyžití všech druhů obalů do 31. 12. 2005** (směrnice 94/62/ES o obalech a obalových odpadech);

2. **pro zajištění odpovídajícího sběru odpadních vod a jejich čištění v obcích nad 2000 (a méně než 10000) obyvatel do 31.12. 2010** (Směrnice 91/271/EHS o čištění městských odpadních vod).

Evropská unie vzala na vědomí administrativní důvody, proč Česká republika žádá o udělení přechodného období pro směrnici 96/61/ES o integrované prevenci a omezování znečištění (IPPC). Co se týče žádosti o přechodné období do 30. října 2004 pro nová zařízení, Evropská unie rovněž vzala na vědomí, že tato zařízení budou splňovat k datu vstupu do Evropské unie všechny ostatní požadavky environmentálních směrnic. Integrované povolení bude možno vydávat až po vstupu v účinnost nového zákona o IPPC (tj. od 1. ledna 2003) a Česká republika bude Evropskou unií pravidelně informovat o postupu v této oblasti.

Z tiskové zprávy MŽP vybrala redakce

Nový zákon o odpadoch č. 223/2001 Zz.

SCHVÁLENÝ DŇA 15. 5. 2001 NIELEN V ČESKEJ REPUBLIKE, ALE AJ V SLOVENSKEJ REPUBLIKE

Nový zákon č. 223/2001 Zz. o odpadoch, s účinnosťou od 1. 7. 2001, vychádza z poznatkov o uplatňovaní doteraz platných právnych predpisov pre oblasť odpadového hospodárstva v Slovenskej republike, a z príslušných predpisov Európskej únie.

Tento zákon upravuje pôsobnosť orgánov štátnej správy a obcí, práva a povinnosti právnických osôb a fyzických osôb pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi, zodpovednosť za porušenie povinností na úseku odpadového hospodárstva a zriadenie Recyklačného fondu.

Definuje sa účel odpadového hospodárstva ako predchádzanie vzniku odpadov a obmedzovanie ich tvorby, zhodnocovanie odpadov ich recykláciou, opätovným použitím alebo inými procesmi umožňujúcimi získavanie druhotných surovín, využívanie odpadov ako zdroja energie, zneškodňovanie odpadov spôsobom neohrozujúcim zdravie ľudí a nepoškodzujúcim životné prostredie nad mieru ustanovenú zákonom.

Zavádza sa nové vymedzenie niektorých súčasných základných pojmov (napr. odpad, pôvodca odpadu, zneškodňovanie odpadov) ako aj nový pojem „držiteľ odpadu“ a „zhodnocovanie odpadu“.

Slovensko ako asociovaná krajina vo vzťahu k Európskej únii, kladie na jedno z prvých miest aj súlad príslušných právnych predpisov pre oblasť odpadového hospodárstva SR s príslušnými predpismi Európskej únie. Preberanie rámcovej legislatívy pre odpadové hospodárstvo je pripravované v nasledovných krokoch:

Prvý krok je nový zákon o odpadoch, ktorým sa zatiaľ predpokladá čistočný súlad s právom Európskej únie. Preberajú sa najmä ustanovenia nasledovných právnych predpisov Európskej únie:

- smernica č. 75/442/EHS o odpadoch v jej aktuálnom znení, ktorá je rámcovou smernicou pre celú oblasť odpadov,
- smernica č. 91/689/EHS o nebezpečných odpadoch,
- nariadenie Rady č. 259/93 o dozore a kontrole zásielok odpadov vo vnútri, do a z Európskych spoločenstiev (upravuje dovoz, vývoz a tranzit odpadov, ako aj povinnosti oznamovateľov, príjemcov a prepravcov odpadov),
- smernica č. 91/157/EHS o batériách a akumulátoroch obsahujúcich určité nebezpečné látky v jej aktuálnom znení,
- smernica č. 75/439/EHS o zneškodňovaní

vaní odpadových olejov v jej aktuálnom znení,

- smernica 1999/31/ES o skládkovaní odpadov,
- smernica 2000/76/ES o spaľovaní odpadov,
- smernica 2000/53/ES o starých vozidlách,
- rozhodnutie komisie číslo 2000/532/ES z 3. mája 2000, ktoré nahrádza rozhodnutie 94/3/ES, ktorým sa vyhlasuje zoznam odpadov.

Druhý krok bude prijatie zákona o obaloch a o odpadoch z obalov, ktorého návrh bude predložený na rokovanie vlády ešte v roku 2001, a ktorý bude plne v súlade s ustanoveniami smernice európskeho Parlamentu a Rady č. 94/62/ES o obaloch a o odpadoch z obalov, rozhodnutia Komisie 97/129/EC z 28. 1. 1997, ktoré ustanovuje identifikačný systém pre obalový materiál a rozhodnutie Komisie 97/138/EC z 3. 2. 1997, ktoré stanovuje formáty databázového systému.

Tretí krok bude prijatie návrhu zákona, ktorým sa bude meniť a doplniť zákon o odpadoch, ktorý bude predložený na rokovanie vlády v roku 2002 a preberie zvyšnú časť právnych predpisov EÚ, najmä:

- smernicu Rady č. 78/176/EHS o odpadoch z priemyslu oxidu titaničitého,
- smernicu Rady č. 82/883/EHS o postupe pri dohľade a monitorovaní životného prostredia, v súvislosti s odpadom z priemyslu oxidu titaničitého,
- smernicu Rady č. 96/59/ES o zneškodňovaní PCB a PCT.

Novelizáciou nového zákona o odpadoch sa dosiahne úplný súlad právnej úpravy pre oblasť odpadového hospodárstva v Slovenskej republike s právnou úpravou Európskej únie. Súčasťou je aj návrh 7 vykonávacích predpisov s nasledovným zameraním:

1. Vyhláška o vykonaní niektorých ustanovení zákona o odpadoch
2. Vyhláška, ktorou sa vydáva Katalóg odpadov
3. Vyhláška o zaradení odpadov na Zelený zoznam odpadov, Žltý zoznam odpadov a Červený zoznam odpadov a o vzoroch dokladov požadovaných pri preprave odpadov
4. Vyhláška, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o požiadavkách a podmienkach spracovania starých vozidiel a prípady a podmienky vyplatenia finančného príspevku
5. Vyhláška o sadzbe pre výpočet príspev-

kov do Recyklačného fondu

6. Vyhláška o autorizácii a o vydávaní odborných posudkov vo veciach odpadov, ustanovovaní osôb oprávnených na vydávanie posudkov a o overovaní odbornej spôsobilosti týchto osôb
  7. Výnos, ktorým sa ustanovujú jednotné metódy analytickej kontroly odpadov
- V spojitosti s implementáciou predmetných smerníc Európskej únie je možné uviesť nasledovné priebežné podporné kroky:
- Národný program pre prijatie acqui (NPPA),
  - Národný program regionálneho rozvoja SR (NPRR SR),
  - Sektorový operačný program ŽP (SOP SR)
  - Národný environmentálny akčný program (NEAP II). Prioritným cieľom tohto dokumentu je obsahové a časové prebratie acquis communautaire v oblasti životného prostredia v horizonte do roku 2002,
  - Národná stratégia ISPA a návrh projektov na PHARE 2000 v rámci prípravy na čerpanie finančných prostriedkov z nových finančných nástrojov EÚ - ISPA a PHARE 2000,
  - Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky, aktualizácia jestvujúceho a vypracovanie nového a nadväzne aj programy odpadového hospodárstva krajov, okresov a jednotlivých pôvodcov (vrátane obcí),
  - DISAE projekt SR-104 o aproximácii legislatívy v odpadovom hospodárstve,
  - Dánsky projekt aproximácie na podporu MŽP SR (s dánskou agentúrou DEPA) pri vypracovaní realistickej, komplexnej a finančnej stratégie aproximácie v sektore ŽP
  - TWINNING projekt SR98/IB/EN/02 s Nemeckom, ktorý je zameraný na implementáciu Smernice č. 1999/31/ES o skládkovaní odpadov,
  - Prehodnotenie skládok odpadov I. - III. stavebnej triedy a zabezpečenie súladu ich ďalšej prevádzky v súlade so Smernicou č. 1999/31/ES o skládkovaní odpadov,
  - Inventarizácia a označenie zariadení obsahujúcich PCB, ktoré sú v súčasnosti v prevádzke,
  - Vypracovanie štruktúry požadovaných investícií pre súlad s Acquis v rokoch 2000 - 2008.

Ing. Marta Fratričová
oddelenie rozvoja odpadového hospodárstva odboru manažmentu rizík MŽP SR

Metodický pokyn odboru odpadů MŽP k zákonu o odpadech týkající se nakládání se stavebními a demoličními odpady

Obsah:

1. Úvod
2. Účel metodického pokynu
3. Působnost metodického pokynu
4. Doporučení k vydávání vyjádření v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady
5. Doporučení k obsahu obecně závazné vyhlášky obce k nakládání se stavebním odpadem
6. Doporučení pro provádění kontrol v oblasti využívání stavebních odpadů v rámci terénních úprav
7. Závěr

1. Úvod

Okresní úřady podle § 26 odst. 4, písm. b) zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o odpadech), dávají vyjádření v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady, tedy i z hlediska nakládání se stavebními a demoličními odpady. Tato vyjádření musí být vydávána v souladu se zákonem o odpadech, prováděcími předpisy k němu vydanými i zvláštními předpisy pro ochranu jednotlivých složek životního prostředí za účelem zamezení negativnímu vlivu nakládání s odpady na životní prostředí.

Stavební a demoliční odpady představují svým objemem významný podíl z celkového množství odpadu produkovaného v České republice (cca 10-12 mil. tun za rok). Jedná se o odpad, který může být po vhodné úpravě recyklací opět využit jako významná druhotná surovina v procesu následné stavební výroby. Nezanedbatelný je i fakt, že stavební a demoliční odpady mohou obsahovat také nebezpečné odpady, např. asfalt s obsahem dehtu, izolační materiály s azbestem, zbytky nátěrových hmot apod. Volné ukládání nezpracovaných nebo nevytříděných stavebních a demoličních odpadů, pod záminkou terénních úprav nebo rekultivací opuštěných lomů, pískoven, nebo na jiné nevyužívané pozemky, je v rozporu s § 3 odst. 4 zákona o odpadech.

V porovnání s členskými zeměmi Evropského společenství, kde v dnešní době míra recyklace stavebních sutí dosahuje v jednotlivých zemích 35 až 90 %, v České republice dosahovalo toto množství v roce 1998 jenom 8 % (dle oficiálních údajů Českého ekologického ústavu) a v současné době nadále klesá. Přitom jsou pro zvýšení míry recyklace stavebních odpadů v ČR vytvořeny dnes poměrně příznivé technologické a kapacitní podmínky srovnatelné se zeměmi ES:

- k dispozici je dostatečné množství recyklačních linek (cca 40), které jsou téměř výhradně mobilní a mají dostatečnou kapacitu;
- současná míra využití recyklačních linek je nízká a pohybuje se v rozmezí 25 až 45 % jejich kapacity;
- cena za příjem vytříděných stavebních odpadů k recyklaci se pohybuje v rozmezí 150 až 250 Kč/tunu, je nižší než obvyklá cena za uložení jedné tuny na zabezpečené řízené skládce.

2. Účel metodického pokynu

Účelem tohoto metodického pokynu je především zamezení nezákonnému zbavování se neupraveného stavebního a demoličního odpadu na místech, která nebyla k odkládání tohoto odpadu určena, pod záminkou jeho využívání pro účelové terénní úpravy a rekultivace.

Cílem je zajistit, aby se stavebními a demoličními odpady bylo nakládáno v souladu se „Surovinovou politikou státu v oblasti nerostných surovin“, přijatou usnesením vlády ČR v prosinci 1999. To vyžaduje zejména:

- možnost využívat stavební a demoliční odpady po jejich úpravě recyklací jako náhradu řady primárních surovin;
- zvýšení % podílu recyklace stavebních a demoličních odpadů s následným využitím recyklátů;
- omezení využívání neupravených stavebních odpadů k rekultivačním terénním ploch a vytěžených těžebních prostor;

- zajištění důkladných kontrol stavu prováděných terénních úprav a rekultivací (zejména s ohledem na využívání stavebních odpadů);
- snížení celkové míry nebezpečnosti odpadů vznikajících při stavebních činnostech;

3. Působnost metodického pokynu

- a) Tento metodický pokyn je určen orgánům veřejné správy v odpadovém hospodářství
- b) Tento metodický pokyn se vztahuje na odpady zařazené podle Katalogu odpadů (vyhláška č. 337/1997 Sb.) do skupiny 17 00 00: Stavební a demoliční odpady

Kód	Název podskupiny
17 01 00	Beton, hrubá a jemná keramika a výrobky ze sádry a azbestu
17 02 00	Dřevo, sklo, plasty
17 03 00	Asfalt, dehet, výrobky z dehtu
17 04 00	Kovy, slitiny kovů
17 05 00	Zemina vytěžená
17 06 00	Izolační materiály
17 07 00	Směsný stavební a demoliční odpad

4. Vydávání vyjádření v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady

§ 126 zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů zakotvuje obecný požadavek na zajištění souladu rozhodnutí vydávaného podle stavebního zákona se stanoviskem, posudkem nebo vyjádřením příslušného orgánu státní správy, hájícího veřejné zájmy podle zvláštních předpisů.

Orgány státní správy uplatňují svá stanoviska v řízeních před stavebním úřadem formou předepsanou zvláštními předpisy. Vyjádření v územním a stavebním řízení z hlediska nakládání s odpady vydává podle § 26 odst. 4 zákona o odpadech místně příslušný okresní úřad.

Při vydávání tohoto vyjádření by měl okresní úřad respektovat následující skutečnosti:

Neupravené nebo nevytříděné stavební a demoliční odpady nelze obecně využívat na jakékoliv terénní úpravy a rekultivace (s výjimkou odpadů podskupiny 17 05 00 - Zemina vytěžená, kategorie „O“).

Zdůvodnění: Neupravené směsné stavební a demoliční odpady jsou dle Katalogu zařazovány jako odpad katalogového čísla 17 07 01 s kategorií „N“. Ani v případě, že by neobsahoval nebezpečné složky (byly z něj vytříděny), nelze u něj stanovit obsah škodlivin ve vodním výluhu, protože je z něj těžko možné připravit průměrný reprezentativní vzorek. Vzhledem k jejich velmi různorodému složení a vlastnostem (pocházejí od řady původců či z řady různých lokalit) je nelze neupravené recyklací ukládat na propustné podloží ani v rámci snahy využít jejich fyzikální vlastnosti pro účely rekultivace. Neupravené stavební a demoliční odpady kategorie „O“ dle Katalogu odpadů je proto možno podle vyhlášky č. 338/1997 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady ukládat pouze na zabezpečené skládky kategorie S III, jako odpady, které nelze hodnotit na základě jejich vyluhovatelnosti a odpady kategorie „N“ pak na skládky kategorie S IV (v případě, že je jejich původce nemůže nabídnout k využití recyklací).

Recyklací stavebních a demoličních odpadů vzniká využitelný materiál definovaných tvarových i materiálových vlastností (při současné separaci cizorodých škodlivých materiálů, které jsou určeny k dalšímu zneškodnění dle jejich složení a vlastností).

Upravený stavební a demoliční odpad je možné přímo využívat jako technologický materiál v souladu s požadavky zvláštních předpisů (např. pro rekultivace skládek v souladu s požadavky vyhlášky MŽP

č. 338/1997 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady a platných technických norem pro skládkování odpadu), nebo uvádět na trh jako výrobek (stavební materiál) v souladu se zákonem č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky. Pokud jsou splněny požadavky tohoto zákona a surovina nebo výrobek získaný z odpadu je předáván spotřebitelům, přestává být odpadem a na nakládání s ním se dále zákon o odpadech nevztahuje. U těchto výrobků musí být vždy posouzena shoda jejich vlastností s požadavky technických předpisů. V případě stavebních materiálů se jedná o Nařízení vlády č. 178/1998 Sb., o technických požadavcích na stavební výrobky, ve znění Nařízení vlády č. 81/1999 Sb., jehož součástí jsou i požadavky na posouzení stavebních výrobků z hlediska jejich zdravotní nezávadnosti.

Doporučené způsoby nakládání s některými stavebními odpady jsou uvedeny v příloze.

5. Řešení nakládání se stavebním a demoličním odpadem na území obce obecně závaznou vyhláškou obce

Pokud obec ve své samostatné působnosti stanoví obecně závaznou vyhláškou systém sběru, třídění, využívání a zneškodňování komunálních odpadů, včetně systému nakládání se stavebním odpadem podle § 9 odst. 2 zákona o odpadech, doporučuje se doplnit část týkající se nakládání se stavebním odpadem o stanovení povinnosti pro fyzické osoby:

- ukládat stavební a demoliční odpad na místa určená obcí (např. kontejnerů), nebo
- přímo zajistit jeho předání provozovateli zařízení na úpravu (recyklaci) stavebního odpadu

Právníky osoby a fyzické osoby oprávněné k podnikání, při jejichž činnosti vzniká stavební a demoliční odpad, mají povinnost:

- v případě smlouvy s obcí napojit se na její systém nakládání se stavebním odpadem, nebo
- třídit stavební a demoliční odpad a nabízet ho k využití provozovateli zařízení na úpravu tohoto odpadu

Případně je možno u větších obcí zřídit dispečink s činností:

- doporučovat způsob využití nebo zneškodnění stavebního a demoličního odpadu,
- poskytovat informace o zařízeních na úpravu stavebního a demoličního odpadu.

Původci odpadů, kterým se nepodařilo zajistit využití nebo zneškodnění stavebního a demoličního odpadu, mají možnost oznámit tuto skutečnost dispečinku. Dispečink musí do 5 pracovních dnů informovat původce o dalším postupu nakládání se stavebním a demoličním odpadem.

K využití stavební suti ke zpevnění polních cest je nezbytné souhlasné vyjádření orgánu ochrany zemědělského půdního fondu dle § 15

písm. i) zákona č. 344/92 Sb., o ochraně ZPF ve znění pozdějších předpisů obsahující souhlas z hlediska vodohospodářského, ochrany přírody a nakládání s odpady, s písemným návrhem na využití odpadu. Ve vyjádření je specifikován druh a množství stavebního odpadu, místo a čas takového využití odpadů, maximální velikost jednotlivých kusů použitého materiálu. Je stanovena podmínka, že bude využit pouze stavební odpad kategorie ostatní odpad, že navezená suť bude ihned rozhrnuta a upravena tak, aby nedocházelo k nekontrolovanému návozu jiných odpadů a k rozvlékání odpadů na zemědělskou půdu, že o navezených odpadech bude vedena evidence dle vyhl. MŽP č. 338/1997 Sb.

6. Provádění kontrol v oblasti využívání stavebních odpadů v rámci terénních úprav

Orgány státní správy v oblasti odpadového hospodářství se v rámci svých kontrolních pravomocí zaměří zejména:

- na případný výskyt jiných stavebních odpadů než odpadu 17 05 00 - Zemina vytěžená (neznečištěná) - zejména směsných stavebních odpadů a nebezpečných odpadů při prováděných terénních úpravách.
- u původců stavebních a demoličních odpadů na možnost využití těchto odpadů formou jejich nabídnutí k recyklaci v konkrétní lokalitě.
- u fyzických osob oprávněných k podnikání a právnických osob provádějících recyklaci stavebních a demoličních odpadů na zjištění přiměřeného množství materiálu určeného pro recyklaci vůči množství materiálu recyklačním procesem již zpracovaného, příp. prodaného. Tím se rozumí to, že množství materiálu přijatého za určité časové období (např. 1 rok) k recyklaci nesmí být výrazně vyšší než součet množství prodaných (příp. skladovaných) recyklátů a zbytkových stavebních odpadů prokazatelně zneškodněných (dle vztahu)

přijaté množství ≈ prodané množství + zneškodněné odpady

7. Závěr

Orgánům státní správy v oblasti odpadového hospodářství se v rámci jejich působnosti doporučuje:

- důsledně posuzovat vydávání vyjádření k využívání stavebních a demoličních odpadů pro účely rekultivace a terénních úprav nejen podle zákona o odpadech, ale i dalších předpisů
- kontrolovat plnění povinností původců odpadů stanovenou v § 5 odst. 1, písm. b) zákona o odpadech
- zajistit průběžnou a důkladnější kontrolu stavu prováděných terénních úprav v souladu se stanovenými podmínkami, ochranou životního prostředí a dodržováním „Surovinové politiky státu v oblasti nakládání s nerostnými surovinami“.

Příloha: Doporučené způsoby nakládání s některými stavebními odpady

Druh odpadu	Využití
17 01 01 Beton, železobeton	Úprava v zařízení na recyklaci stavebních odpadů. Poté jeho využití např. pro násypy, podkladové vrstvy, obsypy, jako kamenivo do betonu nižších pevnostních tříd.
17 01 02 cihly, pálené cihlářské výrobky	Úprava v zařízení na recyklaci stavebních odpadů. Poté jeho využití např. jako zásypový materiál, jako drť pro pěší a cyklistické stezky, hrubá frakce jako kamenivo pro drenážní vrstvy a lehké betony
17 01 03 keramika	Úprava v zařízení na recyklaci stavebních odpadů. Poté jeho využití např. jako zásypový materiál, jako drť pro pěší a cyklistické stezky,
17 01 04 sádrová stavební hmota	Úprava v zařízení na recyklaci stavebních odpadů. Poté jeho využití např. při výrobě stavebních hmot,
17 01 05 azbestová stavební hmota	Nelze recyklovat, skládkování ve stabilizované formě
17 03 01, 17 03 03 asfalt s obsahem dehtu, dehet a výrobky z něj	Nelze využívat s ohledem na nebezpečné vlastnosti. Skládkování v souladu s vyhláškou č.338/1997 Sb.
17 03 02 asfalt bez dehtu	Úprava v zařízení na recyklaci stavebních odpadů. Poté jeho využití např. při výrobě obalovaných směsí pro obrusné vrstvy vozovek, podkladové vrstvy méně namáhaných komunikací
17 05 00 vytěžená zemina kategorie „O“	Opětovné využití při zemních pracích, opětovné využití přírodního kamene
17 06 01 izolační materiál s obsahem azbestu	Nelze recyklovat, skládkování ve stabilizované formě
17 06 02 ostatní izolační materiál	Využití rozemletého pěnového polystyrenu jako zásypovou izolaci, recyklace minerálních vláken ve vanových pecích a výroba nové izolace
17 07 01 směsný stavební a/nebo	Úprava v zařízení na recyklaci stavebních odpadů: demoliční odpad, separace nebezpečných složek, využitelné složky recyklovat některou z výše popsaných metod, zneškodnění nevyužitelných složek

Nakládání se stavebními a demoličními odpady

PŘÍSTUP MINISTERSTVA ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Jedním ze strategických cílů v oblasti životního prostředí je zlepšení hospodárnosti při využívání zdrojů a při hospodaření s odpady a tím zajistit, aby spotřeba obnovitelných a neobnovitelných zdrojů a s tím spojené dopady nepřekročily snesitelné zatížení prostředí. Cesta k celkovému snížení objemu produkováného odpadu a k předcházení vzniku odpadů závisí rovněž na osvětě a výchově k udržitelnějšímu chování spotřebitelů.

Přes veškeré snahy i v zemích Evropské unie objem odpadů nadále stoupá, což vede k ubývání přírodních zdrojů, ke znečišťování a tím omezování funkčnosti území. Území může absorbovat jen určitý množství odpadů a uspokojit jen určitý objem poptávky po zdrojích. Trvale udržitelného rozvoje nelze dosáhnout bez zapojení všech subjektů a široce pojatého dialogu s dotčenými stranami a subjekty.

V rámci **6. Akčního programu pro životní prostředí na léta 2001-2010** ke splnění cílů týkajících se hospodaření se zdroji a odpady jsou zařazeny prioritní akce, mezi kterými je vedle vypracování Specifické strategie trvale udržitelného využívání zdrojů i Specifická strategie recyklace odpadů včetně opatření zaměřených na sběr a recyklaci u prioritních toků odpadů. Prioritně je plánováno přijetí **Doporučení o stavebním a demoličním odpadu**, které by stanovilo doporučené hodnoty opětného použití a recyklace těchto odpadů.

Ministerstvo životního prostředí (MŽP) již v roce 1999 ve snaze podpořit aktivity členů Asociace pro rozvoj recyklace stavebních materiálů (ARSM) zajistilo zpracování **Metodické příručky pro podporu využívání a recyklaci stavebních odpadů**.

Bohužel se nepodařilo zajistit její okamžitě vydání, které předpokládalo další zpracování podstatné části ve vazbě na stavební zákon, resp. stavební úřady (vydávání rozhodnutí k terénním úpravám) spadající do působnosti Ministerstva pro místní rozvoj.

I přes intenzivní přípravu nových předpisů a změn v oblasti odpadů, bylo v roce 2000 ministrem životního prostředí Milošem Kužvartem podpořeno zpracování metodického pokynu odboru odpadů k nakládání se stavebními a demoličními odpady na základě zákona o odpadech č. 125/1997 Sb. bez čekání na přijetí nového zákona o odpadech. Návrh metodického pokynu byl podroben připomínkám, které byly značně protikladné a jejich vypořádání si vyžádalo více času než se předpokládalo.

Účelem metodického pokynu, který vyšel ve Věstníku MŽP, květen 2001, Částka 5 a který je otištěn na jiném místě tohoto čísla časopisu, je především zamezení nezákonnému zbavování se neupraveného stavebního a demoličního odpadu na místech, která nebyla k odkládání tohoto odpadu určena, pod záminkou jeho využívání pro účelové terénní úpravy a rekultivace. V podstatě je varováním pro veřejnou správu, neboť neuváženým rozhodnutím, zejména k terénním úpravám, může způsobit pro další generace založení problému ekologických zátěží.

Vztah nového zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech přijatého 15. května 2001 k nakládání se stavebním a demoličním odpadem

Nový zákon o odpadech má provedenu řadu úprav, které se mohou příznivě projevit i při nakládání se stavebním a demoličním odpadem. V následujícím textu jsou uvedeny ty nejdůležitější.

Základní pojmy

Využívání a odstraňování odpadů - definice zahrnují činnosti taxativně vyjmenované v přílohách zákona v souladu s přílohami rámcové směrnice o odpadech. Pojmem odstraňování byl nahrazen pojem zneškodňování právě z důvodu převzetí těchto příloh, kde pod činnosti odstraňování jsou zahrnuty i způsoby úpravy odpadu a jeho skladování před jeho konečným odstraněním, což nelze považovat za zneškodnění odpadu tak, jak bylo definováno zákonem č. 125/1997 Sb. (trvale zabránění škodlivým vlivům na složky ŽP).

Oprávněná osoba. Z důvodu potřeby vyloučení zbytečných tzv. „překupníků odpadů“ jsou jasně a užěji než ve stávajícím zákoně vymezeny subjekty, které mohou (jsou oprávněny) převzít odpad do svého vlastnictví. K převzetí odpadu do svého vlastnictví je oprávněna pouze právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, která je provozovatelem zaří-

zení k využití nebo k odstranění nebo ke sběru nebo k výkupu určeného druhu odpadu, nebo provozovatelem zařízení, která nejsou určena k nakládání s odpady, mohou však využívat pouze odpady, které splňují požadavky pro vstupní suroviny (podle § 14 odstavec 2), nebo za podmínek stanovených v § 17 též obec.

Navíc jsou v § 4 nového zákona definovány další pojmy, např. Odpadové hospodářství, Zařízení, Shromažďování, Sběr a výkup, Materiálové a energetické využití odpadů a další.

Samostatný pojem druhotná surovina mezi základními pojmy navrhovaného zákona zahrnut není, neboť je nahrazen pojmem materiálové využití odpadu, který se používá v předpisech ES. Obsahově však pojem materiálové využití odpadu naplňuje u nás užívaný termín druhotná surovina. Pro zdůraznění vztahů obou pojmů je pojem druhotná surovina citován v rámci definice pojmu materiálové využití.

Hierarchie nakládání s odpady

Stanovení a dodržování pravidel pro nakládání s odpady v novém zákoně je v souladu se směnicemi ES.

Předcházení vzniku odpadů a využití odpadů je stanoveno v hierarchii hospodaření s odpady. Zcela zřetelně se podporuje materiálové využívání odpadů, které má přednost před energetickým využitím, pouhé odstranění, zejména pokud jde o ukládání odpadů na skládky, je až poslední možností. Nejde již pouze o proklamativní ustanovení. Pokutu až do výše 1 mil. Kč uloží příslušný okresní úřad nebo inspekce za porušení zákonné povinnosti, i když tato není v sankcích přímo uvedena.

Uložením na skládku mohou být odstraňovány pouze ty odpady, u nichž jiný způsob odstranění není dostupný nebo by přinášel vyšší riziko pro životní prostředí nebo pro lidské zdraví a pokud uložení odpadu na skládku neodporuje zákonu nebo prováděcím předpisům.

Obecné povinnosti při nakládání s odpady byly doplněny o:

- nakládání s odpady pouze v zařízeních, místech a objektech k tomu určených,
- ustanovení jasně vymežující, komu je možné odpady předat do vlastnictví a povinnost původce ověřit si, že odpady jsou předávány pouze osobě k tomu oprávněné,
- zákaz ředění a míšení nebezpečných od-

padů pro účely skládkování a pro jiné účely, toto je povoleno jen se souhlasem OkÚ, nezpůsobí-li ohrožení ŽP a zdraví lidí a je-li jeho účelem splnění požadavků technologie zpracování odpadů.

V rámci harmonizace našich předpisů s legislativou ES bylo rozšířeno množství souhlasů vydávaných k nakládání s odpady podle zákona č. 125/1997 Sb. (především jde o souhlas orgánu kraje v přenesené působnosti k provozu zařízení k využívání, sběru a výkupu **všech odpadů** - nikoliv jen nebezpečných jako v zákoně č. 125/1997 Sb., v platném znění, dále o souhlasy okresních úřadů k ředění a míšení nebezpečných odpadů).

Ukládat na skládku bude možné pouze odpady upravené (kromě odpadů uvedených v prováděcím předpisu a odpadů, u kterých nelze dosáhnout snížení jejich objemu nebo odstranění jejich nebezpečných vlastností).

Vedení evidence odpadů a ohlašování odpadů a zařízení

V souladu se Směrnicemi ES byla tato část rozšířena zejména o:

- ohlašování shromažďovacích a sběrových míst a skladů všech odpadů obcemi a osobami oprávněnými ke sběru a výkupu odpadů (§ 39, odst. 5),
- vedení evidence a ohlašování látek a zařízení s PCB,
- vedení evidence a ohlašování všech souhlasů a jiných rozhodnutí, vydaných okresními úřady a orgány krajů v přenesené působnosti,
- povinnost archivovat evidenci nejméně 5 let.

Plány odpadového hospodářství

Institutu plánu odpadového hospodářství je zaveden na základě požadavku směrnice ES. Jedná se o návrat k institutu tzv. programů odpadového hospodářství, které byly u nás zavedeny zákonem č. 238/1991 Sb., o odpadech, a následně zákonem č. 125/1997 Sb., o odpadech, zrušený a novelou zákona č. 37/2000 Sb. znovu zavedeny.

Plány odpadového hospodářství bude zpracovávat ministerstvo, kraje v samostatné působnosti a původci odpadů (včetně obcí). Povinnost zpracovat plán odpadového hospodářství je pro původce odpadů omezena množstevním limitem (10 tun produkovaných nebezpečných odpadů za rok a 1000 tun ostatních odpadů za rok). Význam plánů odpadového hospodářství vyplývá i z propojení na § 11 - Přednostní využívání odpadů:

„Každý má při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost v mezích daných tímto zákonem zajistit přednostně vy-

užití odpadů před jejich odstraněním.

Materiálové využití odpadů má přednost před jiným využitím odpadů. Splnění povinnosti stanovené v odstavci 1 se nevyžaduje, jestliže v daném čase a místě neexistují technické nebo ekonomické předpoklady pro její splnění a **postupuje-li se v souladu s plány odpadového hospodářství podle části sedmé tohoto zákona...**“

Nově jsou do soustavy správních úřadů vykonávajících veřejnou správu v oblasti odpadového hospodářství zařazeny i Ministerstvo zdravotnictví, Ministerstvo zemědělství, orgány ochrany veřejného zdraví a kraje.

Návrh zákona svěřuje kompetence jak krajům, tak okresním úřadům, neboť v době předpokládaného nabytí účinnosti zákona o odpadech, by oba tyto orgány měly fungovat vedle sebe.

Změny poplatků

Zákon č. 125/1997 Sb., o odpadech, zavedl dva druhy poplatků. Poplatek za komunální odpad a poplatky za uložení odpadů. Podobný systém poplatků, tzn. poplatek za komunální odpad formou místního poplatku a poplatek za ukládání odpadů, stanovuje ve zvýšené míře i nový zákon o odpadech.

A) Poplatky za komunální odpad

Poplatek za komunální odpad podle nového zákona o odpadech je změnou zákona o místních poplatcích koncipován jako místní poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění, využívání a odstraňování komunálních odpadů. Vymezení okruhu povinných subjektů, fyzických osob - poplatníků, je totožné se stávajícím zákonem, pokud jde o osoby trvale se zdržující v obci. Návrh zákona však zavá-

dí novou povinnost osob vlastnicích stavby k individuální rekreaci, které budou platit poplatek ve výši odpovídající poplatku za jednu fyzickou osobu.

Sazba místního poplatku za komunální odpad je tvořena ze dvou částek:

- částka až 250 Kč/kalendářní rok za osobu trvale bydlící v obci, jako základní,
- částka až 250 Kč/kalendářní rok za osobu, která má v obci trvalý pobyt, stanovená na základě skutečných nákladů obce předchozího roku na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu.

Obce v obecně závazné vyhlášce stanoví rozúčtování nákladů na sběr a svoz netříděného komunálního odpadu na osobu.

B) Poplatky za uložení odpadů

Ve stávajícím i navrhovaném zákoně se skládají poplatky za uložení odpadů ze základní a rizikové složky, přičemž v obou záklonech je základní složka příjmem obce a riziková složka příjmem Státního fondu životního prostředí. Neplacení poplatků za uložení odpadů předpokládají oba zákony v případech, kdy odpad slouží k technickému zabezpečení skládky v souladu s projektem a provozním řádem skládky. V novém zákoně je vymezením pojmu „technologický materiál“ omezena možnost obcházet zákona. „Technologickým materiálem není odpad, který je ukládán nad rámec projektu určujícího nezbytné množství“.

Rozdíly výše základních a rizikových poplatků za ukládání odpadů podle obou zákonů jsou ovlivněny především úvahou o ekonomickém působení na původce odpadu k činnosti předcházející vzniku odpadů a v druhé řadě růstem cen při nakládání s odpady.

Novým zákonem jsou stanoveny vyšší poplatky oproti stávajícímu zákonu (*tabulka*).

Tabulka: Srovnání poplatků podle zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech a zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech

Podle zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech

Sazba základního poplatku za ukládání odpadů Kč/t / kalendářní rok

Kategorie odpadu	1998	1999 - 2000	2001 - 2002	2003 a dále
Nebezpečný	200	250	350	450
Komunální a ostatní	20	30	50	80

Sazba rizikového poplatku za ukládání nebezpečných odpadů Kč/t (kalendářní rok)

Nebezpečný	300	500	750	1000
------------	-----	-----	-----	------

Podle nového zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech

Sazba základního poplatku za ukládání odpadů Kč/t (kalendářní rok)

Kategorie odpadu	2002 až 2004	2005 až 2006	2007 až 2008	2009 a dále
Nebezpečný	1100	1200	1400	1700
Komunální a ostatní	200	300	400	500

Sazba rizikového poplatku za ukládání nebezpečných odpadů Kč/t (kalendářní rok)

Nebezpečný	2000	2500	3300	4500
------------	------	------	------	------

Zákon o odpadech upravuje práva a povinnosti právnických osob a fyzických osob v odpadovém hospodářství a stanoví pravomoc a působnost orgánů veřejné správy (správních úřadů, krajů a obcí) v této oblasti. Kromě povinností právnických osob a fyzických osob při nakládání s odpady obecně, řeší i nakládání s vybranými výrobky a odpady v souladu se směrnicemi ES včetně zpětného odběru stanovených výrobků. Nově jsou upraveny i ekonomické nástroje směřující k ekonomicky únosnému a ekologicky optimálnímu nakládání s odpady.

Každý má při své činnosti nebo v rozsahu své působnosti povinnost v mezích daných tímto zákonem zajistit přednostně využití odpadů před jejich odstraněním. Materiálové využití odpadů má přednost před energetickým využitím odpadů.

Recyklaci stavebních a demoličních odpadů při současné separaci škodlivých látek a materiálů, které jsou pak určeny k dalším různým způsobům odstranění v závislosti na jejich složení a vlastnostech, vzniká obecně využitelný materiál s vlastnostmi definovanými zákonem. Pro využití odpadů jako výrobků nebo materiálů je nutné obecně postupovat podle zákona č. 22/1997 Sb., o technických požadavcích na výrobky a speciálně pro různé způsoby využití podle zvláštních předpisů, které je upravují. Pro prokázání shody podle § 12 zákona č. 22/1997 Sb., je požadováno pro stavební materiály i posouzení jejich zdravotní nezávadnosti. Tento požadavek orgánů hygieny, ochrany zdraví a životního prostředí je stanoven nařízením vlády č. 178/1997 Sb.

Omezení skládkování odpadů je zajištěno zvláštním ustanovením pro skládkování odpadů (§ 21 odst. 4 nového zákona), které je v souladu s požadavky Směrnice ES pro skládkování odpadů (č. 1999/31/ES), v tomto znění:

(4) Na skládky je zakázáno ukládat odpady stanovené prováděcím právním předpisem, odpady, které mohou mít při jejich smíšení negativní vliv na životní prostředí, a neupravené odpady, s výjimkou inertních odpadů, pro které je úprava technicky neproveditelná, a odpadů, u nichž ani úpravou nelze dosáhnout snížení jejich objemu nebo snížení nebo odstranění jejich nebezpečných vlastností.

Definice inertního odpadu, převzatá rovněž ze Směrnice ES ke skládkování odpadů, bude navržena v příslušné části vyhlášky o podrobnostech nakládání s odpady a to ve znění: **Inertní odpad** je odpad, u něhož při normálních klimatických podmínkách nedochází k žádné významné fyzikální, chemické nebo biologické přeměně. Inertní odpad se nerozpouští, nehoří ani ji-

nak fyzikálně či chemicky nereaguje, nepodléhá biologickému rozkladu a neovlivňuje škodlivě jiné látky, s nimiž přichází do styku, způsobem, který by mohl vést k poškození životního prostředí (zvláště nesmí ohrozit kvalitu povrchových a nebo podzemních vod), či k ohrožení lidského zdraví. **Koncentrace znečišťujících látek (škodlivin) ve výluhu tohoto odpadu nesmí překročit ukazatele I. výluhové třídy.**

Prakticky to znamená, že i směsný stavební odpad, který může být označen v souladu s Evropským katalogem odpadů jako nebezpečný, je nutné rozřadit a recyklovat. Seznam nebezpečných odpadů podle nového zákona o odpadech je zcela v souladu s novým seznamem odpadů a seznamem nebezpečných odpadů platným v zemích EU.

V prováděcí vyhlášce k novému zákonu o odpadech budou stavební odpady zařazeny do skupiny 17 (viz Katalog odpadů), z nichž 5 druhů stavebních odpadů je označeno jako nebezpečný. Jedná se zejména o izolační materiály (1706) - izolační materiály obsahující azbest (170601) a ostatní izolační materiály (170602). Rovněž zemina, kameny a výkopová hlušina jsou označeny jako nebezpečné, obsahují-li nebezpečné látky (170503 a 170505), a dále směsné stavební odpady a demoliční odpady nebo jejich vyříděné frakce obsahující nebezpečné látky (170702).

Problematické z hlediska životního prostředí, včetně hlediska estetiky krajiny, je tzv. využití stavební suti ke zpevnění polních cest. Zde je nezbytné souhlasné vyjádření orgánu ochrany zemědělského půdního fondu podle § 15 písm. i) zákona č. 344/92 Sb., o ochraně ZPF ve znění pozdějších předpisů, obsahující souhlas z hlediska vodohospodářského, ochrany přírody a nakládání s odpady, s písemným návrhem na využití odpadu. Ve vyjádření je specifikováno: druh a množství stavebního odpadu, místo a čas takového využití odpadů, max. velikost jednotlivých kusů použitého materiálu. Je stanovena podmínka, že bude využit pouze stavební odpad označený jako ostatní, že navezená sůť bude ihned rozhrnuta a upravena tak, aby nedocházelo k nekontrolovanému návozu jiných odpadů a k rozvíkání odpadů na zemědělskou půdu, že o navezených odpadech bude vedena příslušná evidence.

Využití stavebního a demoličního odpadu k zavážení terénních nerovností musí probíhat v souladu se stavebním zákonem na základě rozhodnutí příslušného stavebního úřadu. Zároveň musí být minimálně vyžadováno posouzení provedení výluhu odpadu a přesné určení původu odpadu. V tomto smyslu je v návaznosti na výše

uvedené nařízení vlády formulováno i stanovisko Státního zdravotního ústavu, který byl Ministerstvem zdravotnictví pověřen zpracováním metodik pro posuzování zdravotní nezávadnosti. (*Metodické doporučení SZÚ pro hodnocení škodlivých a nežádoucích látek uvolňujících se z vybraných výrobků pro stavby do vody a půdy, Acta hygienica, epidemiologica at mikrobiologica 3/2001, SZÚ Praha - poznámka redakce*).

Ministerstvo životního prostředí proto vydalo metodický pokyn, jehož účelem je zajistit, aby se stavebními a demoličními odpady bylo nakládáno v souladu s trvale udržitelným rozvojem tak, jak je i stanoveno zákonem o odpadech.

Závěr

Přístup k odpadovému hospodářství je založen především na prevenci vzniku odpadů, poté následuje recyklace, opětne zpracovávání a energetické využití odpadů a omezené skládkování jako poslední možnost. Tato hierarchie je stanovena nejen ve Státní politice životního prostředí České republiky, ale i v novém zákoně č. 185/2001 Sb., o odpadech.

Vyšší rozsah využívání recyklovaných materiálů a výrobků je jedním z hlavních úkolů aktualizované Státní politiky životního prostředí České republiky, schválené vládou usnesením č. 38 ze dne 10. ledna 2001. Toto usnesení ukládá členům vlády v bodu III. 2. uplatňovat priority, úkoly a cíle vyplývající z uvedeného materiálu. Obdobný úkol ve vztahu k využívání druhotných surovin je uložen i usnesením vlády č. 1311 ze dne 13. 12. 1999 o Surovinové politice v oblasti neroztrných surovin a jejich zdrojů. Podpora tvorby trhů s recyklovanými materiály rovněž patří mezi priority zakotvené v Šestém akčním programu pro životní prostředí Evropských společenství.

Stavební a demoliční odpady představují svým objemem významný podíl z celkového množství odpadu produkovaného v České republice (cca 10 - 12 mil. tun za rok). Jedná se o odpad, který může být po vhodné úpravě recyklací opět využit jako významná druhotná surovina v procesu následné stavební výroby. Novou právní úpravou je možné docílit zvýšené míry recyklace, která je v porovnání s členskými zeměmi Evropské unie nízká.

Ministerstvo životního prostředí hledá další možnosti podpory využití recyklovaných materiálů, výrobků či druhotných surovin v rámci zakázek na akce financované z veřejných prostředků.

Podle sdělení Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže stávající právní úprava zadávání veřejných zakázek (zákon č. 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, v platném znění) umožňuje:

- stanovit tzv. další předpoklady pro plnění veřejné zakázky. Vzhledem k tomu, že výčet obsažený v § 2 odst. 1 písm. f) zákona je pouze příkladný, je zřejmé, že zadavatel může stanovit i předpoklady jiné, např. schopnost uchazeče splnit zakázku s použitím recyklovaných materiá-

- stanovit požadavek na použití recyklovaných materiálů, výrobků či druhotných surovin jako zvláštní podmínku provedení veřejné zakázky (§ 10 zákona), nebo
- zařadit využití recyklovaných materiálů, výrobků či druhotných surovin mezi kri-

tería hodnocení nabídek surovin.

Výzva Ministerstva životního prostředí k naznačenému postupu, jistě přispěje ke zvýšení rozsahu využívání recyklovaných materiálů, výrobků a druhotných surovin.

RNDr. Vlastimila Mikulová
Ředitelka odboru odpadů MŽP

Konečně optimismus v recyklaci stavebních odpadů

Recyklace stavebních a demoličních odpadů se v poslední době a v různých souvislostech objevuje relativně často na stránkách řady odborných periodik. Jedná se nejen o technické aspekty této činnosti, ale hlavně o legislativní problémy s ní spojené. Její vážnost a důležitost dokumentuje mimo jiné i to, že Ministerstvo životního prostředí vydalo ve svém Věstníku v květnu t. r. Metodický pokyn k zákonu o odpadech týkající se nakládání se stavebními a demoličními odpady (*otištěný na jiném místě - pozn. redakce*). Od tohoto pokynu, jakkoliv se nejedná o závaznou legislativní normu, si odborná veřejnost zabývající se seriozní recyklací stavebních a demoličních odpadů slibuje alespoň sjednocení přístupu dotčených orgánů státní správy v oblasti životního prostředí při vydávání rozhodnutí v územním a stavebním řízení i z hlediska nakládání s touto komoditou.

Skutečnou recyklaci stavebních odpadů dochází jak k výraznému snížení objemu ukládaných odpadů, tak také k nemalé úspoře primárních - převážně nevyhrazených

- nerostů (zejména stavebního kamene a šterkopísků). Bohužel v posledních několika letech se dynamika rozvoje recyklace stavebních odpadů v podmínkách České republiky výrazně snížila. Důvody pro tuto situaci byly dva: jednak snížení objemu stavební výroby v letech 1997-99 a dále, a to zejména, vytváření účelových „rekultivací“ a „vyrovnávání terénu“ pomocí neupravených stavebních odpadů.

Při nakládání se stavebními a demoličními odpady je přirozeně nutno, za zcela legitimní a dokonce i nezbytné v tvrdém tržním prostředí stavebních firem, považovat snahu minimalizovat náklady. To se projevuje např. nejen častým zaměstnáváním levnějších zahraničních pracovníků, ale také snahou šetřit doslova kde se dá. Jednou z možností je také úspora na nákladech spojených s odstraňováním stavebních odpadů. Pokud při středně velké rekonstrukci či demolici vznikne cca 10 tisíc tun odpadů, úspora 50 až 100 Kč na jedné tuně může být docela zajímavá a z hlediska častých existenčních starostí některých sta-

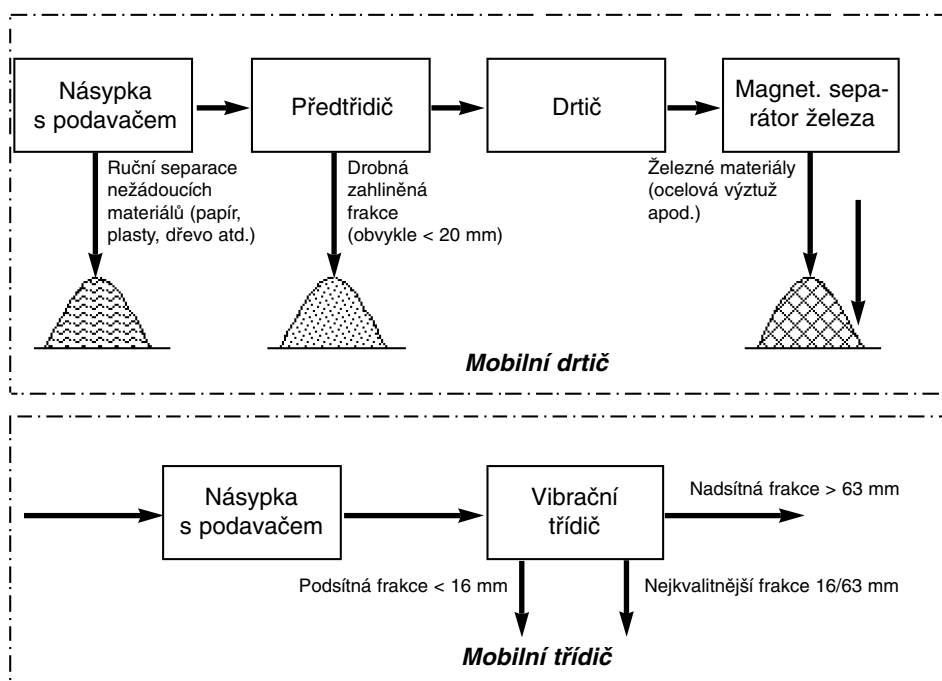
vebních firem i pochopitelná. Pokud se původce stavebního odpadu zbaví v souladu s § 5, odst. 1 b) zákona č. 125/1997 Sb., tj. nabídne jej k využití jiné právnické osobě, naplnil zcela literu zákona. V podmínkách ČR se však se stavebními odpady nakládá několika výrazně odlišnými způsoby, z nichž některé jsou v rozporu s platnými právními předpisy.

První a jednoznačně jediný, plně respektující současný (i budoucí) stav v oblasti nakládání s odpady, je recyklace stavební a demoliční sutě se vším, co s ní souvisí. K tomu, aby bylo možno tuto recyklaci provést, je třeba kromě jiného, aby subjekt ji provádějící byl vybaven odpovídající technologií, příp. po shromáždění přiměřeného množství (asi 2 až 10 tisíc tun) ji najal a odpady nechal na místě zrecyklovat. Schéma jedné z možných sestav takové drtič a třídící linky je na obrázku.

Jak je z obrázku zřejmé, recyklaci stavebních odpadů dochází nejen ke vzniku využitelného materiálu definovaných tvarových i materiálových vlastností, ale také k současné separaci cizorodých škodlivých materiálů, které jsou určeny k dalšímu zneškodnění podle zákona č. 125/1997 Sb.

Náklady na skutečnou recyklaci čisté vyříděné stavební sutě se v současnosti pohybují v orientačních hodnotách cca 150 až 250 Kč za tunu (u směsných či dokonce kontaminovaných stavebních odpadů jsou přirozeně výrazně vyšší). Jak bylo z některých studií prováděných Asociací pro rozvoj recyklace stavebních materiálů v České republice prokázáno, výše uvedené náklady na recyklaci jsou pro firmy tuto činnost provozující na samé hranici ekonomické únosnosti.

Druhý způsob nakládání se stavebními odpady je jeho zneškodnění na skládce. Podle zmíněného metodického pokynu však lze ukládat neupravené stavební odpady zařazené do kategorie „O“ pouze na skládky kategorie SIII jako odpady, které nelze hodnotit na základě jejich vyluhovatelnosti. Tento způsob nakládání se stavebními odpady je však minoritní, neboť je spojen s vysokými náklady za uložení, které

výrazně převyšují náklady na recyklaci.

Třetí způsob nakládání se stavebními odpady již patří mezi ty, které by měl omezit zmiňovaný metodický pokyn. Využívají jej firmy, které ve svém předmětu činnosti sice mají často uvedeno „recyklace stavebních odpadů“, ve skutečnosti však tento odpad pouze shromažďují (v lepším případě i separovaně), ale nerecyklují jej. Prostor označují jako mezideponii a v České republice lze v blízkosti velkých městských aglomerací nalézt řadu lokalit, kde se uložené množství pohybuje v rozmezí od 50 do 250 tisíc tun, někdy i více. Protože materiál není recyklován a fakticky zůstává skládkován - navíc takřka výhradně na propustném podloží, naskytá se zde oprávněná otázka, zda se v těchto desetitisících tunách neskrývá i odpad jiný, než je v horních vrstvách. Pro okolí

lze takovýto prostor považovat takřka za potenciální ekologickou bombu. Na možný způsob kontroly tohoto stavu upozorňuje i zmíněný metodický pokyn v kapitole 6.

Další a také relativně častý způsob nakládání se stavebními odpady je podání projektu „rekultivace“ (např. vytěžené pískovny) využitím vytěžené zeminy. Po schválení projektu však již často málokdo kontroluje, zda se na rekultivace nevyužívá i neupravený stavební odpad. I v této oblasti je metodický pokyn zcela jednoznačný a neumožňuje využívání nevytříděných stavebních a demoličních odpadů na jakékoliv terénní úpravy a rekultivace.

Na základě zkušeností ARSM s touto problematikou v některých zemích EU lze konstatovat, že vydáním Metodického pokynu dojde s nejvyšší pravděpodobností k jedno-

značnějšímu sjednocení výkladů platných právních předpisů na všech úrovních orgánů státní správy i místních samospráv. Obdobnou zkušenost ARSM získala např. od kolegů ze sousedního Rakouska. V současnosti se tak již dlouhodobě recykluje více než 60 % stavebních odpadů, zatímco se v ČR tato hodnota pohybuje někde kolem naprosto nedostatečných 10 %.

Z tohoto pohledu lze proto velmi pozitivně hodnotit počín odboru odpadů MŽP zpracovat takovýto materiál. Vydaný metodický pokyn přitom svým nadčasovým zněním vytváří i veškeré předpoklady pro plynulé přizpůsobení se novému zákonu o odpadech.

**Doc. Ing. Miroslav Škopán, CSc.
prezident ARSM**

Zpravodaj

Česká asociace odpadového hospodářství

ČAOH připravila spolu s Česko-německou obchodní a průmyslovou komorou návštěvu veletrhu pro techniku životního prostředí ENVITEC, který se konal ve dnech 14. až 17. 5. v Düsseldorfu v Německu. Na tu navázala exkurze do nejmodernější třídíčky odpadů v městě Trier, která byla nedávno postavena s podporou Duálního systému.

Do haly třídíčky svozové automobily ze širokého okolí přivážejí tzv. žluté pytle z domácností, ve kterých jsou především obalové odpady. Ty jsou na začátku automatické linky strojově otevírány a ve velkém bubnovém sítu vytříděny podle jednotlivých frakcí. Proudem vzduchu se z nich pak oddělí fólie, magnetem železné kovy a infračervenými čidly jsou detekovány nápojové kartony (známé tetrapaky), které jsou pak tryskou od-fouknuty. Zbytek je vystaven vířivým elektrickým proudům, které zmagnetují i zbývající nemagnetické kovy (především hliník), které je tak možno odseparovat od zbývajících plastů.

Ty jsou pak opět infračervenými paprsky roztříděny na jednotlivé druhy - polypropylen, polyethylen, polystyren a PET. Vytříděné, případně vyčištěné a zušlechtnuté odpady se na konci linky mění na suroviny, které jsou slisovány a výhodně prodávány odběratelům. Vše

se děje zcela automaticky, takže v celé třídíčce pracuje jen sedm pracovníků.

Na závěr této zajímavé exkurze pak proběhla velice zajímavá diskuse s vedením této třídíčky a s pracovníky Duálního systému. Zařízení je sice z našeho pohledu zatím příliš drahé, ale úžasné, a snad se i my jednou podobné linky u nás dočkáme.

Další zajímavou akcí, na kterou ČAOH pozvala své členy, byla mezinárodní konference o bioodpadech - BIOWASTE. Ta se konala od 15. do 18. 5. v St. Pöltenu v Rakousku, pod patronací Magistrátu města Vídně a dolnorakouské vlády.

Na této konferenci zazněla nejen řada zajímavých referátů, ale o své zkušenosti se přišli podělit s účastníky i sami vlastníci různých kompostáren z celého Rakouska, a to i z míst s nadmořskou výškou nad úrovní naší Sněžky. Je tedy jasné, že když to jde tam, tak by to mohlo jít i u nás. Chce to však nejen dostatek financí, ale především dostatek nadšení.

Velmi zajímavé pak byly odpolední exkurze přímo do jednotlivých provozů. Nechyběla ani ukázka kompostování s pomocí žížal. Žížaly si účastníci domů sice neodnesli, ale pytlík s hodnotným vermikompostem ano.

Před těmito zajímavými akcemi však ještě proběhlo jedno důležité setkání, které 9. 5. zorganizoval EKOKOM, a. s., se zástupci svozových a zpracovatelských firem a jejich svazů a asociací k problematice akreditací v tomto systému sběru a zpracování obalových odpadů.

V duchu akreditací a certifikací se nesla i konference ENVIRO 2001, která se konala hned další dny na Kladně. Zahájil jí ministr životního prostředí, čímž dal jasně najevo, jakou důležitost těmto akreditacím přikládá. Celá jedna sekce byla specializo-

vána na odpadové hospodářství a přednášku, týkající se přímo certifikací v odpadovém hospodářství, přednesl výkonný ředitel ČAOH.

ČAOH se zapojila i do Programu výzkumu a vývoje MŽP a na úkolu Intenzifikace sběru, dopravy a třídění komunálního odpadu bude spolupracovat s Ústavem pro životní prostředí Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy.

Prezident ČAOH obdržel k připomínkování dopis komisaři Evropské unie Verheugenovi, který nám zaslala partnerská polská asociace PUGO a dále byl pozván a zúčastnil se zasedání Ekonomického fóra Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE), které se konalo na ministerstvu zahraničí v Praze.

Výkonný ředitel pak zastupoval ČAOH na valné hromadě partnerského rakouského svazu VÖEB. Ta se letos konala v Schlögl-Aigenu, jen několik kilometrů od našich hranic u Lipna. O to lépe bylo možné porovnávat stav přírody a životního prostředí na obou stranách hranic. Jestliže zde existují markantní rozdíly, pak to určitě není zeměpisnou polohou, ale především chováním tamních obyvatel a celé společnosti k přírodě.

Všem členům ČAOH byly opět zaslány různé pozvánky na semináře a návrh nového zákona o obalech, tak jak byl předložen do vlády. Členové též obdrželi k připomínkování poslední verzi některých vyhlášek k novému zákonu o odpadech a od partnerské celoevropské asociace odpadového hospodářství FEAD připravované normy evropské unie k nádobám na odpady nebo studii k řízení městského a obecního odpadového hospodářství v Evropě.

(pm)

Nabídka a poptávka odpadů v reálném čase

Po všeobecném popisu odpadového serveru www.skladka.cz v jednom z minulých čísel bychom tentokrát rádi přiblížili podrobněji jeho ústřední část, kterou je bezplatná nabídka a poptávka odpadů, neboli odpadová „burza“. Najdete ji pod odkazem Odpady na hlavní stránce serveru www.skladka.cz (rovněž v nabídce Rychlá volba na hlavní stránce). Odpadová „burza“ slouží k naplnění a praktické realizaci ústředního motiva odpadového serveru www.skladka.cz: „Co je pro jednoho nepotřebným odpadem, může být pro druhého cennou vstupní surovinou.“ V současné době zde naleznete zhruba 150 firem (rozdělených rovnoměrně na straně nabídky a poptávky) a více než 400

druhů nabízených a poptávaných odpadů. Nabídka odpadů je uvedena samostatně pod odkazem Nabízené odpady v sekci Odpady. V horní části stránky je umístěn filtr pro zobrazování, kterým lze nabízené odpady třídit podle skupin, podskupin, katalogových čísel odpadů, kraje a okresu ve kterém původce odpad nabízí (z důvodu přepravních vzdáleností). Dále je zde umístěno tlačítko pro převod vyfiltrované nabídky do formátu MS Excel, pro pozdější off-line zpracování.

Níže je potom zobrazena samotná nabídka odpadů, která obsahuje následující údaje:

kód odpadu, název odpadu, okres kde je odpad nabízen, jeho množství a poznámka původce s libovolným obsahem (podmínky odběru, podrobnější popis charakteru odpadu, cena apod.) Odpady jsou vždy řazeny podle data zadání do databáze, tj. posledně zadané se zobrazí jako první. Po kliknutí na odkaz Info se zobrazí podrobnosti o nabízející firmě včetně kontaktních infor-

mací, u každé nabízející firmy se rovněž zobrazí všechny její nabízené odpady.

Poptávka je uvedena samostatně pod odkazem Poptávka po odpadech v sekci Odpady a její řešení je prakticky shodné

může provádět správu svých dat na našem serveru prostřednictvím sekce Administrace. Po zadání uživatelského jména a hesla se zobrazí formulář, ve kterém může uživatel měnit údaje o své firmě

a především přidávat a mazat nabízené/poptávané odpady v reálném čase, což zajišťuje aktuálnost dat zobrazovaných dalším uživatelům.

Provozovatelé serveru www.skladka.cz úmyslně neomezují obchodování s odpady žádnými byrokratickými, finančními ani jinými požadavky a ponechávají dohodu o konkrétních transakcích (odkup/prodej odpadů) zcela v režii zúčastněných stran (nabízející/poptávající). Celá transakce tak může s využitím e-mailové pošty trvat pouhých několik minut. Pro původce

i zpracovatele odpadů bude jistě zajímavé, že si mohou z ohlasů na jimi zveřejněnou nabídku/poptávku vybírat cenově nejvýhodnější nabídky.

Doufáme, že tato naše služba se v budoucnu stane přínosem i pro Vaši firmu či obec.

Za autory projektu Radek Janoušek

Nabízené odpady

Kraj: všechny Okres: všechny

Zobrazují: všechny skupiny Verze pro MS Excel

Část od 1 do 30 z 197 Další 30

kód	název odpadu	okres	množství	popis
12 01 05	písnat	Chomutov	30t	PET drt, tříšivná, drobná včetně víček a etiket, rozměr 1,2*1,2 cm
17 02 03	písnat	Litvňovice	99999 kg	PE, PVC, SMĚSNÝ PLAST z třídění
07 02 99	odpad dřukové	Zlín	4t	bezvláknizovaná pryž
12 02 99	odpad dřukové	Louny	100t	Odpady z recyklační výroby
15 01 06	směs obalových materiálů	Mělník	3t	měškové, odtříděné a důlní se zbytky "Tapaten" (papír s náštříkem PE) neznečištěné, vzniká při balení moučkového cukru
14 01 03	ostatní rozpuštěné	Olomouc	536 kg	

s nabídkou.

Pro usnadnění práce uživatelů je v sekci Odpady zařazen odkaz na interaktivní Katalog odpadů, pomocí kterého může uživatel vyhledávat hledaný odpad zadáním části názvu nebo kódu odpadu, případně procházet katalog v členění podle skupin a podskupin odpadů.

Dále jsou v sekci Odpady zařazeny odkazy Firmy nabízející odpady a Firmy poptávající odpady, které zobrazí seznam všech firem nabízejících či poptávajících odpady. Po kliknutí na konkrétní firmu se zobrazí údaje o ní, včetně její kompletní poptávky/nabídky.

Objednání možnosti poptávat a nabízet odpady lze provést jednoduchým způsobem vyplněním objednávkového formuláře, který naleznete v sekci Rychlá volba na hlavní stránce www.skladka.cz pod odkazem Přihlašovací formulář pro nabídku a poptávku. Na základě vyplnění a odeslání objednávky obdrží zájemce obratem přístupové jméno a heslo, na základě kterých

**Inzerce na
www.skladka.cz
zdarma
pro inzerenty
v časopise
ODPADOVÉ
fórum**

FACHZEITSCHRIFT ÜBER ALLES,
WAS MIT ABFÄLLEN
ZUSAMMENHÄNGT
Abfallforum

A PROFESSIONAL MONTHLY JOURNAL
DEVOTED TO WASTES
AND ENVIRONMENTAL CONSEQUENCES
Waste Management Forum

Spektrum

Müllverbrennungsanlagen in Großbritannien.....	4
Wie war diesjährige Messe Envitec 2001.....	5
Internationale Konferenz ABFÄLLE 21 - Schlußfolgerungen und Empfehlungen.....	6
Aus der Konferenz Sanierungstechnologien IV.....	7

Jahrbuch

Abfallwirtschaftsjahrbuch.....	8
Zehn Jahre Rechtsmilieu in der Abfallwirtschaft bei uns, zehn Jahre der Fachpresse.....	8
Ordentliches Regime in die Änderungen der Abfallwirtschaft 10	
Verarbeitungsstatus der Kreisabfallwirtschaftskonzepte.....	11
Produktion von ausgewählten Abfallarten in 1999.....	12
Rohstoffpolitik und Sekundärrohstoffe.....	14
Der Staatliche Umweltfonds - Programme zur Hilfe der Industrie, Internetadresse www.sfzp.cz	15
Abfallausfuhr und -einfuhr.....	16
Ausländischer Sekundärrohstoffhandel.....	17
Erkenntnisse der Tschechischen Umweltspektion im Jahre 2000.....	18
Zentrum für die Abfallwirtschaft - Twinning-Projekt.....	19
Relevante Dokumente der Europäischen Gemeinschaft.....	20
Normenübersicht auf dem Gebiet der Abfallwirtschaft.....	21

Die im Jahre 2000 für die Sektion für Abfälle des Umweltministeriums erarbeiteten Projekte.....22
Nationalplan der Tschechischen Republik für die Behandlung von gefährlichen Abfällen..... 22
Verhandlung des Kapitels 22: „Umwelt“ abgeschlossen..... 22

Leitung

Methodische Instruktion der Sektion für Abfälle des Umweltministeriums zum Abfallgesetz, betr. Bau- und Demolitionsabfälle.....24
Einstellung des Umweltministeriums zu der Bau- und Demolitionsabfallbehandlung.....26
Endlich Optimismus beim Bauabfallrecycling.....29

Service

Merkblatt der Tschechischen Abfallwirtschaftsassoziaton..... 30
Abfallangebot und -nachfrage in realer Zeit..... 31
Recycling im Internet - www.recyklace.net.....33
Integriertes System im Rahmen der getrennten Sammlung von verwertbaren Kommunalabfallfraktionen..... 34
Neue Papiersortieranlage in Prag 35

Legislative Seiten - freie Beilage der Zeitschrift ABFALLWIRTSCHAFTSHANDBUCH 2/2001
Gesetz Nr. 185/2001 der Slg., über Abfälle und Änderungen von einigen Gesetzen

Spektrum

Incineration facilities in Britain.....	4
Notes on this year's Envitec 2001 Fair.....	5
International conference ODPADY/WASTE 21 - conclusions and recommendations.....	6
News from the conference Remediation Technologies IV.....	7

Year-book

A year-book of waste management	8
Ten years of waste-management legal regulations in our country, ten years of specialized periodicals.....	8
Proper rules for the changes in waste management.....	10
Regional waste-management plans: Present state of preparation.....	11
Production of selected sorts of wastes in 1999.....	12
Raw-material policy and secondary materials.....	14
State Environmental Fund: Programmes of support for industry, web site < www.sfzp.cz >.....	15
Export and import of wastes.....	16
International trade in secondary materials.....	17
Facts found out by the Czech Environmental Inspection in 2000.....	18
Centre for waste management: Twinning project.....	19
Relevant documents of the European Community.....	20
Survey of standards in the field of waste management.....	21
Projects elaborated for the	

Department of Wastes of the Ministry of Environment in 2000
Czech Republic's national plan for hazardous waste handling... 22
Negotiation about Chapter 22 (Environment) finished..... 22

Management

Implementing provisions issued by the Department of Wastes of the Ministry of Environment for the Waste Act: The building and demolition waste handling..... 24
Approach to the building and demolition waste handling, as applied by the Ministry of Environment..... 26
Finally: Optimistic outlook for building waste recycling..... 29

Service

A bulletin published by the Czech Association of Waste Management..... 30
Offer of and demand for wastes in real time..... 31
Recycling on Internet: <www.recyklace.net>..... 33
An integrated system of separate collection of utilizable municipal waste components..... 34
A new sorting facility in Prague 35

Legislative pages of the Journal - a freely inserted supplement
A HANDBOOK OF WASTE MANAGEMENT 2/2001
Act No. 185/2001 Coll., on wastes and change of some acts

**VÝKUP STARÝCH
TRÁMŮ**

**DEMONTÁŽE
STŘECH A STROPŮ
JEN ZA DŘEVO**

RUDOLF FLÉGR ŽACLĚŘ

tel.: 0439 77 61 62

0602 377 881

0608 377 881

www.tramy.cz

rflagr@volny.cz

České ekologické manažerské centrum pořádá v rámci

Národního výcvikového střediska pro environmentální management následující kurzy:

Kurz EMS krátkodobý 17. - 19. 09. 2001 (cena 6 000,- Kč)
Kurz EMS střednědobý 1. část 22. - 25. 10. 2001 (cena 12 000,- Kč)
2. část 20. - 23. 11. 2001

Kurz interního auditora EMS 3. - 4. 12. 2001 (cena 5 000,- Kč)

Všechny tyto kurzy se budou konat v Hotelu Kostínec v Solenici, na břehu Orlické přehrady.

a nově jsme pro Vás připravili

Kurz environmentální legislativy 1. - 3. 10. 2001 (cena 6 500,- Kč)

Tento kurz Vás uceleně seznámí s platnou a nově připravovanou národní environmentální legislativou. Kurz se bude konat v Pardubickém regionu a přednášet budou odborníci z provozu i ze státní správy.

Bližší informace o rozsahu a náplni kurzů Vám ráda sdělí Mgr. Zdeňka Hybšová, tel.: 02/74 78 44 16 (17), nebo E-mail: hybsova@cemc.cz. Na tyto kontakty rovněž můžete posílat své předběžné přihlášky.

Tiráž

Odpadové fórum - Odborný měsíčník o všem, co souvisí s odpady

Číslo 7-8/2001 ▪ **Vydavatel:** CEMC - České ekologické manažerské centrum ▪ **Adresa redakce:** Jevanská 12, 100 31 Praha 10, P. O. BOX 161, tel.: 02/74 78 44 16-7, fax: 02/74 77 58 69, e-mail: forum@cemc.cz, <http://www.cemc.cz> ▪ **IČO:** 45249741 ▪ **Séfredaktor:** Ing. Tomáš Rezníček ▪ **Odborný redaktor:** Ing. Ondřej Procházka, CSc. ▪ **Sazba:** AGEMA - Petr Martin ▪ **Tisk:** LK TISK, v. o. s., Masarykova 586, 399 01 Milevsko ▪ **Předplatné a expedice:** DUPRESS, Podolská 110, 147 00 Praha 4, tel.: 02/41433396, e-mail: dupress@tnet.cz ▪ **Předplatné a distribuce v SR:** RIZUDA, Špitálska 35, 811 01 Bratislava 1, tel./fax: 07/529 24 015, e-mail: rizuda@pobox.sk ▪ **Inzerce:** Příjem objednávek i podkladů v redakci ▪ **Uveřejněné příspěvky** nemusí vyjadřovat názor redakce ▪ **Za věcnou správnost příspěvku ručí autoři** ▪ **Nevyžádané příspěvky se nevracejí** ▪ **Jakékoli užití celku nebo části časopisu rozmnožováním nebo šířením jakoukoli formou je bez písemného souhlasu vydavatele zakázáno** ▪ **Cena jednotlivého čísla ve volném prodeji 55 Kč** ▪ **Roční předplatné 590 Kč** ▪ ISSN 1212-7779 ▪ MK ČR 8344 ▪ Rukopisy předány do sazby 11. 6. 2001 ▪ Vychází 11. 7. 2001

Recyklace na internetu - www.recyklace.net

Ve čtvrtém čísle Odpadového fóra jsme popsali hlavní menu serveru www.recyklace.net. Dnes se zaměříme na popis ostatních funkcí a služeb, které jsou už v provozu nebo se plánují do nejbližší budoucnosti. www.recyklace.net je server, který se nechce zabývat všeobecně ekologii, ale je úzce profilovaný pouze na oblast odpadového hospodářství (dále OH), čímž se snaží zajišťovat stále komplexnější informace z této oblasti.

Pod hlavním menu se nachází oblast rozdělená do tří sloupců. Pravý sloupec obsahuje tyto tlačítka:

- **Aktuality** - aktuální změny právních předpisů v odpadovém hospodářství
- **Výběr z tisku** - články převzaté z tisku a internetu
- **Názory a komentáře** - různé komentáře a vyjádření k událostem souvisejícím s OH
- **Legislativa** - znění zákonů, předpisů a vyhlášek se vztahem k OH
- **www odkazy** - seznam odkazů na www prezentace podnikatelských subjektů a nebo vládních organizací, jejichž činnost je zaměřena na OH a životní prostředí.

Těmto firmám nabízíme možnost zdarma přidat odkaz na své stránky na náš server. Prostřední a levý sloupec jsou vyhrazeny zejména pro reklamu, aktuální sdělení a informace, případně pro ankety a soutěže. www.recyklace.net nabízí také mož-

nost uveřejnění vlastních příspěvků a komentářů na různá témata. Díky www.recyklace.net není třeba hledat na internetu nejprve místa, kde by se požadovaná informace mohla nacházet a teprve pak hledat samotnou informaci.

ODPADOVÉ
forum

ODPADY

IX. Mezinárodní kongres a výstava ODPADY - LUHAČOVICE 2001

Luhačovice, 2. - 4. října 2001, KD Elektra

HLAVNÍ PROGRAM:

- DETAILNÍ SROVNÁNÍ PŮVODNÍHO A NOVÉHO ZÁKONA VČETNĚ VÝKLADU, VYSVĚTLENÍ A UPOZORNĚNÍ NA ZMĚNY, ODPOVĚDI NA DOTAZY, PANELOVÁ DISKUSE
- PODROBNÝ POPIS A VÝVOJ SYSTÉMU EKO-KOM
- VYHLÁŠENÍ 10 NEJVYŠŠÍCH CEN ZA ODBĚR PLASTŮ, PAPIRU A SKLA ZPRACOVATELI V ČR
- VYMAHATELNOST MÍSTNÍCH POPLATKŮ ZA SVOZ ODPADU
- PREZENTACE NOVÝCH REGIONŮ

Podrobné informace naleznete na internetových stránkách: www.jogaluhacovice.cz a www.recyklace.net, kde můžete přímo vyplnit závaznou přihlášku.

Pokud se nepřihlásíte pomocí internetu, můžete nám svou přihlášku zaslat e-mailem: joga@jogaluhacovice.cz nebo poštou na adresu:

JOGA RECYCLING s. r. o., Uherskobrodská 984, 763 26 Luhačovice,

tel.: 067/ 93 26 02, 93 25 22, fax: 067/713 15 68

Integrovaný systém v rámci separovaného sběru využitelných složek komunálních odpadů

Právní rámec

Výchozí pozicí jsou ustanovení zákona č. 125/1997 Sb., o odpadech, v rozsahu stanoveném vyhláškou č. 338/1997 Sb. a nařízením vlády č. 31/1999 Sb., ze kterých vyplývá pro povinné osoby nezbytnost zajištění zpětného odběru odpadů z obalů a využití 35 % hmotnostních z celkového množství obalů uváděných na trh nebo do oběhu. Z celkového množství obalů uváděných na trh nebo do oběhu musí být dále minimálně 15 % hmotnostních recyklováno.

Z toho pro obce vyplynula možnost nabídnout dovozcům a výrobcům obalů ke splnění jejich zákonných povinností kapacity svých sběrných systémů. Je možno s nimi vytvořit „integrováný systém“, zajišťující jak oddělený sběr využitelných složek komunálních odpadů, tak i v jeho rámci zároveň zpětný odběr a využití obalových odpadů.

Základní povinnosti výrobců a dovozců obalů a obalových materiálů

- neuvádět na trh nespoteřovatelné, nevyužitelné nebo životnímu prostředí škodlivé obaly
- zajistit značení na obalech pro účely dalšího nakládání s nimi
- zajistit uvedení údajů o způsobu využití nebo zneškodnění
- povinnost zajistit, aby byl obalový odpad využíván a recyklován v rozsahu, stanoveném vyhláškou

Základní povinnosti obcí jako původců komunálních odpadů

- shromažďovat odpady utříděné podle jednotlivých druhů a kategorií
- trvale nabízet k využití odpady, které sama nemůže využít

APUSO plus, a. s., jako garant integrovaného systému, zastupující obce

APUSO plus, bylo založeno jako akciová společnost. Jejím zakladatelem je Asociace původců a subjektů nakládajících s odpady - APUSO - což je zájmové sdružení právnických osob, založené městy, obcemi a subjekty nakládajícími s odpady.

Smluvní vztah mezi

obcemi, zastoupenými APUSO plus, a. s., a výrobci a dovozci obalů a obalových materiálů

Výrobci a dovozci obalů a obalových materiálů byli povinni zajistit, aby nejpozději do 31. 12. 2000 byl obalový odpad využíván a recyklován v rozsahu stanoveném vyhláškou ministerstva.

Dále pak podle vládního nařízení jsou výrobci a dovozci obalů již od února 2002 povinni zajišťovat bezplatně zpětný odběr použitých obalů. Jednou z možností jak řešit povinnost využívat a recyklovat použité obaly pro výrobce a dovozce obalů a obalových materiálů, je uzavření smlouvy s **APUSO plus, a. s.**, o převzetí tohoto závazku.

APUSO plus, a. s., zodpovídá povinné osobě za to, že jí požadovaný váhový objem na trh uvedených obalů a obalových materiálů byl využit a recyklován.

APUSO plus, a. s., má za úkol, kromě zajištění odbytu druhotných surovin získaných vyseparováním z využitelných složek odpadů za co nejvýhodnější cenu, zastupovat obce při dojednávání

vání ceny za službu zpětného odběru a zajištění využití obalových odpadů zachycených sběrnými systémy obcí, vůči výrobcům a dovozcům obalů a obalových materiálů, kteří jsou ze zákona povinnými osobami. Pro pokrytí nákladů na provozování této služby, jsou pro obce velmi důležité tržby za prodanou surovinou. Pro povinné osoby je podstatné prokázání ze strany obcí, že s vyseparovanou surovinou bylo naloženo tak, jak zákon ukládá. Z obchodováním na burzovních principech je neobjektivněji určena cena a zároveň je dokladováno naložení se surovinou v souladu s požadavky zákona.

Zřejmým cílem je tedy minimalizovat materiálové cesty toků jednotlivých komodit. Omezit nebo zcela vyloučit ty překupníky, kteří jsou pouze umělými bariérami mezi zpracovateli využitelných složek odpadů a průmyslem, který zpracovává druhotné suroviny.

Spolupráce Asociace s Českomoravskou komoditní burzou Kladno - ČMKBK

V dubnu t. r. podepsalo APUSO s ČMKBK smlouvu o spolupráci při vytváření a provozování garantovaného trhu s odpady a druhotnými surovinami. Tím byly zahájeny kroky, jejichž základem cílem je přivést obchodování s odpady do transparentního prostředí komoditní burzy, kde i stát vykonává svůj dozor.

Obce - a nejen z řad APUSO - mají tím možnost, prostřednictvím společnosti **APUSO plus, a. s.**, plnit povinnost trvale nabízet odpady k využití a to prostřednictvím burzy.

Právě posláním burzy bylo důvodem k uzavření dohody o spolupráci s Ministerstvem životního prostředí.

Tato dohoda byla pro APUSO důležitým signálem o skutečnosti, že MŽP podporuje provozování burzovního systému obchodování s odpady a druhotnými surovinami. K obchodování na burzovních principech se velmi pozitivně staví také Úřad pro ochranu hospodářské soutěže.

APUSO plus, a. s., má ve svém rozvojovém programu vybudování sběrných skladů APUSO. Jde o burzou certifikované regionální sklady, sloužící k dočasnému uskladnění komodity určené k prodeji, např. do doby nashromáždění zajímavého množství.

Je potřeba opakovaně zdůraznit, že **APUSO plus, a. s.**, je připraveno po dohodě s obcemi dát k dispozici vytříděné objemy z obalových odpadů řádně zdokumentovanými dodacími a skladištními listy a to buď přímo pro povinné osoby, nebo pro jakékoliv jejich organizace, podle zákona k tomu zřízené, k prokázání zpětného odběru a využití odpadů z obalů.

Burza také umožňuje rychlé a profesionální řešení případných obchodních sporů prostřednictvím svého mezinárodně uznávaného rozhodčího soudu. To je významný prvek jistoty rychlého a fundovaného rozhodování možných sporů pro zúčastněné.

Tereza Ulverová
ředitelka APUSO plus, a. s.

Kontakt: APUSO plus, a. s., Pod Šancemi 444/1, 180 77 Praha 9
tel.: 02/ 66 00 82 09, fax: 02/ 66 31 77 44, e-mail: apuso@apuso.cz

Nová třídírna papíru v Praze

Magistrát hlavního města Prahy věnuje velkou pozornost hospodárnému nakládání s využitelnými složkami domovního odpadu. V současné době je ve městě rozmístěno celkem 3 482 sběrných stanovišť na oddělené ukládání skla, papíru a plastů. Z toho je 2 560 hnízd na veřejných prostranstvích (převážně 1 100 litrové kontejnery) a 922 v pražské památkové rezervaci (120 litrové kontejnery). To znamená, že jedno stanoviště připadá přibližně na 300 obyvatel. Obyvatelé Prahy si na bezúplatný separovaný sběr využitelných složek domovního odpadu velmi rychle zvykli a využívají jej. Za rok vytrídí 12 tisíc tun papíru, 5 tisíc tun skla a 4 tisíc tun plastů.

Papír uložený do modrého kontejneru zůstává stále odpadem. Hodnotu získává až po roztřídění na staré noviny, barevné časopisy, vlnitou lepenku a smíšený papír. Takto roztříděný papír je slisován do balíků o hmotnosti cca 500 kg. V současné době je to velmi žádaná druhotná surovina. Poptávka na českém trhu převyšuje nabídku a tak i výkupní ceny, které kolísají přibližně v pětiletém cyklu, jsou zatím na nejvyšší úrovni.

Je všeobecně známo, že jedním z nejdůležitějších faktorů, který nepříznivě ovlivňuje náklady na separovaný sběr, je cena za jeho svoz. Nejúčinnějším řešením pro Prahu byl záměr vybudovat třídící linku na papír přímo ve městě. Představenstvo akciové společnosti Pražské služby rozhodlo o vybudování nové třídírny papíru přímo v areálu Pražských služeb. Pro provoz třídírny byla vyčleněna část haly o ploše 2000 m². Zároveň představenstvo rozhodlo, že technologické zařízení nebude zakoupeno nové, ale použije se starší technologická linka firmy Doman, která bude repasována. Uspořené náklady budou investovány do zlepšení pracovních podmínek na třídící lince.

Doposud neexistuje nikde na světě automatické rozřizování papíru, proto se musí provádět ručně. I třídírna papíru Pražských služeb je s ručním tříděním. Na vstupním podlahovém dopravní-

ku jeden pracovník vytrídí vlnitou lepenku. V třídící kabině osm pracovníků třídí papír podle druhů do čtyř boxů, které tvoří zásobníky s pohyblivými dny. Automatické vyprazdňování zásobníků řídí obsluha kontinuálního horizontálního lisu pomocí průmyslové televize.

To, co dělá z třídírny papíru vybudované v areálu Pražských služeb a. s., nejmodernější linku v České republice, jsou opatření ke zlepšení pracovních podmínek a hygieny práce. Celý prostor haly je možné účinně odvětrat osmi ventilátory. Třídící kabina je plně klimatizována. Vzduchotechnická jednotka je osazena elektrickým ohřevem i chladícím zařízením s automatickým udržováním nastavené teploty. Filtr na vstupu vzduchu zajišťuje bezprašnost, umístění vzduchotechniky pod stropem výrazně omezuje zápach. Papír je dezinfikován prostředkem, který redukuje vznik choroboplodných zárodků a odstraňuje nepříjemný zápach.

Mimo běžných hasících přístrojů byla hala vybavena elektricky vytápěným požárním vodovodem a elektronickou požární signalizací. Uvedená opatření dávají předpoklad, že nebude docházet u této stereotypní práce k velké fluktuaci pracovníků, jak je běžné u podobných zařízení. Zároveň dochází i ke kvalitnímu a vysokému výkonu třídění bez reklamací.

Novou třídírnu papíru v Praze provozuje od května tohoto roku v Pražských službách a. s., závod Odvoz a recyklace odpadů. V současné době je provoz dvousměnný s výkonem 17 tun na jednu směnu. Při trojsměnném provozu a výkonu 50 tun za den lze dosáhnout měsíčního výkonu 1000 tun a tím zajistit zpracování celého výskytu papíru ze separovaných sběrů od obyvatelstva v Praze. Velice příznivým zjištěním je skutečnost poměrně nízkého výskytu cizorodých příměsí, přibližně 7 - 8 % i přes to, že sběr v Praze je zajišťován převážně pomocí klasických nádob s horním výsypem. Přitom velkou část příměsí tvoří obaly, které mají s papírem hodně společného, ale pro recyklaci nejsou vhodné. Jde například o vrstvené krabicové obaly od džusů a mléka, krabičky od cigaret, plata a obaly od vajčiček, obaly od kávy. Vhodnou osvětou lze výskyt příměsí ještě snížit.

A na závěr jedna perlička. Na třídícím pase se občas vyskytují i osobní doklady - občanské a řidičské průkazy, cestovní pasy, karty pojištěnce a jiné průkazky. Tak zvaní slušní zloději a kapsáři využívají modré kontejnery na separovaný sběr papíru k odkládání osobních dokladů okradených spoluobčanů. Tyto doklady předáváme policii pomocí tzv. policejních anonymních schránek. Stojí za úvahu, zda osvětou o separovaném sběru papíru nerozšířit i o výzvu k zlodějům a kapsářům, aby využívali více této možnosti, jak zmírnit okradeným občanům a návštěvníkům Prahy starosti a problémy s obstaráváním nových dokumentů.

Pražské služby, a. s.
Ing. Bedřich Krahulec,
tiskový mluvčí
PR

Vývoj množství vytríděného sběrového papíru v tunách